

Yksityisen opetusalan työehtosopimus

9.8.2022-31.3.2024

Sivistystyönantajat

PL 30 (Eteläranta 10), 00131 Helsinki
Puhelin (09) 1728 5700
www.sivista.fi
etunimi.sukunimi@sivista.fi
Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n jäsenliitto

Työmarkkinajohtaja	Hanne Salonen	09 1728 5717
Johtava työmarkkinalakimies	Tari Aho	09 1728 5715
Työmarkkinalakimiehet	Tanja Alatainio Joonas Kaunisniemi Jukka Laakkonen Akseli Vainionpää	09 1728 5721 09 1728 5727 09 1728 5726 09 1728 5736
Työmarkkina-asiantuntija	Eija Meripaasi	09 1728 5713

Yksityistä opetusalaa koskeva työehtosopimus ja oppilaitoskohtaiset määräykset

Allekirjoituspöytäkirja yksityistä opetusalaa koskevan työehtosopimuksen uudistamisesta

Allekirjoittaneet järjestöt ovat tällä allekirjoituspöytäkirjalla sopineet Sivistystyönantajat ry:n jäsenenä olevien yksityisten oppilaitosten ja opintokeskusten työntekijöiden työehtoja ja palkkausta koskevan työehtosopimuksen uudistamisesta seuraavin ehdoin:

1. VOIMASSAOLO

Työehtosopimus tulee voimaan 9.8.2022. Työehtosopimus on voimassa 31.3.2024 saakka jatkuen sen jälkeen vuoden kerrallaan, ellei sitä viimeistään kuutta viikkoa ennen sen päättymistä ole kumpikaan sopijapuolista kirjallisesti irtisanonut.

Työehtosopimuksen määräykset ovat voimassa, kunnes uusi sopimus on tullut voimaan tai sopijapuolten väliset neuvottelut jommankumman osapuolen toimesta on kirjallisesti todettu päättyneiksi.

2. PALKANTARKISTUKSET

2.1. Palkantarkistus vuonna 2022

Sopimuskauden aikana ensimmäisenä sopimusvuotena maksetaan seuraava korotus:

Yleiskorotus

1.9.2022 2,0 %

Yleiskorotuksella korotetaan henkilökohtaisia palkkoja ja taulukkopalkkoja sekä euromääräisiä lisiä ja palkkioita.

Paikallinen erä (HTP-henkilöstö ja opetushenkilöstö)

1.9.2022 0,55 %

Paikallisen erän jakamisesta sovitaan luottamusmiesten kanssa. Perusteena erän jakamiseen on käytettävä työn vaativuutta tai työssä suoriutumista. Mikäli erän jakamisesta ei päästä paikallisesti sopimukseen 30.9.2022 mennessä, jaetaan se yleiskorotuksena.

Paikallisten erien suuruudet lasketaan erikseen kummankin henkilöstöryhmän palkkasummasta.

Paikallisen erän suuruus määräytyy toukokuun 2022 palkkasumman mukaan.

2.2. Palkantarkistus vuonna 2023

Palkkoja ajalle 1.8.2023-31.3.2024 (8 kk) korotetaan korotuksella, jonka voimaantuloajankohta (korotusajankohta) on 1.8.2023, elleivät osapuolet toisin sovi tavoiteltavan keskimääräisen kustannusvaikutuksen saavuttamiseksi.

Korotusprosentista 70 % jaetaan yleiskorotuksena ja 30 % paikallisena eränä. Paikallinen erä käytetään paikallisesti työnantajan päättämällä tavalla työn vaativuuden ja työssä suoriutumisen perusteella. Ennen erän jakamista työnantajan on neuvoteltava erän käytön perusteista luottamusmiesten kanssa. Paikallisten erien suuruudet lasketaan erikseen kummankin henkilöstöryhmän palkkasummasta. Paikallisen erän 2023 suuruus määräytyy huhtikuun 2023 palkkasumman mukaan.

Yleiskorotuksilla korotetaan henkilökohtaisia palkkoja ja taulukkopalkkoja sekä euromääräisiä lisiä ja palkkioita. Luottamusmiesten ja työsuojeluvaltuutettujen palkkioita korotetaan koko korotusprosentilla korotusajankohdasta lukien.

Korotuksen (korotusprosentin) suuruus määritellään seuraavalla laskentamallilla:

Korotuksen prosentti lasketaan seuraavien verrokkialojen työehtosopimusten 31.3.2023 mennessä yleisesti tiedossa olevien ja 1.12.2022 - 30.11.2023 aikana toteutettujen/toteutettavien korotusten (yleiskorotus + mahdollinen yrityskohtainen erä) aritmeettisena keskiarvona (kaksi desimaalia) ottaen huomioon korotusjaksojen (yleiskorotus + mahdollinen yrityskohtainen erä) pituudet^[1] ja korotusten (yleiskorotus + mahdollinen yrityskohtainen erä) voimaantuloajankohdat siten, että yksityisen opetusalan korotus ja kustannusvaikutus sopimuskaudella (24 kk) on yhtä suuri kuin verrokkialojen korotus ja kustannusvaikutus keskimäärin sopimuskaudella (24 kk, 2022-2023):

- Teknologiateollisuuden työntekijöitä koskeva työehtosopimus (Teollisuusliitto ry ja Teknologiateollisuuden työnantajat ry),
- Kemianalan toimihenkilöitä koskeva työehtosopimus (Ammattiliitto Pro ry ja Kemianteollisuus ry) ja
- Teknologiateollisuuden toimihenkilöitä koskeva työehtosopimus (Ammattiliitto Pro ry ja Teknologiateollisuuden työnantajat ry)

Verrokkialojen sopimuskorotusten määrässä huomioidaan se prosenttimääräinen kustannusvaikutus, jolla kyseisen työehtosopimuksen osapuolet ovat sopineet kustannusvaikutteisista tekstimuutoksista työehtosopimukseen.

---

^[1] lasketaan edellisen sopimuskauden päättymisestä, jos sopimuksen voimaantulo viivästyisi.

Sopimuskorotuksen määrä on sovittujen palkankorotusten ja tekstimuutosten ja muiden mahdollisten työehtosopimusmuutosten kokonaiskustannusvaikutuksen suuruinen, minkä verrokkialojen osapuolet ovat todenneet työehtosopimusratkaisussaan.

Kokonaiskustannusvaikutuksessa ei huomioida mahdollisen kertaerän kustannusvaikutusta.

Mikäli verrokkialoilla toteutetaan työehtosopimuksen mukaisesti em. tarkasteluajakson aikana euromääräisiä kertaeriä, jotka eivät johdu sopimuskorotusten laskennallisesta siirtämisestä myöhempään ajankohtaan, vaan ovat niistä täysin erillisiä, lasketaan kunkin kertaerän prosentuaalinen osuus verrokkialan keskiansiosta (STA). Kertaerän määrä työehtosopimuksen soveltamisalalla lasketaan edellä määritetyn prosentin perusteella. Tämän jälkeen lasketaan kertaeristä verrokkialojen aritmeettinen keskiarvo. Laskelman mukainen kertaeriä toteutetaan tämän työehtosopimuksen työntekijöille korotuksen ajankohtana (pyöritys täyteen euroon ja osa-aikaisille työajan suhteessa). Mikäli jonkin verrokkialan osalta neuvotteluratkaisu kyseessä olevalle ajalle puuttuu 31.3.2023, jätetään se kertaerän laskennassa pois jakajasta.

Jos jonkin tai joidenkin verrokkialana olevien työehtosopimusten osalta neuvotteluratkaisu kyseessä olevalle ajalle puuttuu 31.3.2023 tai sen em. periaattein laskettu korotus on miinusmerkkinen tai nolla, jätetään se/ne laskennan ulkopuolelle korotusta laskettaessa.

Jos minkään kolmen verrokkialana olevan työehtosopimuksen osalta ei ole 31.3.2023 mennessä saavutettu neuvotteluratkaisua ja/ tai niiden em. periaattein laskettu korotus on miinusmerkkinen tai nolla, osapuolet sopivat tarkasteluajankohdan ja palkantarkistusten toteuttamisajankohdan ja -tavan mahdollisista muutoksista.

Mikäli liitot eivät pääse yksimielisyyteen palkankorotuksen määrästä tai korotusajankohdasta 30.4.2023 mennessä, asetetaan riitaa ratkaisemaan jommankumman aloitteesta välityslautakunta, johon molemmat osapuolet asettavat kumpikin kolme jäsentä ja kutsuvat puheenjohtajaksi valtakunnansovittelijan tai hänen määräämänsä. Lautakunnan tulee antaa ratkaisu 31.5.2023 mennessä. Lautakunnan mahdolliset kustannukset jaetaan osapuolten välillä tasan.

3. LUOTTAMUSMIESKORVAUS JA TYÖSUOJELUVALTUUTETUN PALKKIO

Luottamusmieskorvausta ja työsuojeluvalluutetun palkkiota korotetaan 1.9.2022 lukien 2,55 %.

4. PERHEVAPAAT

Uudistetaan 1.8.2022 voimaan tulleeseen perhevapaaudistukseen liittyvät työehtosopimustekstit (Liite 1).

5. HALLINTO- JA TUKIHENKILÖSTÖN PALKKAUS

Uudistetaan työehtosopimuksen 5 luku oheisen liitteen mukaisesti (Liite 2).

6. HALLINTO- JA TUKIPALVELUHENKILÖSTÖN ETÄTYÖSUOSITUS

Työtä voidaan järjestää tehtäväksi myös etätyönä, mikäli etätyö sopii työntekijän työtehtäviin ja toiminnan luonteeseen. Etätyöllä tarkoitetaan muualla kuin työnantajan tiloissa tehtävää työtä. Etätyöhön sovelletaan pääsääntöisesti tavanomaisia työelämän toimintaperiaatteita. Etätyön teettämisessä on huomioitava työntekijöiden tasapuolinen kohtelu, ellei työtehtävistä muuta johdu. Etätyön tekeminen perustuu esihenkilön ja työntekijän väliseen sopimiseen. Etätyössä noudatettavista periaatteista suositellaan käymään henkilöstön edustajan kanssa keskustelu ja kirjaamaan keskeiset periaatteet.

7. VUOSILOMAN KERTYMISTÄ OPPILAITOKSEN KESKEYTYSAIKAINA KOSKEVA SUOSITUS

Osapuolet suosittelevat, että oppilaitoksissa käytössä olevassa hallinto- ja tukipalveluhenkilöstön työsuhteeseen liittyvässä keskeytyssehtoilanteessa huomioidaan keskeytysaikaa työssäolon veroisena aikana siten, että työpäiviltä tai työtunneilta, jolloin työntekijä työsuhteen kestäessä on ollut estynyt tekemästä työtään enintään 30 työpäivää kerrallaan, kertyy vuosilomaa.

8. JATKUVAN NEUVOTTELUN PERIAATE

Osapuolet neuvottelevat jatkuvan neuvottelun periaatteen mukaisesti esille tulevista työehtosopimuksen muutostarpeista sopimuskauden aikana.

Osapuolet ovat sitoutuneet jatkuvan neuvottelun periaatteen mukaisesti tarkastelemaan sopimuskauden aikana luvun 7, liitteen 1 (Lukiot ja peruskoulut) opettajien palkkarakennetta.

9. MUUT TYÖEHTOSOPIMUKSEN TEKSTIMUUTOKSET

Luku 1 (Yleiset määräykset)

Muutetaan 16 §:n 3. kohta kuulumaan seuraavasti:

Työehtosopimuksen määräykset ovat voimassa, kunnes uusi sopimus on tullut voimaan tai sopijapuolten väliset neuvottelut jommankumman osapuolen toimesta on **kirjallisesti** todettu päättyneiksi.

Luku 4. (Poissaolot)

Lisätään 4. luvun **4 §**:än 9. kohdan jälkeen uusi kohta 10.

Poissaoloajan vaikutus työsuhde-etuksiin (voimaan 1.1.2023 tai sen jälkeen alkavien vapaiden osalta)

10. Jos peruskoulun, lukion, aikuislukion tai lukion aikuislinjan tai musiikkioppilaitoksen oppilaitoksen opettaja on ollut työvuoden aikana palkattomalla vapaalla, vuorotteluvapaalla tai opintovapaalla, hänen kesäkeskeytysjaksonsa palkkaa vähennetään vapaan keston suhteessa.

Keskeytysjakson palkkaa vähentävien päivien määrä saadaan laskemalla palkattomaan vapaaseen sisältyneiden oppilaitoksen työpäivien (ma-pe) lukumäärä. Palkan vähennys lasketaan kertomalla päiväpalkka työstä poissa oltujen työpäivien määrällä ja kertomalla näin saatu luku luvulla 0,1.

Palkattomalla vapaalla ei tarkoiteta perhevapaita tai sairauslomaa, vaikka nämä olisivat palkattomia.

Soveltamisohje: Tämän pykälän mukaista vähennystä ei tehdä, mikäli työntekijä on ollut palkattomalla vapaalla kokonaisen vuoden (12 kk).

Luku 7, liite 1 (Lukio ja peruskoulu)

- poistetaan **19 §**:

~~19 § Kehitysaluelisä~~

~~Opettajalle, joka työskentelee Lapin läänin maalaiskunnissa, Kemijärven tai Kuhmon kaupungissa tai Hyrynsalmen, Kuivaniemen, Kuusamon, Pudasjärven, Puolangan, Ristijärven, Sotkamon, Suomussalmen, Taivalkosken, Houtskarın, Iniön, Korppoon, Kustavin, Nauvon, Rymättylän tai Velkuan kunnissa, maksetaan kehitysaluelisä, joka on 3 % laskettuna 11 §:n mukaisesta peruspalkasta.~~

~~Kehitysaluelisää ei oteta huomioon ylituntipalkkiota määrättäessä.~~

- poistetaan **22 §**:n 1. kohta:

Kahdessa tai useammassa toimipaikassa opettavat opettajat

- ~~1. Kahdessa tai useammassa toimipaikassa opettavan opettajan opetusvelvollisuutta vähennetään yksi viikkotunti, jos hän työsuunnitelman mukaan vaihtaa toimipaikkaa kesken päivän.~~

~~Soveltamisohje: Mikäli toimipaikkojen välinen matka on alle yksi kilometri, ei edellä olevaa vähennystä tehdä.~~

~~Mikäli opettaja työsuunnitelman mukaan vaihtaa toimipaikkaa kesken päivän viikossa vähintään keskimäärin kolme kertaa, on vähennys puolitoista viikkotuntia. Mikäli vaihtoja on viikossa keskimäärin vähintään viisi, on vähennys kaksi vuosiviikkotuntia. Mikäli vaihtoja on vähintään keskimäärin kahdeksan, on vähennys kaksi ja puoli vuosiviikkotuntia. Vaihtoehtoisesti jos hän asunnostaan tai asuntoaan lähimmästä toimipaikasta toiseen tai toisiin toimipaikkoihin matkustaessaan joutuu oppituntien pitämistä varten matkustamaan lyhintä käyttökelpoista matkareittiä käyttäen yhteensä vähintään 30 kilometriä viikossa, on opetusvelvollisuuden vähennys yksi viikkotunti, ja sen lisäksi puoli vuosiviikkotuntia jokaista seuraavaa edellä mainitun tavoin laskettua täyttä 50 kilometriä kohti.~~

- poistetaan **24 §**:n Opetusvelvollisuuteen luettavat tehtävät peruskoulussa) poistetaan **kohdat 1. ja 6., 8.:**

~~Opetuksen ohjaus~~

- ~~1. Peruskoulun opetuksen ohjaustunnilta maksetaan opettajan oman ylittuntipalkkioperusteen mukainen palkkio.~~

~~Keittolatoiminnan ohjaus ja valvonta~~

- ~~6. Peruskoulun keittolatoiminnan ohjauksesta ja valvonnasta maksetaan kotitalousopettajalle yhtä vuosiviikkoylituntipalkkiota vastaava korvaus silloin, kun tehtävä on määrätty työsuunnitelmassa.~~

~~Kielistudion esimies~~

- ~~8. Kielistudion esimiehen tehtävästä maksetaan asianomaiselle opettajalle tuntipalkkio, joka saadaan jakamalla täysi palkka luvulla 150.~~

Luku 7, liite 3 (Kansanopistot) poistetaan.

Poistetaan liite 3 työehtosopimuksesta kuitenkin siten, että sitä tällä hetkellä noudattavat organisaatiot voivat noudattaa liitettä 31.7.2023 saakka.

Luku 7, liite 8 (Musiikkioppilaitokset)

- Muutetaan **12 §:n** (Työaika) 4. kohta kuulumaan seuraavasti:

12 § Työajan järjestäminen

4. Opettajan työaika tulee pyrkiä järjestämään maanantaista perjantaihin. Jos opetuksen järjestäminen lauantaisin **tai sunnuntaisin** on oppilaitoksen kannalta välttämätöntä tai siitä opettajan kanssa muutoin sovitaan, tulee opettajan vapaapäivä järjestää maanantaisi, ellei opettajan pyynnöstä erityisesti toisin sovita.

Luku 7, Liite 10 A (Vuosityöajassa olevat ammatilliset oppilaitokset)

- Muutetaan **11 §:n** 1 kappale kuulumaan seuraavasti:

11 § Poissaoloaikojen vaikutus vapaajaksoihin

Jos opettaja on ollut työvuoden aikana palkattomalla vapaalla, hänen seuraavan vapaajaksonsa palkkaa vähennetään vapaan keston suhteessa. **Palkaton sairauspoissaolo tai TSL 4 luvun 1 §:ssä** tarkoitettu poissaolo ei kuitenkaan vähennä palkkaa enintään ~~182 kalenteripäivän ajalta.~~

Luku 7, liite 14 (Ammattikorkeakoulut)

- lisätään **6 §** (Opettajan vapaajaksot) uusi kohta 3.

6 § Opettajan vapaajaksot (voimaan 1.1.2023 tai sen jälkeen alkavien vapaiden osalta)

3. Jos opettaja on ollut työvuoden aikana palkattomalla vapaalla, vuorotteluvapaalla tai opintovapaalla, hänen kesävapaajaksonsa palkkaa vähennetään vapaan keston suhteessa.

Vapaajaksojen palkkaa vähentävien päivien määrä saadaan laskemalla palkattomaan vapaaseen sisältyneiden opettajan työpäivien (ma-pe) lukumäärä. Palkan vähennys lasketaan kertomalla päiväpalkka työstä poissa olujen työpäivien määrällä ja kertomalla näin saatu luku luvulla 0,1.

Palkattomalla vapaalla ei tarkoiteta perhevapaita tai sairauslomaa, vaikka nämä olisivat palkattomia.

Soveltamisohje: Tämän pykälän mukaista vähennystä ei tehdä, mikäli työntekijä on ollut palkattomalla vapaalla kokonaisen vuoden (12 kk).

Luku 8 (Muut sopimukset)

LOMARAHAN VAIHTAMINEN VAPAAKSI

- Poistetaan **9 §**

~~9 § Sopimuksen peruuntuminen~~

~~Jos työnantaja sopimuskauden aikana lomarahahan vapaaksi vaihtamista koskevan sopimuksen tekemisen jälkeen lomauttaa, irtisanoo tai osa-aikaistaa työntekijän taloudellisilla tai tuotannollisilla perusteilla, peruuntuu lomarahahan vapaaksi vaihtamista koskeva sopimus.~~

LUOTTAMUSMIESSOPIMUS

- Muutetaan **7 §:n** 3. kohta

7 § Luottamusmiehelle myönnettävä vapautus työstä

3. Paikallista sopimusta ja -selviytymissopimusta neuvoteltaessa luottamusmies vapautetaan neuvottelujen ajaksi luottamustehtäviin 1. kohdassa todettujen perusteiden mukaisesti.

10. SOPIMUKSEN VOIMASSAOLO

Tämän allekirjoituspöytäkirjan mukainen työehtosopimus tulee voimaan 9.8.2022.

Helsingissä, 9.8.2022

SIVISTYSTYÖNANTAJAT RY

OPETUSALAN AMMATTIJÄRJESTÖ OAJ RY

AMMATTILIITTO JYTY RY

JULKISTEN JA HYVINVOINTIALOJEN LIITTO JHL RY

SISÄLLYSLUETTELO

1 LUKU	YLEISET MÄÄRÄYKSET	1
	<i>1 § Sopimuksen ulottuvuus</i>	<i>1</i>
	<i>2 § Työn johto, jakaminen ja järjestäytymisoikeus</i>	<i>1</i>
	<i>3 § Työsuhteen alkaminen</i>	<i>1</i>
	<i>4 § Työsuhteen päätyminen ja lomauttaminen</i>	<i>2</i>
	<i>5 § Palkat</i>	<i>3</i>
	<i>6 § Matkakustannukset ja päivärahat</i>	<i>4</i>
	<i>7 § Työasu ja suojavaate</i>	<i>4</i>
	<i>8 § Luottamusmies</i>	<i>4</i>
	<i>9 § Koulutus</i>	<i>4</i>
	<i>10 § Kokoontuminen työpaikalla</i>	<i>4</i>
	<i>11 § Keskusjärjestösopimukset</i>	<i>5</i>
	<i>12 § Jäsenmaksujen periminen</i>	<i>5</i>
	<i>13 § Erimielisyyksien ratkaiseminen ja hyvityssakko</i>	<i>5</i>
	<i>14 § Voimassaolevat etuudet</i>	<i>6</i>
	<i>15 § Työrauhavelvoite</i>	<i>6</i>
	<i>16 § Sopimuksen voimassaolo</i>	<i>6</i>
2 LUKU	TYÖAIKA	7
	<i>1 § Soveltamisala</i>	<i>7</i>
	<i>2 § Säännöllinen työaika</i>	<i>7</i>
	<i>3 § Talonmiesten työaika</i>	<i>8</i>
	<i>4 § Työajan tasoittumisjärjestelmä</i>	<i>8</i>
	<i>5 § Työsopimuksen päätyminen kesken tasoittumisjakson</i>	<i>8</i>
	<i>6 § Työajan järjestäminen ja tauot</i>	<i>9</i>
	<i>7 § Vapaat ja arkipyhät</i>	<i>9</i>
	<i>8 § Tapahtuma-, kilpailu- ja leiritoiminnan työaika</i>	<i>9</i>
	<i>9 § Lisä- ja ylityö</i>	<i>10</i>
	<i>10 § Ilta- ja yötyö</i>	<i>11</i>
	<i>11 § Lauantaityö</i>	<i>11</i>
	<i>12 § Sunnuntaityö</i>	<i>11</i>
	<i>13 § Hälytysraha ja varallaolo</i>	<i>12</i>
	<i>14 § Tuntipalkkajakaja</i>	<i>12</i>
	<i>15 § Työaikapankki</i>	<i>12</i>

3 LUKU	VUOSILOMA	13
1 §	<i>Soveltamisala</i>	13
2 §	<i>Määritelmät</i>	13
3 §	<i>Vuosiloman pituus ja ansainta</i>	14
4 §	<i>Täysi lomanmääräytymiskausi</i>	15
5 §	<i>Vuosiloman antaminen</i>	15
6 §	<i>Kuukausipalkkaisten vuosilomapalkka</i>	15
7 §	<i>Vuosilomapalkan laskeminen, kun työaika ja palkka muuttuvat lomanmääräytymisvuoden aikana</i>	16
8 §	<i>Kuukausipalkkaisten vuosilomapalkan maksaminen</i>	16
9 §	<i>Lomakorvauksen määräytyminen</i>	16
10 §	<i>Muun kuin kuukausipalkkaisen työntekijän vuosilomapalkka</i>	17
11 §	<i>Opetushenkilöstön laskennallinen vuosiloma</i>	17
12 §	<i>Määräaikaisen opetushenkilöstön lomapäiväkorvaus</i>	17
13 §	<i>Vuosiloman siirtäminen työkyvyttömyyden vuoksi</i>	17
14 §	<i>Lomarahaa</i>	18
15 §	<i>Säästövapaa</i>	19
4 LUKU	POISSAOLOT	20
1 §	<i>Sairauspoissaolot</i>	20
2 §	<i>Lääkärintarkastukset</i>	22
3 §	<i>Perhevapaat</i>	23
4 §	<i>Muut poissaolot</i>	26
5 LUKU	HALLINTO- JA TUKIPALVELUHENKILÖSTÖN PALKKAUS	29
1 §	<i>Soveltamisala</i>	29
2 §	<i>Palkan määräytyminen</i>	29
3 §	<i>Palkkausjärjestelmän toteuttaminen oppilaitoksessa</i>	29
4 §	<i>Tehtävään liittyvät palkanosat</i>	29
5 §	<i>Henkilökohtainen palkanosa</i>	30
6 §	<i>Vaativuusryhmän ja palkanosien muuttaminen</i>	31
7 §	<i>Kokemusvuodet</i>	31
8 §	<i>Lisät, palkkiot ja korvaukset</i>	32
9 §	<i>Eryityismääräykset</i>	34
10 §	<i>Hallinto- ja tukipalveluhenkilöstö – palkat</i>	35
11 §	<i>Hallinto- ja tukipalveluhenkilöstön palkkausjärjestelmän vaativuusryhmittely</i>	35

6 LUKU	OPETUSHENKILÖSTÖN PALKKAUS JA TYÖAIKA	38
	<i>1 § Soveltamisala</i>	38
	<i>2 § Palkkaperusteet</i>	38
	<i>3 § Oppiarvon rinnastaminen tutkintoon</i>	39
	<i>4 § Epäpätevyysalennus</i>	39
	<i>5 § Kokemuslisä</i>	40
	<i>6 § Henkilökohtainen palkanlisä</i>	41
	<i>7 § Kielilisä</i>	41
	<i>8 § Kielitaitolisä</i>	42
	<i>9 § Tohtorin tutkintolisä</i>	42
	<i>10 § Toisen opettajan tunnin hoitopalkkio</i>	42
	<i>11 § Sijaisuus</i>	43
	<i>12 § Tentinjärjestämispalkkio</i>	43
	<i>13 § Ylituntipalkkion laskeminen</i>	43
	<i>14 § Yhteiset opettajat</i>	44
	<i>15 § Päätoimiset tuntiopettajat</i>	46
	<i>16 § Sivutoimiset tuntiopettajat</i>	47
	<i>17 § Kokonaistyöaika noudattavan opetushenkilöstön työaika ja vuosiloma</i>	48
	<i>18 § Opetushenkilöstön työaika</i>	49
	<i>19 § Täysi palkka</i>	50
	<i>20 § Luottamusmiehen työstä vapautus ja luottamusmieskorvaus</i>	50
	<i>21 § Työsuojeluvaltuutetun palkkio</i>	51
7 LUKU	OPPILAITOSKOKOITTEISET MÄÄRÄYKSET	52
	OSIO A YLEISSIVISTÄVÄ KOULU	52
	Liite 1 Lukio ja peruskoulu	52
	Liite 2 Aikuislukio ja lukion aikuislinja	72
	OSIO B VAPAA SIVISTYSTYÖ JA TAITEEN PERUSOPETUS	79
	Liite 3 Kansanopistot – (poistettu 8.9.2022. Liitettä 3 8.9.2022 noudattaneet organisaatiot voivat noudattaa liitettä 31.7.2023 saakka 31.3.2022 voimassa olleen työehtosopimuksen mukaisesti.)	79
	Liite 4 Vuosityöajassa olevat kansanopistot	80
	Liite 5 Kansalais- ja työväenopistot	84
	Liite 6 Opintokeskukset sekä kansanopistojen, kansalais- ja työväenopistojen tuntiopettajat	88
	Liite 7 Urheiluopistot	93
	Liite 8 Musiikkioppilaitokset	98
	Liite 9 Kuvataidekoulu sekä monitaiteellinen koulu	105
	OSIO C AMMATILLISET OPPILAITOKSET	109
	Yhteiset määräykset	109
	Liite 10 A Vuosityöajassa olevat ammatilliset oppilaitokset	113

Liite 10 Eräät ammatilliset oppilaitokset	120
Liite 11 Kauppaoppilaitokset	128
Liite 12 Sosiaali- ja terveysalan oppilaitos	133
Liite 13 Metsä- ja puutalousoppilaitos	135
OSIO D AMMATTIKORKEAKOULUT	139
Liite 14 Ammattikorkeakoulut	139
8 LUKU MUUT SOPIMUKSET	145
<i>SOPIMUS PAIKALLISESTA SOPIMISESTA</i>	<i>145</i>
<i>LOMARAHAN VAIHTAMINEN VAPAAKSI</i>	<i>148</i>
<i>LUOTTAMUSMIESSOPIMUS</i>	<i>150</i>
<i>KOULUTUSSOPIMUS</i>	<i>158</i>
<i>SOPIMUS TYÖAIKAPANKISTA</i>	<i>160</i>
YKSITYISEN OPETUSALAN PALKAT, LISÄT JA PALKKIOT	164

TYÖEHTOSOPIMUS

1 LUKU YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 § Sopimuksen ulottuvuus

Tässä sopimuksessa on sovittu Sivistystyönantajat ry:n jäsenenä olevien yksityisten oppilaitosten ja opintokeskusten palveluksessa olevien työntekijöiden työehdot.

Sopimus ei kuitenkaan koske:

- a. sellaisia oppilaitoksen johtoon kuuluvia, kuten toimitusjohtajia ja vastaavia, jotka edustavat työnantajaa tämän työehtosopimuksen alaisten työntekijöiden työ- ja palkkaehtoja määrittäessä.

Soveltamisohje:

Tällä tarkoitetaan sellaisia yrityksen johtoon kuuluvia, joiden pääasiallisiin tehtäviin kuuluu työnantajan edustajana toimiminen sekä joilla on itsenäinen ja vastuullinen asema organisaatiossa.

- b. opetustyössä tilapäisiä luennoitsijoita.

2 § Työn johto, jakaminen ja järjestäytymisoikeus

1. Työnantajalla on oikeus johtaa ja jakaa työtä sekä palkata ja erottaa työntekijöitä.
2. Järjestäytymisoikeus on molemmin puolin loukkaamaton.

3 § Työsuhteen alkaminen

Työsopimus ja työntekijälle annettavat tiedot

1. Työsopimus tulee tehdä kirjallisena ottaen huomioon työsopimuslain 1. luvun 3 §:n ja 2. luvun 4 §:n määräykset.
2. Määräaikainen työsopimus voidaan tehdä kulloinkin voimassa olevassa työsopimuslaissa mainituin perustein. Jos määräaikainen työsopimus on tehty muutoin kuin edellä mainituin perustein tai määräaikaisia työsopimuksia on ilman pätevää syytä toistuvasti solmittu peräkkäin, pidetään sopimusta toistaiseksi voimassa olevana työsopimuksena.

3. Työnantajan edustaja selvittää työhön tulevalle uudelle työntekijälle alan järjestö- ja neuvottelusuhteet ja ilmoittaa ketkä toimivat luottamusmiehinä ja missä luottamusmiehet ovat tavattavissa. Luottamusmiehellä on oikeus tarkastaa asianomaiseen järjestöön kuuluvien kirjalliset työsopimukset.

Koeaika

4. Koeajan osalta noudatetaan kulloinkin voimassa olevan työsopimuslain määräyksiä. Koeaikamääräykset eivät tule osaksi työehtosopimusta.

4 § Työsuhteen päättymisen ja lomauttaminen

Määräaikainen työsopimus

1. Määräaikainen työsopimus päättyy määräajan päättyessä tai sovitun työn valmistuessa ilman irtisanomisaikaa. Jos sopimuksen pituutta ei ole määriteltä kalenteriajan mukaan, työnantajan on ilmoitettava työntekijälle sopimuksen päättymisen ajankohta viipymättä, kun se tulee hänen tietoonsa.

Irtisanomisajat ja –menettely

2. Ellei tässä työehtosopimuksessa ole toisin sovittu, noudatetaan työnantajan irtisanoessa työsopimuksen alla mainittuja, työsuhteen keskeyttömästä kestoajasta riippuvia irtisanomisaikoja:
  - 14 päivää, jos työsuhde on jatkunut enintään yhden vuoden
  - 1 kuukausi, jos työsuhde on jatkunut yli vuoden, mutta enintään 4 vuotta
  - 2 kuukautta, jos työsuhde on jatkunut yli 4 vuotta, mutta enintään 8 vuotta
  - 4 kuukautta, jos työsuhde on jatkunut yli 8 vuotta, mutta enintään 12 vuotta
  - 6 kuukautta, jos työsuhde on jatkunut yli 12 vuotta.

Työntekijän irtisanoessa työsopimuksen on irtisanomisaika, ellei tässä työehtosopimuksessa ole toisin sovittu, seuraava:

- 14 pv, jos työsuhde on jatkunut enintään 5 vuotta
- 1 kuukausi, jos työsuhde on jatkunut yli 5 vuotta

Irtisanomisaika alkaa irtisanomista seuraavana päivänä.

3. Työsuhteen irtisanomisessa noudatetaan työsopimuslain ja yhteistoimintalain mukaista menettelyä.

4. Työnantajan on suoritettava irtisanominen todistettavasti, vaadittaessa kirjallisesti ja tällöin siinä on ilmoitettava syy irtisanomiseen.

Irtisanomisajan noudattamatta jättäminen

5. Jos toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen otettu työntekijä päättää työsuhteensa irtisanomisaikaa noudattamatta, hän on velvollinen suorittamaan työnantajalle noudattamatta jätetyn irtisanomisajan palkkaa vastaavan määrän. Tämä ei koske niitä tapauksia, joissa työntekijällä lain tai tämän sopimuksen mukaan on oikeus purkaa työ sopimus tai muutoin lopettaa työsuhde ilman irtisanomisaikaa.

Lomauttaminen

6. Toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen otettu työntekijä voidaan lomauttaa 14 päivän lomautusilmoitusaikaa noudattaen.
7. Lomautusperusteet sekä -menettely määräytyvät työ sopimuslain ja yhteistoimintalain mukaan.

5 § Palkat

Palkan maksaminen

1. Palkkaperusteista, palkasta ja sen maksamisesta on sovittu palkkausta koskevissa luvuissa ja oppilaitoskohtaisissa määräyksissä.
2. Palkka maksetaan työntekijän osoittamalle pankkitilille, jossa sen tulee erääntymispäivänä olla työntekijän käytettävissä. Palkka voidaan maksaa käteisenä vain pakottavista syistä.

Jos työntekijän palkka erääntyy sellaisena päivänä, jolloin pankit pidetään suljettuina, erääntymispäivänä pidetään lähinnä edeltävää arkipäivää.

Sellaiset lisät, jotka määräytyvät laskentakautena tehdyn työn mukaan, maksetaan viimeistään laskentakautta seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä.

3. Jos työntekijällä on työsuhteeseen tullessaan kokemuslisään oikeuttavaa työkokemusta, myönnetään kokemuslisä heti työsuhteen alusta. Uudet kokemuslisät maksetaan oikeuden saavuttamista seuraavan kuukauden alusta.

Päiväpalkka ja osa-aikatyöntekijän palkka

4. Päiväpalkkaa kuukausipalkasta laskettaessa käytetään jakajana kunkin kuukauden kalenteripäivien lukumäärää.

5. Osa-aikatyötä tekevän työntekijän palkka määräytyy sovitun työajan ja enimmäistyöajan suhteessa.

6 § Matkakustannukset ja päivärahat

Työntekijälle, joka matkustaa työnantajan määräyksestä, korvataan syntyneet matkakustannukset noudattaen verohallinnon kulloinkin voimassa olevaa päätöstä verovapaista matkakustannusten korvauksista.

Työmatka tulee suorittaa edullisinta käytettävissä olevaa kulkuneuvoa ja kulkutapaa käyttäen.

7 § Työasu ja suojavaate

Mikäli työnantaja tai työ edellyttää, että työntekijä käyttää työssään tietynlaisia asua, suojavaatetta tai jalkineita, työnantaja hankkii ja huoltaa ne.

8 § Luottamusmies

Luottamusmieheen noudatetaan 8 luvun luottamusmiessopimusta.

9 § Koulutus

Henkilöstökoulutuksen, yhteisen koulutuksen ja ammattiyhdistyskoulutuksen osalta noudatetaan 8 luvun koulutussopimusta.

10 § Kokoontuminen työpaikalla

Tämän työehtosopimuksen osapuolena olevan liiton rekisteröidyllä alayhdistyksellä ja sen työpaikalla olevalla osastolla, työhuonekunnalla tai vastaavalla on mahdollisuus työajan ulkopuolella (ennen työajan alkamista, ruokatauolla tai välittömästi työajan päätyttyä, sekä erikseen sovittaessa myös viikkolepoon kuuluvana aikana) järjestää kokouksia työpaikan työsuhteita koskevista kysymyksistä seuraavin edellytyksin:

- a. Kokouksen pidosta työpaikalla tai tässä pykälässä tarkoitetussa muussa paikassa on työnantajan kanssa sovittava, mikäli mahdollista, kolme päivää ennen aiottua kokousta.
- b. Työnantaja osoittaa kokouspaikan, joka on joko työpaikalla tai sen läheisyydessä työnantajan hallinnassa oleva tarkoitukseen soveltuva paikka. Ellei tällaista ole, on kysymyksestä tarvittaessa neuvoteltava tarkoituksenmukaisen ratkaisun löytämiseksi. Kokouspaikkaa valittaessa on huomiota kiinnitettävä mm. siihen, että

työturvallisuudesta, työhygieniasta ja paloturvallisuudesta annettuja määräyksiä voidaan noudattaa ja että kokous ei häiritse liike- tai tuotantotoimintaa.

- c. Pidettävän kokouksen järjestyksestä ja kokoustilojen siisteydestä vastaavat kokoustilojen varauksen tehnyt järjestö ja järjestäjä. Järjestön luottamushenkilön tulee olla kokouksessa saapuvilla.
- d. Kokouksen järjestäjillä on oikeus kutsua kokoukseen työehtosopimuksen osapuolena olevan liiton ja sen alayhdistyksen sekä asianomaisten keskusjärjestöjen edustajia.

Työntekijäliiton ja 1. momentissa mainitun alaosaston ilmoituksia ja tiedoituksia saadaan työpaikalla kiinnittää sitä varten asetetulle ilmoitustaululle.

11 § Keskusjärjestösopimukset

1. Työehtosopimuksen osana noudatetaan seuraavia voimassa olevia keskusjärjestösopimuksia:
  - Suositus päihdeongelmien ennaltaehkäisystä, päihdeasioiden käsittelystä ja hoitoonohjauksesta työpaikoilla
  - Ryhmähenkivakuutusopimus
2. Jos näihin sopimuksiin tehdään muutoksia, on muutosten voimaansaattamisesta neuvoteltava erikseen.

12 § Jäsenmaksujen periminen

Työnantaja perii työntekijän antamalla valtuutuksella allekirjoittajajärjestöjen jäsenmaksut palkanmaksun yhteydessä ja tilittää ne liiton ilmoittamalle pankkitilille annettujen ohjeiden mukaisesti.

Työntekijälle annetaan vuoden päätyttyä verotusta varten todistus pidätyistä summasta.

13 § Erimielisyyksien ratkaiseminen ja hyvityssakko

1. Tämän sopimuksen tulkintaa, soveltamista tai rikkomista koskevista erimielisyyksistä on neuvoteltava ao. työnantajan ja työntekijöiden luottamusmiehen välillä.
2. Niissä tapauksissa, jolloin paikalliset neuvottelut johtavat tulokseen, on asiasta laadittava muistio, jonka molemmat osapuolet allekirjoittavat ja jossa on lyhyesti mainittu neuvoteltu asia. Jos paikalliset neuvottelut eivät

johda tulokseen ja toinen osapuoli haluaa saattaa asian liittojen ratkaistavaksi, on asiasta laadittava muistio, jonka molemmat osapuolet allekirjoittavat ja jossa on lyhyesti mainittu erimielisyyttä koskeva asia ja tosiseikat ja molempien osapuolten kanta.

3. Paikalliset neuvottelut tulee aloittaa kahden viikon kuluessa, ellei toisin sovita ja allekirjoittajajärjestöjen välillä käytävät neuvottelut kolmen viikon kuluessa siitä, kun jompikumpi sopijapuoli on asiasta ilmoittanut, ellei asiasta toisin sovita.
4. Ellei järjestöjen välisissä neuvotteluissa saavuteta yhteisymmärrystä, voidaan asia saattaa työtuomioistuimen ratkaistavaksi.
5. Työehtosopimuslain (436/1946) 7–9 §:ien mukaisen yksityiselle oppilaitokselle/opintokeskukselle ja paikalliselle ammattiyhdistykselle tuomittavan hyvityssakon enimmäismäärä on 2 590 euroa.

14 § Voimassaolevat etuudet

Tämä työehtosopimus ei koske sellaisia työnantajan ja työntekijän väliin sopimukseen tai työnantajan yksipuoliseen päätökseen perustuvia etuisuuksia, jotka eivät perustu tai ole perustuneet työehto- tai toimiehtosopimukseen.

15 § Työrauhavelvoite

Kaikki tähän työehtosopimukseen tai sen yksittäiseen määräykseen kohdistuvat työtaistelutoimenpiteet ovat kiellettyjä.

16 § Sopimuksen voimassaolo

1. Tämä työehtosopimus on voimassa allekirjoituspöytäkirjan mukaisesti jatkuen sen jälkeen vuoden kerrallaan, ellei sitä viimeistään kuutta viikkoa ennen sen päättymistä ole kumpikaan sopijapuolista kirjallisesti irtisanoanut.
2. Työehtosopimuksen irtisanojan on irtisanomisen yhteydessä jätettävä muutosesityksiä koskeva muistio toiselle sopijapuolelle.
3. Työehtosopimuksen määräykset ovat voimassa, kunnes uusi sopimus on tullut voimaan tai sopijapuolten väliset neuvottelut jommankumman osapuolen toimesta on **kirjallisesti** todettu päättyneiksi.

2 LUKU TYÖAIKA

1 § Soveltamisala

1. Tämän luvun määräyksiä sovelletaan hallinto- ja tukipalveluhenkilöstöön.
2. Opetushenkilöstön työaika määräytyy opetushenkilöstön työaika ja palkkausta koskevan luvun mukaisesti.

2 § Säännöllinen työaika

1. Säännöllinen työaika toimistotyössä on keskimäärin enintään 7 tuntia 15 minuuttia vuorokaudessa ja enintään 36 tuntia 15 minuuttia viikossa.
2. Säännöllinen työaika muussa kuin toimistotyössä on keskimäärin enintään 9 tuntia vuorokaudessa ja yövuorossa enintään 10 tuntia ja enintään 38 tuntia 15 minuuttia viikossa.

Soveltamisohje:

Työaika voidaan toteuttaa erilaisilla työaikajärjestelyillä vapaa-aikahyvitysjärjestelmän kaltaisesti niin, että vuorokautinen työaika voi vaihdella tuntimäärältään viikon eri työpäivinä tai tasoitumisjakson puitteissa työaika voidaan järjestää niin, että työntekijällä on mahdollisuus pidempään yhdenjaksoiseen vapaaseen.

3. Vuorokautista säännöllistä työaika voidaan 1. kohdan mukaisissa tehtävissä tilapäisesti pidentää enintään tunnilla. Työajan tilapäinen pidennys kirjataan työvuoroluetteloon yövuoroluetteloa laadittaessa.
4. Työaikalain mukaisen työajan enimmäismäärän tarkastelujakso on enintään 12 kuukautta (voimaan 1.1.2021)
5. Työnantajalla on mahdollisuus teettää enintään 6 h lisätyötä ja enintään 6 h palkallista koulutusta yksinkertaisella tuntipalkalla /vuosi.

Lisätyötä ja koulutusta ei voi sijoittaa sunnuntaille, arkipyhälle eikä arkipyhäviikon lauantaille.

Lisätyötä ja koulutusta voidaan sijoittaa enintään kahdelle lauantaille vuodessa.

Korvaus lisätyöstä ja koulutuksesta maksetaan kuukausipalkan lisänä.

Lisätyö ja koulutus tulee ajoittaa niin, ettei se aiheuta yksittäiselle työntekijälle kohtuutonta haittaa.

Lisätyötarpeesta sekä koulutuksesta tulee kertoa mahdollisimman aikaisessa vaiheessa ja niistä on työntekijällä tapauskohtaisesti oikeus kieltäytyä.

Vuoden 2020 osalta käytettävissä on em. kirjauksen perusteella 3 tuntia lisätyötä ja 3 tuntia koulutusta.

3 § Talonmiesten työaika

Talonmiesten työaika määräytyy 2 §:n 2. kohdan mukaisesti, kuitenkin siten, että työajan järjestämisestä voidaan paikallisesti sopia 4 §:stä poiketen työajan tasoittumisjärjestelmän puitteissa.

4 § Työajan tasoittumisjärjestelmä

1. Viikoittainen säännöllinen työaika voidaan järjestää myös siten, että se on keskimäärin edellä 2 §:n kohdissa 1 ja 2 mainittu. Tätä varten on ennakolta laadittava työajan tasoittumisjärjestelmä vähintään ajaksi, jonka kuluessa työaika tasoittuu sanottuun keskimäärään. Säännöllinen työaika ei saa yhtenäkkään tasoittumisjakson viikkona ylittää 48 tuntia ja työajan tulee tasoittua enintään 26 viikon pituisena ajanjaksona.
2. Säännöllinen työaika 2 §:n 2. kohdan mukaisissa tehtävissä voidaan järjestää myös niin, että se on oppilaitoksen lukukausien tai työkausien aikana keskimäärin 42 tuntia viikossa edellyttäen, että säännöllinen työaika 52 viikon pituisena ajanjaksona tasoittuu keskimäärin 38 tuntiin 15 minuuttiin viikossa.

Tämän työaikajärjestelmän käyttöönottamisesta on sovittava paikallisesti ja se voidaan ottaa käyttöön toistaiseksi voimassa olevissa tai vähintään 12 kalenterikuukauden pituisissa määräaikaisissa työsuhteissa.

5 § Työsopimuksen päättyminen kesken tasoittumisjakson

1. Työsopimuksen päättyessä kesken tasoittumisjakson 4 §:n mukaisessa työaikajärjestelmässä ja työajan jäädessä tasoittumatta toimistotyöajassa keskimäärin 36 tuntiin 15 minuuttiin ja muussa kuin toimistotyöajassa keskimäärin 38 tuntiin 15 minuuttiin, maksetaan tämän tuntimäärän ylittäviltä tunneilta
  - a. korottoman säännöllisen työajan palkka, jos työnantajalla on oikeus päättää työsopimus työntekijästä johtuvasta syystä tai jos työntekijä itse irtisanoo työsopimuksen
  - b. 50 % korotettu palkka, jos työntekijällä on oikeus purkaa työsopimus tai jos työnantaja irtisanoo työsopimuksen taloudellisella tai tuotannollisella perusteella.

2. Vuorokaudessa yli 8 tuntia tehdystä työstä maksetaan kuitenkin a. ja b. -kohdissa 50 %:lla korotettu palkka.
3. Työsopimuksen päättyessä kesken tasoittumisjakson ja kokoaikatyöntekijän viikkotyöajan jäädessä toimistotyöajassa keskimäärin alle 36 tuntiin 15 minuuttiin ja muussa kuin toimistotyöajassa keskimäärin alle 38 tuntiin 15 minuuttiin vähennetään tekemättä jäänyt tuntimäärä työntekijän palkasta.

6 § Työajan järjestäminen ja tauot

1. Työviikko järjestetään keskimäärin 5-päiväiseksi.
2. Epätarkoituksenmukaisen lyhyitä työvuoroja tulee välttää. Alle neljän tunnin työvuoroja ei tule työpaikalla käyttää, elleivät työntekijän tarpeet tai muu perusteltu syy kuten työn luonne, työn lyhytkestoisuus, työvoiman tarve tai muu työvoiman käyttöön liittyvä hyväksytty syy tätä edellytä.
3. Vuorokautinen säännöllinen työaika järjestetään, ellei ole perusteltua syytä muuhun menettelyyn, lepoaikaa lukuun ottamatta yhdenjaksoiseksi. Lepoaika voidaan paikallisesti sopia puolen (1/2) - yhden (1) tunnin pituiseksi. Mikäli työntekijä saa esteettömästi poistua työpaikalta lepoaikanaan, ei lepoaikaa lueta työaikaan. Työntekijällä pitää tällöin olla tosiasiallisesti mahdollisuus poistua työpaikalta.
4. Viikkolepovapaa voidaan antaa työviikkojen vaihteessa siten, että se sisältyy osaksi edelliseen ja osaksi jälkimmäiseen viikkoon. Enin osa viikkolevosta on kuitenkin sijoitettava sille viikolle, jonka viikkolevosta on kyse.

7 § Vapaat ja arkipyhät

1. Joulukuun ja juhannusaatto ovat vapaapäiviä, ellei oppilaitoksen toiminnasta muuta johdu.
2. Sellaisina viikkoina, joille sattuu arkipyhä, vapunpäivä tai itsenäisyyspäivä muulle arkipäivälle kuin lauantaille, lyhennetään säännöllisen työn määrää arkipyhäksi sattuvan päivän työaikaan vastaavalla määrällä.
3. Kukin edellä luetelluista päivistä lyhentää viikon tai tasoittumisjakson säännöllistä työaika keskimääräisen päivittäisen tuntimäärän verran (työsopimuksen mukainen viikkotyöaika/5).

8 § Tapahtuma-, kilpailu- ja leiritoiminnan työaika

1. Työn tapahtuessa voittoa tavoittelemattomassa yhteisössä tapahtuma-, kilpailu- ja leiritoiminnassa voivat työntekijä ja työnantaja sopia työajan ja

työaikakorvausten määräytymisestä tämän työehtosopimuksen määräyksistä poiketen. Tällöin tulee mahdollisuuksien mukaan ennen matkaa laatia työaikasuunnitelma, josta ilmenee työajaksi luettava aika ja mahdollinen varallaoloaika.

2. Päivärahat maksetaan 1 luvun 6 §:n mukaisesti.

9 § Lisä- ja ylityö

Lisätyö

1. Lisätyöksi luetaan työ, jota tehdään säännöllisen työajan ja pisimmän lainmukaisen säännöllisen työajan välisenä aikana. Lisätyöstä, joka tehdään 2 §:n 1. ja 2. kohdan mukaisen säännöllisen enimmäistyöajan ja lainmukaisen säännöllisen enimmäistyöajan välisenä aikana, maksetaan 50 %:lla korotettu palkka. Osa-aikatyötä tekevän työntekijän lisätyöstä maksetaan yksinkertainen tuntipalkka.

Ylityö

2. Vuorokautista ylityötä on lainmukaisen vuorokautisen työajan tai sitä pidemmän työvuoroluetteloon merkityn säännöllisen työajan ylittävä työ. Ylityötä saadaan teettää lain sallimissa rajoissa. Vuorokautisesta ylityöstä maksetaan kahdelta ensimmäiseltä tunnilta 50 %:lla ja seuraavilta tunneilta 100 %:lla korotettu palkka.

Soveltamisohje:

Jos työntekijän suorittama työ jatkuu vuorokauden vaihteen yli, katsotaan työ lisä- ja ylityötyökorvausta laskettaessa edellisen vuorokauden työksi siihen asti, kunnes työntekijän säännöllinen työaika normaalisti alkaa. Näitä tunteja ei tällöin oteta huomioon jälkimmäisen vuorokauden säännöllistä työaika laskettaessa.

3. Viikoittaisella ylityöllä tarkoitetaan työtä, joka ei ole vuorokautista ylityötä ja jota tehdään lain mukaisen enimmäistuntimäärän lisäksi viikossa ja siitä maksetaan kahdeksalta ensimmäiseltä tunnilta 50 %:lla ja seuraavilta tunneilta 100 %:lla korotettu palkka.

Soveltamisohje:

Milloin työntekijän sairauden, tapaturman, työnantajan määräyksestä suoritettuna matkan, taloudellisista tai tuotannollisista syistä tapahtuneen lomautuksen taikka työnantajan järjestämään tai koulutus sopimuksen tarkoittamaan koulutukseen osallistumisen vuoksi ei ole voinut tehdä säännöllistä viikkotyöaika vastavaa tuntimäärää ja hän joutuu tulemaan työajan tasoittumisjärjestelmän mukaisena vapaapäivänään työhön, korvataan vapaapäivänään tehty työ siten kuin viikkoylityöstä on sovittu.

4. Tasoittumisjaksojärjestelmässä (keskimääräistä viikkotyöaika noudatettaessa) tehdystä tuntimäärästä maksetaan työvuoroluetteloon kirjattujen vuorokautisten tuntien ylittäviltä tunneilta (vuorokautinen ylityö):
  - 2 ensimmäiseltä tunnilta 50 % korotettu palkka ja
  - sen jälkeen tehdyiltä tunneilta 100 % korotettu palkka.

Muilta työvuorolistaan merkittyjen työvuorojen lisäksi tehdyiltä tunneilta (viikoittainen ylityö) maksetaan 50 % korotettu palkka.

Vaihtaminen vapaaksi

5. Lisätyöstä ja ylityöstä maksettava palkka (perusosa ja korotusosa) voidaan työnantajan ja työntekijän suostumuksella vaihtaa vastaavaan vapaa-aikaan tai siirtää työaikapankkiin. Tällöin se on korotettava niillä prosenttimäärillä, joilla se olisi korotettu, jos se olisi korvattu rahana.

10 § Ilta- ja yötyö

1. Työstä, jota tehdään kello 18.00–21.00 välisenä aikana, työntekijälle maksetaan kultakin tehdyiltä tunnilta erillistä 15 %:n suuruista iltatyölisää. Lisä lasketaan 14 §:n mukaisesta tuntipalkasta.
2. Työstä, jota tehdään kello 21.00–06.00 välisenä aikana, työntekijälle maksetaan kultakin tehdyiltä tunnilta 30 %:n suuruista yötyökorvausta. Korvaus lasketaan 14 §:n mukaisesta tuntipalkasta. Mikäli edellisen vuorokauden aikana alkanut työvuoro jatkuu yli kello 06.00, maksetaan yötyökorvaus kuitenkin työvuoron päättymiseen saakka.
3. Korvaukset tulee maksaa rahana, ellei yhdessä sovita niiden antamisesta vastaavana vapaana tai siirtämisestä työaikapankkiin.

11 § Lauantaityö

1. Lauantaityökorotuksena maksetaan muun siltä ajalta tulevan palkan lisäksi 25 %:lla korotettu tuntipalkka 06.00–20.00 välisenä aikana tehdyiltä tunneilta. Lauantaityökorotusta ei makseta sunnuntaityökorotukseen oikeutetulta ajalta.
2. Korotus tulee maksaa rahana, ellei yhdessä sovita sen antamisesta vastaavana vapaana tai siirtämisestä työaikapankkiin.

12 § Sunnuntaityö

1. Sunnuntaityöstä, jolla tarkoitetaan sunnuntaina, muuna kirkollisena juhlapäivänä, vapunpäivänä ja itsenäisyyspäivänä tehtyä työtä, maksetaan

muun siltä ajalta tulevan palkan lisäksi sunnuntaityökorotuksena yksinkertainen peruspalkka. Sunnuntaikorotus maksetaan myös sanottuja päiviä edeltävänä päivänä kello 20.00–24.00 välisenä aikana sekä pääsiäislauantaina ja juhannus- ja jouluaattona tehdystä työstä.

2. Korotus tulee maksaa rahana, ellei yhdessä sovita sen antamisesta vastaavana vapaana tai siirtämisestä työaikapankkiin.
3. Muut sunnuntaina tehtävää työtä koskevat määräykset sisältyvät työaikalain 20 §:n 4 momenttiin.

13 § Hälytysraha ja varallaolo

1. Korvauksena hälytysluonteiseen työhön kutsumisesta ja saapumisesta aiheutuvasta häiriöstä maksetaan työntekijälle hälytysraha, joka on **1.9.2022 lukien 11,97 € ja x.x.2023 lukien €**. Hälytysraha maksetaan työntekijälle, joka työnantajan toimesta kutsutaan työhön vapaa-aikanaan ilman, että hänet on määrätty olemaan varalla tai että hänelle on etukäteen ilmoitettu tällaisesta työstä.
2. Muusta kuin asunnosta käsin tapahtuvasta varallaolosta suoritetaan tuntia kohden rahakorvaus, joka on varallaolon ja siihen käytetyn sidonnaisuuden mukaan 15–30 % yksinkertaisesta tuntipalkasta.
3. Mikäli työntekijä sopimuksen mukaan on velvollinen oleskelemaan asunnossaan, josta hänet voidaan tarvittaessa kutsua työhön, suoritetaan hänelle tuntia kohden korvaus, joka on 50 % hänen tuntipalkastaan.
4. Varallaolosta maksettava korvaus tulee maksaa rahana, ellei yhdessä sovita sen antamisesta vastaavana vapaana tai siirtämisestä työaikapankkiin.

14 § Tuntipalkkajakaja

Laskettaessa tuntiperusteisia työaikakorvauksia saadaan yksinkertainen tuntipalkka jakamalla kuukausipalkka luvulla 163. Toimistotyössä yksinkertainen tuntipalkka saadaan jakamalla kuukausipalkka luvulla 153.

15 § Työaikapankki

Työaikapankki voidaan ottaa käyttöön työaikaluvun piiriin kuuluvien työntekijöiden osalta (työaikalain piiriin kuuluva henkilöstö). Työaikapankkia koskevat määräykset ovat luvussa 8.

3 LUKU VUOSILOMA

1 § Soveltamisala

1. Työntekijän vuosilomaetuudet määräytyvät voimassa olevan vuosilomalain ja tämän sopimuksen mukaan, ellei jäljempänä olevista määräyksistä muuta johdu.
2. Tämän luvun määräyksiä sovelletaan hallinto- ja tukipalveluhenkilöstöön sekä sellaiseen opetushenkilöstöön, jonka työaika määräytyy opetushenkilöstön palkkausta ja työaikaa koskevan 6 luvun 17 § mukaan.
3. Muuten opetushenkilöstöön kuuluvalla työntekijällä on oikeus vuosilomaan, jos siitä on sovittu 7 luvun oppilaitoskohtaisissa määräyksissä. Tällöin oikeus vuosilomaan, lomakorvaukseen ja lomaraahan määräytyy oppilaitoskohtaisten määräysten mukaisesti.
4. Opetusvelvollisuustyöajassa olevan opetushenkilöstön laskennallinen vuosiloma ja lomapäiväkorvaus määräytyvät tämän luvun 11 ja 12 §:n mukaisesti.

Soveltamisohje:

Opetusvelvollisuustyöajassa oleva opetushenkilöstö ei kuulu vuosilomamääräysten tai vuosilomalain piiriin, vaan heidän työaikajärjestelmäänsä sisältyvät lomaa vastaavat keskeytysajat.

Vuosityöajassa olevien kansanopistojen, urheiluopistojen ja ammattikorkeakoulujen opetushenkilöstön oikeudesta vapaajaksoihin on erillinen määräys niitä koskevissa oppilaitoskohtaisissa määräyksissä.

5. Ellei oppilaitoskohtaisissa määräyksissä ole toisin sovittu, sovelletaan tämän luvun lomarahamääräyksiä myös opetushenkilöstöön lukuun ottamatta vuosityöajassa olevien kansanopistojen, urheiluopistojen tai ammattikorkeakoulujen opetushenkilöstöä ja sivutoimisia tuntiopettajia.

2 § Määritelmät

1. Lomanmääräytymisvuosi on 1.4. alkava ja 31.3. päättyvä ajanjakso.
2. Lomavuosi on se kalenterivuosi, jonka aikana lomanmääräytymisvuosi päättyy.
3. Lomakausi on 2.5. alkava ja 30.9. päättyvä ajanjakso.

4. Lomapäivä on arkipäivä. Arkipäiväksi ei tätä sopimusta sovellettaessa lueta lauantaita, sunnuntaita, kirkollisia juhlapäiviä, jouluaattoa, juhannusaattoa, itsenäisyyspäivää eikä vapunpäivää.
5. Kokonainen kalenteriviikko kuluttaa vuosilomaa viisi päivää. Arkipyhät eivät kuluta vuosilomapäiviä. Niissä vuosilomalain kohdissa, joissa käytetään 12,18 tai 24 arkipäivän käsitettä, tarkoitetaan tässä sopimuksessa vastaavasti 10, 15 tai 20 arkipäivää.
6. Täysi lomanmääräytymiskuukausi on vuosilomaan oikeuttava kalenterikuukausi.
7. Säästövapaa on lomavuoden lomapäivistä myöhemmin pidettäväksi siirretty loman osa.

3 § Vuosiloman pituus ja ansainta

1. Vuosiloman pituus määräytyy seuraavasti:

- a. Työntekijällä, jonka työsuhde on lomakautta edeltävän lomanmääräytymisvuoden loppuun mennessä keskeytyttä jatkunut alle vuoden, vuosilomapäivien lukumäärä on kultakin täydeltä lomanmääräytymiskuukaudelta seuraavan taulukon mukainen:

Täydet lomanmääräytymiskuukaudet	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Lomapäivien lukumäärä	2	4	5	7	9	10	12	14	15	17	19	20

- b. Työntekijällä, jonka työsuhde on lomakautta edeltävän lomanmääräytymisvuoden loppuun mennessä keskeytyttä jatkunut vähintään vuoden, vuosilomapäivien lukumäärä on kultakin täydeltä lomanmääräytymiskuukaudelta seuraavan taulukon mukainen:

Täydet lomanmääräytymiskuukaudet	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Lomapäivien lukumäärä	3	5	7	9	11	13	15	18	20	24	26	30

- c. Työntekijällä, jonka työsuhde on lomakautta edeltävän lomanmääräytymisvuoden loppuun mennessä keskeytyttä jatkunut vähintään vuoden ja jolla on kokemuslisiin oikeuttavaa palvelusaikaa maaliskuun loppuun mennessä vähintään 15 vuotta, vuosilomapäivien lukumäärä on kultakin täydeltä lomanmääräytymiskuukaudelta seuraavan taulukon mukainen:

Täydet lomanmääräytymiskuukaudet	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Lomapäivien lukumäärä	3	5	8	10	13	16	19	23	25	30	33	38

2. Työntekijän todellinen vuosiloma-ajan pituus on aina vähintään sama kuin mikä se olisi vuosilomalain mukaan.

Soveltamisohje:

Vuosilomapalkka ja lomakorvaus lasketaan kuitenkin aina tämän luvun taulukoiden sekä vuosilomapalkkaa ja lomakorvausta koskevien määräysten mukaan.

4 § Täysi lomanmääräytymiskuukausi

Täysi lomanmääräytymiskuukausi määräytyy vuosilomalain 6 §:n mukaisesti.

Soveltamisohje:

Opetushenkilöstön osalta työssäoloon rinnastetaan ne päivät, joilta työnantaja maksaa palkan lukuun ottamatta lauantaita ja sunnuntaita.

5 § Vuosiloman antaminen

1. Vuosiloma annetaan työnantajan määräämänä aikana.
2. Jos kalenteriviikon kaikki työpäivät ovat vuosilomapäiviä, loma-ajaksi määrätään koko kalenteriviikko maanantaista sunnuntaihin. Täydellä kalenteriviikolla kuluu viisi vuosilomapäivää. Arkipyhät eivät kuluta vuosilomapäiviä.
3. Kukin vuosilomapäivä kuluttaa viikon tai jakson säännöllistä työaika keskimääräisen päivittäisen tuntimäärän verran.
4. Osa-aikaisessa työsuhteessa työskentelevälle työntekijälle, joka työskentelee keskimäärin vähemmän kuin viisi päivää kalenteriviikossa, annetaan vuosiloma siten, että lomaan sisältyvien työpäivien ja vapaan osuus muodostuvat yhtä suuriksi.

6 § Kuukausipalkkaisten vuosilomapalkka

Palkan määrä

1. Työntekijälle maksetaan vuosiloman ajalta työsopimuksen mukainen normaali kuukausipalkka.

Työaikakorvaukset

2. Kuukausipalkkaisella työntekijällä, jonka työaikaan sisältyy säännöllisenä työaikana tehtävää sunnuntai-, ilta-, yö- tai lauantai työtä, on oikeus saada em. työaikakorvauksia vastaava lisäys vuosilomapalkkaan ja lomakorvaukseen. Hälytysraha ja varallaolokorvaus eivät ole työajalta maksettavaa korvausta eikä niitä huomioida vuosilomapalkkaa tai lomakorvausta laskettaessa.

Työaikakorvaukset otetaan huomioon siten, että varsinaisen kuukausipalkan perusteella laskettua vuosilomapalkkaa korotetaan sillä prosenttiluvulla, joka osoittaa kuinka monta prosenttia lomanmääräytymisvuoden aikana maksetut työaikakorvaukset ovat olleet samalta ajalta maksetuista varsinaisista säännöllisen työajan palkoista.

7 § Vuosilomapalkan laskeminen, kun työaika ja palkka muuttuvat

lomanmääräytymisvuoden aikana

Vuosilomapalkka lasketaan vuosilomalain 12 §:n mukaan silloin, kun työntekijän työsopimuksen mukainen työaika ja vastaavasti palkka ovat muuttuneet lomanmääräytymisvuoden aikana ja muutos on kestänyt yhteensä vähintään yhden kalenterikuukauden tai yhdessä tai useammassa osassa 30 kalenteripäivää.

Kuukausipalkkaisen työntekijän prosenttiperusteinen vuosilomapalkka lasketaan käyttäen seuraavia prosentteja:

- 3 §:n 1.a -kohdassa tarkoitettussa tapauksessa 9 prosenttia,
- 3 §:n 1.b -kohdassa tarkoitettussa tapauksessa 13 prosenttia; ja
- 3 §:n 1.c -kohdassa tarkoitettussa tapauksessa 16 prosenttia

Jos muutokset tapahtuvat vasta lomanmääräytymisvuoden päättymisen jälkeen ennen vuosiloman tai sen osan alkamista, vuosilomapalkka lasketaan lomanmääräytymisvuoden aikaisen työajan perusteella määräytyvän kuukausipalkan mukaan.

8 § Kuukausipalkkaisten vuosilomapalkan maksaminen

Vuosilomapalkka maksetaan varsinaisena palkanmaksupäivänä.

9 § Lomakorvauksen määräytyminen

Kuukausipalkkaisen työntekijän lomakorvaus vuosilomapäivää kohti on 1/21 kuukausipalkasta.

Kuukausipalkkaisen työntekijän vuosilomapalkan määräytyessä 7 §:n prosenttiperusteisen laskennan mukaan, lomakorvaus vuosilomapäivää kohti on vuosilomapalkan määrä jaettuna lomanmääräytymisvuonna ansaittujen lomapäivien lukumäärällä.

10 § Muun kuin kuukausipalkkaisen työntekijän vuosilomapalkka

Muun kuin kuukausipalkalla työskentelevän henkilön vuosilomapalkka määräytyy työehtosopimuksen 3 luvun 7 §:n mukaan, ellei opetushenkilöstön osalta (ts. tuntiopettajat) ole oppilaitoskohtaisissa määräyksissä toisin sovittu.

11 § Opetushenkilöstön laskennallinen vuosiloma

1. Opetusvelvollisuustyöajassa olevalla opettajalla ja päätoimisella tuntiopettajalla ei ole oikeutta vuosilomaan. Sairausvakuutuslain etuuksien kohdentamiseksi on sovittu laskennallisesta vuosilomasta, joka alkaa 16.6. Laskennallisen vuosiloman pituus lasketaan kertomalla lomanmääräytymisvuoden täydet lomanmääräytymiskuukaudet 14 §:n 1 kohdassa olevalla prosenttilukua vastaavalla kokonaisluvulla. Saatu tulo jaetaan kahdella. Jos tulokseksi ei saada kokonaislukua, se pyöristetään lähimpään kokonaislukuun.
2. Laskennallisen vuosiloman päiviä ovat kaikki arkipäivät (ma-la, lukuun ottamatta juhannusaattoa).

12 § Määräaikaisen opetushenkilöstön lomapäiväkorvaus

Jos määräaikainen opettaja tai päätoiminen tuntiopettaja on ollut palvelussuhteessa lukuvuoden tai lukukauden koko työajan, maksetaan palvelussuhteen päättyessä lomapäiväkorvauksena kutakin täyttä lomanmääräytymiskuukautta kohden kahden päivän täysi palkka. Lomapäiväkorvausta vähentävät palvelussuhteeseen sisältyvät kesäkeskeytyspäivät.

Soveltamisohje:

Edellisen kohdan mukainen täysi palkka maksetaan työsuhteen päättymishetken mukaisena.

13 § Vuosiloman siirtäminen työkyvyttömyyden vuoksi

Jos työntekijä on vuosilomansa tai säästövapaan alkaessa tai sen aikana sairauden, synnytyksen tai tapaturman johdosta työkyvytön, siirretään työkyvyttömyysajalle sijoittuvat vuosiloma- tai säästövapaapäivät myöhäisempään ajankohtaan, mikäli työntekijä pyytää siirtoa ilman aiheetonta

viivytystä ja mikäli mahdollista ennen loman alkua. Työntekijällä on vastaava oikeus vuosiloman tai säästövapaan siirtämiseen myös, jos tiedetään, että työntekijä joutuu lomansa aikana sellaiseen sairaanhoitoon tai muuhun siihen rinnastettavaan hoitoon, jonka aikana hän on työkyvytön.

Työntekijän on loman siirtoa pyytäessään esitettävä työkyvyttömyydestään lääkärintodistus tai muu työnantajan määrittelemä luotettava selvitys.

Jos työntekijä ei pyydä loman siirtämistä, oikeus sairausvakuutuslain mukaiseen päivärahaan ei siirry työnantajalle.

14 § Lomaraha

Lomarahen määrä

1. Kuukausipalkkaisen työntekijän lomaraha on
  - 3 §:n 1.a -kohdassa tarkoitetussa tapauksessa 4 prosenttia,
  - 3 §:n 1.b -kohdassa tarkoitetussa tapauksessa 5 prosenttia ja
  - 3 §:n 1.c -kohdassa tarkoitetussa tapauksessa 6 prosenttia

lomarahen maksukuukautta edeltävän kuukauden kuukausipalkasta kerrottuna täysien lomanmääräytymiskuukausien lukumäärällä.

Jos kuukausipalkkaisen työntekijän vuosilomapalkka määräytyy vuosilomalain 10 §:n 4 momentin perusteella prosenttiperusteisesti, maksetaan lomaraha kuitenkin yllä olevien määräysten mukaisesti.

2. Muissa palkkausmuodoissa työntekijän lomaraha on 50 prosenttia vuosilomapalkasta.

Lomarahen maksaminen

3. Lomaraha maksetaan heinäkuun palkan yhteydessä.
4. Lomaraha maksetaan myös työsuhteen päättyessä siten kuin palkan maksamisesta työsuhteen päättyessä on sovittu.
5. Työntekijällä, jonka työsuhde on kestänyt yhdenjaksoisesti vähemmän kuin neljä kuukautta, ei ole oikeutta lomaraahan. Lomarahaan ei ole oikeutta työntekijällä, joka jättää irtisanomisajan noudattamatta tai purkaa määräaikaisen työsuhteen.

15 § Säästövapaa

Sopiminen

1. Säästövapaajärjestelmä määräytyy vuosilomalain 27 §:n ja seuraavien määräysten mukaan. Säästövapaan käyttäminen edellyttää työnantajan ja työntekijän välistä kirjallista sopimusta. Sopimuksessa tulee todeta säästettävien päivien enimmäislukumäärä sekä milloin säästövapaa viimeistään on pidettävä. Sopimus voidaan solmia kuitenkin enintään 5 vuodeksi.
2. Lomapäivien siirtämisestä säästövapaaksi on sovittava viimeistään silloin kun työntekijälle varataan tilaisuus esittää mielipiteensä lomansa ajankohdasta.

Siirrettävät päivät

3. Säästövapaaksi voidaan siirtää 15 päivää ylittävä osuus 3 §:n 1. kohdan mukaan määräytyvästä vuosilomasta
  - a. -kohdan osalta enintään 5 päivää
  - b. -kohdan osalta enintään 10 päivää ja
  - c. -kohdan osalta enintään 15 päivää.

Vapaan pitäminen

4. Säästövapaat pidetään erikseen sovittavana ajankohtana. Jollei säästövapaan ajankohdasta voida sopia, on työntekijän ilmoitettava säästövapaan pitämisestä viimeistään neljä kuukautta ennen sen alkamispäivää. Säästövapaa annetaan täysinä päivinä, ellei muuta sovita.
5. Säästövapaa voidaan kokonaan tai osittain sopia yhdistettäväksi työaika-pankkivapaaseen.

Pitämättä jääneet säästövapaat

6. Työsuhteen päättyessä on korvaus pitämättä jääneestä säästövapaasta maksettava lomakorvausta koskevien määräysten mukaisesti.

Työkyvyttömyys säästövapaan alkaessa ja aikana

7. Työntekijällä on oikeus siirtää säästövapaa työkyvyttömyyden vuoksi tämän luvun 13 §:n mukaisesti.

4 LUKU POISSAOLOT

1 § Sairauspoissaolot

Palkanmaksun edellytykset

1. Sairausajan palkka maksetaan työntekijän ollessa sairauden tai tapaturman vuoksi työkyvyttömyyden, mikäli työntekijä ei ole aiheuttanut työkyvyttömyyttä tahallisesti tai törkeällä tuottamuksella.

Työntekijän ilmoitusvelvollisuus

2. Työntekijän on viipymättä ilmoitettava työnantajalle työkyvyttömyydestä ja sen arvioidusta kestosta.
3. Työntekijän on pyydettyäessä esitettävä työkyvyttömyydestään lääkärintodistus tai muu työnantajan hyväksymä selvitys. Mikäli työntekijä käyttää työnantajan nimeämää lääkärinä, suorittaa työnantaja lääkärintodistuksen hankkimisesta aiheutuvat kustannukset. Ensisijaisesti on käytettävä työterveyshuollon lääkärinä.

Soveltamisohje:

Työnantaja voi hyväksyä poissaoloajan palkanmaksun perusteeksi myös työntekijän oman ilmoituksen. Työnantaja määrittelee ajanjakson pituuden, jonka osalta näin menetellään. Työnantajalla on kuitenkin aina oikeus vaatia jokaisesta poissaolosta lääkärintodistus.

Sairausajan palkallisen jakson pituus

4. Sairausajan palkka maksetaan kunkin työkyvyttömyystapauksen yhteydessä seuraavasti:

Työsuhteen yhdenjaksoinen kesto	Sairausajan palkan kesto
alle kuukausi	enintään sairausvakuutuslain tarkoittamalta karenssiajalta
vähintään 1 kuukausi, ei kuitenkaan 3 vuotta	enintään 28 kalenteripäivältä (4 viikkoa)
vähintään 3 vuotta, ei kuitenkaan 5 vuotta	enintään 35 kalenteripäivältä (5 viikkoa)
vähintään 5 vuotta, ei kuitenkaan 10 vuotta	enintään 42 kalenteripäivältä (6 viikkoa)
vähintään 10 vuotta	enintään 56 kalenteripäivältä (8 viikkoa)

Milloin poissaolon syy on työntekijän työtehtävissä sattunut työtapa-turma, työntekijää työtehtävissä kohdannut väkivalta tai ammattitauti, maksetaan sairausajan palkkaa 84 kalenteripäivältä (12 viikkoa).

Sairausajan palkanlisä

5. Kuukausipalkkaisella työntekijällä, jonka työaikaan sisältyy säännöllisenä työaikana tehtävää sunnuntai-, ilta-, yö- tai lauantaityötä, on oikeus saada vastaava lisäys sairausajan palkkaan. Sairausajan palkkaa korotetaan samalla prosenttiluvulla kuin edellä mainitut työaikalisät ovat olleet edellisen palkanmaksukauden palkasta.

Sairauden uusiutuminen

6. Jos työntekijä sairastuu uudelleen samaan sairauteen 30 päivän kulu-essa työhön palaamisestaan, lasketaan aika, jolta työnantaja on velvolli-nen suorittamaan sairausajan palkkaa, ikään kuin kysymyksessä olisi yksi sairastumisajanjakso. Sairausajan palkka maksetaan kuitenkin sa-man sairauden näin uusiutuessa vähintään sairausvakuutuslain tarkoitta-malta karenssiajalta.

Päiväraha

7. Oikeus sairausvakuutuslain mukaiseen päivärahaan siirtyy sairausajalta työnantajalle siltä osin kuin tämä päivärahan määrä ei ylitä työntekijän samalta ajalta saamaa palkkaa.
8. Sellaisen opetushenkilöstön osalta, jolla ei ole oikeutta vuosilomaan, oi-keus sairausvakuutuslain mukaiseen päivärahaan ei siirry työnantajalle 16.6. alkavan laskennallisen vuosiloman ajalta, eikä sellaisen opetushen-kilöstön osalta, joihin sovelletaan 7 luvun ammattikorkeakoulua, urhei-luopistoa tai vuosityöajassa olevia kansanopistoja koskevaa liitettä, kesä-vapaaajakson alusta 30 ensimmäiseltä arkipäivältä.

Muuna aikana, kun opetustyö on lomien johdosta keskeytynyt oppilaitok- sessa, päiväraha tai muu 10. kohdassa tarkoitettu korvaus suoritetaan työnantajalle, kun työntekijä on ollut oikeutettu päivärahaan tai muuhun korvaukseen, mutta ei ole hakenut työkyvyttömyyden johdosta vapaata.

9. Jos sairausvakuutuslain tarkoittamaa päivärahaa ei työntekijästä itses-tään johtuvasta syystä makseta, tai jos se maksetaan vähäisempänä kuin mihin hänellä sairausvakuutuslain 11 luvun 1 §:n - 4 §:n nojalla olisi oikeus, on työnantajalla oikeus vähentää sairausajan palkasta se osa, joka työntekijän menettelyn johdosta on jäänyt kokonaan tai osittain päi-värahana suorittamatta.
10. Mikäli työntekijä saa työkyvyttömyyden takia muuta päivärahaa tai siihen verrattavaa korvausta lain tai työnantajan kustantaman vakuutuksen pe-rusteella, siirtyy oikeus korvaukseen tai päivärahaan sairausajalta

työnantajalle siltä osin kuin tämä päivärahan määrä ei ylitä työntekijän samalta ajalta saamaa palkkaa.

Jos sairausajan palkka on maksettu ennen kuin jokin edellä mainituista korvauksista on suoritettu, työnantajalla on oikeus saada korvaus tai periä sen määrä takaisin työntekijältä siltä osin kuin korvaus ei ylitä samalta ajalta maksettua palkkaa.

Karanteeni ja päihdeongelmaisen laitohoito

11. Työntekijälle, joka on tartuntatautilain 16 §:n 2 momentin mukaan (ns. karanteenitapauksissa) määrätty olemaan poissa työstään, maksetaan poissaolon ajalta sairausajan palkkaa.
12. Sairausajan palkkaa maksetaan myös silloin, kun päihdeongelmainen työntekijä on hakeutunut vapaaehtoisesti laitohoitoon sovittuaan tällaisesta hoidosta työnantajansa kanssa.

2 § Lääkärintarkastukset

Palkanmaksun edellytykset

1. Määräysten soveltamisen edellytyksenä on, että tarkastukset ja tutkimukset on järjestetty työajan tarpeetonta menetystä välttämällä, ettei tarkastuksia ole voitu hoitaa työajan ulkopuolella ja että niistä on ilmoitettu etukäteen työnantajalle.

Palkkaa ei vähennetä seuraavissa tapauksissa:

1. Sairauden toteaminen
Työntekijän käydessä sairauden toteamiseksi välttämättömässä lääkärintarkastuksessa ja tarkastukseen liittyvässä lääkärin määräämässä laboratorio- ja röntgentutkimuksessa. Tämä koskee myös lääkärintutkimuksesta aiheutuvaa työkyvyttömyyttä sekä sairausoireiden vuoksi tapahtuvaa tarkkailua tai tutkimusta sairaalassa.
2. Sairauden jatkohoito
Työntekijän käydessä aikaisemmin todetun sairauden johdosta lääkärintarkastuksessa silloin, kun
  - sairaus jatkuu ja työntekijän on tarpeen hakeutua lääkärintarkastukseen
  - krooninen sairaus edellyttää ao. erikoisalan lääkärin suorittamaa tarkastusta hoidon määrittämiseksi
  - kyseessä on muun aikaisemmin todetun sairauden hoidon määrittämiseksi tarpeellinen lääkärintarkastus, jos vastaanottoaika ei ole saatavissa työajan ulkopuolella
  - kyseessä on syöpäsairauden edellyttämän hoitotoimenpiteen aiheuttama työkyvyttömyys.

- c. Äkillinen hammassairaus
Äkillisen hammassairauden hoitotoimenpiteiden ajalta, jos hammas-sairaus aiheuttaa työntekijän työkyvyttömyyden, joka vaatii samana päivänä tai saman työvuoron aikana annettavaa hoitoa. Edellytyksenä on, että työkyvyttömyys ja hoidon kiireellisyys osoitetaan hammaslääkärin antamalla todistuksella.
- d. Synnytystä edeltävät tutkimukset
Raskaana olevan työntekijän käydessä synnytystä edeltävissä lääketieteellisissä tutkimuksissa, mikäli työntekijä ei ole saanut vastaanottoaikaa työajan ulkopuolella.
- e. Lakisääteiset tarkastukset ja työterveyshuollon tutkimukset
Työntekijän osallistuessa lakisääteiseen, työterveyshuollon toimitasuunnitelmassa hyväksytyyn tai työnantajan edellyttämään terveystarkastukseen tai näihin liittyviin jälkitarkastuksiin. Tällöin palkkaa ei vähennetä myöskään matkojen ajalta. Lisäksi työnantaja suorittaa korvauksen välttämättömistä matkakustannuksista. Mikäli tutkimukset tai jälkitarkastus tehdään muulla paikkakunnalla, maksaa työnantaja myös päivärahan.

3 § Perhevapaat

Osapuolet ovat laatineet 1.8.2022 voimaan tulleeseen perhevapaaudistukseen liittyvät työehtosopimustekstit siten, että ne vastaavat pakottavaa lainsäädäntöä ja kohtelevat työntekijöitä ja heidän erilaisia perheitään yhdenvertaisesti ja tasa-arvoisesti. Mikäli osapuolten arvio osoittautuisi myöhemmin virheelliseksi, sitoutuvat osapuolet korjaamaan työehtosopimuksen tekstit siten, etteivät työehtosopimuksen kustannukset nouse.

Siirtymämääräys:

Uusia perhevapaita koskevia työehtosopimuksen määräyksiä noudatetaan sopimuksen voimaantullessa niihin työntekijöihin, joihin noudatetaan 1.8.2022 voimaan tulevia sairausvakuutuslain muutoksia. Mikäli työntekijään noudatetaan 31.7.2022 voimassa olleita perhevapaita koskevia sairausvakuutuslain säännöksiä, noudatetaan työsuhteessa 31.3.2022 voimassa ollutta työehtosopimuksen 4 luvun 3 §:ää.

1. Työntekijän **raskaus-** ja vanhempainvapaat sekä hoitovapaa määräytyvät työsuhtesopimuksen ja sairausvakuutuslain perusteella.

Pöytäkirjamerkintä:

Opetusvelvollisuustyöajassa olevan opettajan osittainen hoitovapaa toteutetaan siten kuin työnantaja ja opettaja siitä sopivat. Jos sopimukseen ei päästä, opettajan opetustuntimääräksi vahvistetaan 4/5 hänen opetusvelvollisuudestaan.

Kokonaistyöajassa olevalle opettajalle osittainen hoitovapaa myönnetään samassa suhteessa opetustunneista ja muusta työajasta kuin mitä mainitut työajan osat ovat viikoittaisesta kokonaistyöajasta.

Raskausvapaan ja vanhempainvapaan palkallisuus ja päiväraha

2. Työntekijälle, jolla on oikeus sairausvakuutuslain 9 luvun (28/2022) 1 §:n mukaiseen raskausrahaan, maksetaan täysi palkka raskausrahakauden alusta lukien yhteensä enintään 40 yhdenjaksoiselta arkipäivältä.
3. Työntekijälle, jolla on oikeus vanhempainrahaan sairausvakuutuslain 9 (28/2022) luvun 5 §:n 1–3 momentin tai 9 luvun 9 §:n nojalla, maksetaan täysi palkka enintään 32 ensimmäiseltä vanhempainrahapäivältä. Työntekijä voi kuitenkin jakaa palkallisen vanhempainvapaan enintään kahteen jaksoon.
4. Palkallisen raskaus- ja vanhempainvapaan edellytyksenä on, että työntekijä on ollut työsuhteessa välittömästi ennen edellä tarkoitettujen vapaiden alkamista vähintään kolme kuukautta.

Lisäksi edellytyksenä palkan maksamiselle on, että työntekijä on oikeutettu ko. ajalta raskaus- tai vanhempainrahaan.

Mikäli ennen raskausvapaata alkanut palkaton poissaolo jatkuu raskaus- tai vanhempainvapaan aikana, ei työnantajalla ole tältä ajalta palkanmaksuvelvollisuutta. Tämä ei koske raskauteen liittyvää palkatonta poissaoloa.

5. Siltä ajalta, jolta työnantaja maksaa raskaus- tai vanhempainvapaan ajalta palkkaa, suoritetaan raskaus- tai vanhempainraha sairausvakuutuslain 7 luvun 4 §:n perusteella työnantajalle.
6. Jos raskausrahaan oikeutettu opettaja pitää palkalliset raskaus- ja vanhempainrahapäivät (kaikki 72 arkipäivää) yhdenjaksoisesti, maksaa työnantaja opettajalle korvausta siltä osin, kun palkalliset raskaus- ja vanhempainrahapäivät ajoittuvat laskennallisen vuosiloman ajalle (16.6. alkaen) tai kesävapajakson 30 ensimmäisen arkipäivän ajalle. Korvauksen suuruus kalenteripäivää kohti on opettajan päiväpalkka kerrottuna kertoimella 0,53. Korvaus maksetaan opettajalle tavanomaisen palkanmaksun yhteydessä. Korvausta ei huomioida, kun lasketaan 6 luvun 19 §:n mukaista täyttä palkkaa.

7. Jos **raskaus**rahaa tai vanhempainrahaa ei makseta työntekijän laiminlyön-
nin johdosta, vähennetään palkasta menetettyä **raskaus**rahaa tai van-
hempainrahaa vastaava osa.

Poissaoloajan vaikutus työsuhde-etuuksiin

8. Työntekijän ollessa poissa työstä pidempään kuin lakisääteisen äitiys-,
isyys-, **raskaus**- tai vanhempainvapaan ajan, ei tällaista poissaoloaikaa
oteta huomioon työssäoloajan veroisena määriteltäessä työsuhteen kesto-
aikaan sidottuja etuuksia, ellei muuta ole laissa säädetty tai erikseen
sovittu.
9. **Opettajalle ei makseta oppilaitoksen lyhytaikaiselta keskeytys- tai va-
paajaksoilta palkkaa, kun on kyse oppilaitoksen työkaudelle sijoittu-
vasta keskeytys- tai vapaajaksoista ja työntekijän raskaus- tai van-
hempainvapaa päättyy välittömästi ennen keskeytys- tai vapaajaksoa
eikä opettaja palaa välittömästi kyseisen keskeytys- tai vapaajakson
jälkeen töihin. Työkauden aikana palkallinen vapaajakso/keskeytys-
jakso edellyttää 15 työpäivän työskentelyä.**

Soveltamisohje:

**Työskentely voi sijoittua ennen tai jälkeen em. keskeytys- /
vapaajaksoa.**

Tilapäinen hoitovapaa

10. Alle 10-vuotiaan tai vammaisen lapsen sairastuessa äkillisesti, on lap-
sen huoltajalla tai lapsesta elatusvastuussa olevalla vanhemmalla oi-
keus saada palkkaa enintään 3 työpäivältä sairausajan palkkaa koske-
vien määräysten mukaisesti. Palkka maksetaan sellaisen lyhyen pois-
saolon ajalta, joka on välttämätön lapsen hoidon järjestämiseksi tai lap-
sen hoitamiseksi.

Soveltamisohje:

Muulle kuin yksinhuoltajalle palkkaa maksetaan, jos toisella huol-
tajista ei ole ansiotyönsä, työaikansa tai muun pakottavan esteen
johdosta mahdollisuutta järjestää hoitoa tai itse hoitaa lasta.

Poissaolosta on annettava tämän työehtosopimuksen sairaus-
ajan palkan maksamista koskevien määräysten mukainen selvi-
tys. Tarvittaessa on esitettävä selvitys toisen huoltajan esteestä
hoitaa lasta.

Työntekijän, joka edellä mainitun syyn takia on estynyt olemasta
työssä, on velvollinen viipymättä ilmoittamaan tästä työnantajalle,
sekä mikäli mahdollista siitä, milloin esteen arvioidaan päättyvän.

Mikäli työntekijän on välttämätöntä lapsen hoitamiseksi olla poissa työstä yli 3 työpäivän ajan, järjestetään hänelle mahdollisuus palkattomaan poissaoloon. Tällaisen poissaolon takia ei työntekijän vuosilomaetuja vähennetä.

Elatusvastuussa olevana vanhempana tarkoitetaan lapsen biologista vanhempaa, jonka luona lapsi ei asu tai joka ei ole lapsen huoltaja.

Vaikeasti sairas lapsi

11. Työntekijällä, joka on oikeutettu sairausvakuutuslain 10 luvun mukaiseen vaikeasti sairaan lapsen hoitoa ja kuntoutusta varten myönnettävään erityishoitorahaan, on oikeus olla poissa työstä osallistuakseen ko. päätöksen mukaiseen lapsen hoitoon, kuntoutukseen tai hoidon opastukseen sovittuaan poissaolosta etukäteen työnantajan kanssa. Poissaolo on palkatonta.

Poissaolo pakottavista perhesyistä

12. Jos perheessä sattuu äkillinen sairaustapaus, työntekijälle järjestetään mahdollisuus lyhyeen tilapäiseen palkattomaan poissaoloon. Tällaisen poissaolon takia vuosilomaetuja ei vähennetä.

4 § Muut poissaolot

Lähiomaisen kuolema ja hautajaiset

1. Lähiomaisen kuoleman tai hautajaisten johdosta järjestetään työntekijälle mahdollisuus lyhyeen enintään yhden päivän poissaoloon. Tällaisen poissaolon takia ei työntekijän vuosilomaetuja eikä ansiota vähennetä.

Soveltamisohje:

Lähiomaisella tarkoitetaan tässä yhteydessä lähinnä vanhempia, iso- ja appivanhempia, lapsia, puolisoa, avopuolisoa sekä veljiä ja sisaria.

Appivanhemmilla tarkoitetaan myös avopuolison vanhempia, jos avopuolisoihin sovelletaan lakia avopuolisoiden yhteistalouden purkamisesta.

Vihkiminen, parisuhteen rekisteröiminen ja merkkipäivä

2. Työntekijä saa palkallisen vapaapäivän omia vihkiäisiään ja parisuhteen rekisteröimistä varten, mikäli vihkimis- tai rekisteröimispäivä on hänen työpäivänsä.
3. Työntekijä saa palkallisen vapaapäivän 50- ja 60-vuotispäivinänsä, jos merkkipäivä sattuu hänen työpäiväkseen.

Maanpuolustus

4. Ansiota ei vähennetä asevelvollisen työntekijän osallistuessa asevelvollisten kutsuntatilaisuuteen.
5. Jos työntekijä osallistuu reservin kertausharjoituksiin tai siviilipalveluksen täydennyspalvelukseen, maksetaan hänelle palkan ja reserviläispalkan erotus osallistumispäiviltä, mikäli ne olisivat olleet työpäiviä. Vapaapäiviltä vähennystä ei suoriteta.
6. Vapaaehtoiseen asepalvelukseen astuvalle naispuoliselle työntekijälle annetaan palkatonta vapaata asepalvelun ajaksi. Tältä ajalta ei kerry työsuhteeseen perustuvia etuuksia.

Yhteiskunnallinen ja ammattiyhdistystoiminta

7. Kunnanvaltuuston tai -hallituksen, valtiollisia tai kunnallisia vaaleja varten lain mukaan asetetun vaalilautakunnan tai -toimikunnan jäsenenä olevalle työntekijälle maksetaan palkan ja kunnan maksaman ansionmenetyksen korvauksen erotus, mikäli edellä mainittujen elinten kokous pidetään hänen työaikanaan. Erotus maksetaan, kun työntekijä on esittänyt selvityksen kunnan suorittamasta ansionmenetyksen korvauksesta. Kokoukseen osallistuminen ei vähennä vuosilomaetuja.
8. Työntekijälle järjestetään mahdollisuus osallistua työehtosopimuksen alikirjoittajajärjestön sekä keskusjärjestön päättävien elinten kokouksiin. Tällainen poissaolo ei aiheuta ansion alenemista.

Poissaolosta sopiminen

9. Tämän pykälän mukaisesta poissaolosta työntekijän on sovittava työnantajan kanssa.

Poissaoloajan vaikutus työsuhte-etuuksiin (voimaan 1.1.2023 tai sen jälkeen alkavien vapaiden osalta)

10. Jos peruskoulun, lukion, aikuislukion tai lukion aikuislinjan tai musiikkioppilaitoksen oppilaitoksen opettaja on ollut työvuoden aikana palkattomalla vapaalla, vuorotteluvapaalla tai opintovapaalla, hänen kesäkeskeytysjaksonsa palkkaa vähennetään vapaan keston suhteessa.

**Keskeytysjakson palkkaa vähentävien päivien määrä saadaan laske-
malla palkattomaan vapaaseen sisältyneiden oppilaitoksen työpäi-
vien (ma-pe) lukumäärä. Palkan vähennys lasketaan kertomalla päi-
vämäärä työstä poissa oltujen työpäivien määrällä ja kertomalla
näin saatu luku luvulla 0,1.**

Palkattomalla vapaalla ei tarkoiteta perhevapaita tai sairauslomia, vaikka nämä olisivat palkattomia.

Soveltamisohje:

Tämän pykälän mukaista vähennystä ei tehdä, mikäli työntekijä on ollut palkattomalla vapaalla kokonaisen vuoden (12 kk).

5 LUKU HALLINTO- JA TUKIPALVELUHENKILÖSTÖN PALKKAUS

1 § Soveltamisala

Tätä lukua sovelletaan hallinto- ja tukipalveluhenkilöstön työsuhteissa.

2 § Palkan määräytyminen

1. Työntekijälle maksetaan kuukausipalkka siten kuin tässä luvussa on sovittu.
2. Palkkausjärjestelmän mukaisen palkan määräytymisen perusteena ovat:
  - tehtävät ja niiden vaativuus (vaativuusryhmittelyn mukainen palkka sekä tehtäväkohtainen palkanosa)
  - työssä suoriutuminen (henkilökohtainen palkanosa)
  - kokemuslisä

Lisäksi voidaan maksaa muita tässä luvussa tarkoitettuja lisiä, palkkioita tai korvauksia.

3 § Palkkausjärjestelmän toteuttaminen oppilaitoksessa

1. Oppilaitoksessa sovellettavasta vaativuusryhmittelystä ja tehtäväkohtaisen palkanosan käytön periaatteista neuvotellaan luottamusmiehen kanssa.
2. Henkilökohtaisen palkanosan perusteiden tulee olla oikeudenmukaisia ja kannustavia. Henkilökohtaisen palkanosan käytön periaatteista neuvotellaan vuosittain luottamusmiehen kanssa. Neuvotteluissa tulee tarkastella myös palkanosan käytön toteutumista.
3. Työnantajan on tiedotettava henkilöstölle palkkausjärjestelmän oppilaitoskohtaisesta soveltamisesta ja palkkauksen perusteista silloin, kun perusteisiin tulee muutoksia.

4 § Tehtävään liittyvät palkanosat

1. Työntekijän tehtävä sijoitetaan työsuhteen alkaessa tehtävän vaatuuksista vastaavaan vaativuusryhmään 11 §:n mukaisesti.

Tehtäväkohtainen palkanosa

2. Tehtäväkohtainen palkanosa määritellään työsuhteen alkaessa ja tehtävien muuttuessa.
3. Tehtäväkohtaista palkanosaa maksetaan samassa vaativuusryhmässä olevien tehtävien vaativuuden, monipuolisuuden ja niiden vaatiman erityisen osaamisen sekä mahdollisten korkeampaan vaativuusryhmään lukeutuvien osatehtävien perusteella. Arvio tehdään kokonaisarviona.
4. Tehtäväkohtainen palkanosa myönnetään toistaiseksi.

5. Tehtäväkohtainen palkanosa voi olla euromääräinen tai määräytyä prosentteina vaatuvuusryhmän mukaisesta palkasta. Sille ei ole määrätty ala- tai ylärajaa.
6. Tehtäväkohtaisen palkanosan maksamisesta päättää työnantaja.

Määräaikainen lisätehtävä

Sovittaessa työntekijän kanssa määräaikaisesta lisätehtävästä, sovitaan samalla siitä maksettavasta lisäkorvauksesta.

Soveltamisohje:

Tämän sopimuskohdan lisätehtävät ovat pääasiallisesti määräaikaisia tai ne eivät säännöllisesti kuulu työntekijän varsinaisiin työtehtäviin. Työtehtävän ei tarvitse toistua päivittäin tai viikoittain. Lisäkorvauksen edellytyksenä on, ettei lisätehtäviä ole otettu huomioon tehtävän vaativuutta tai tehtäväkohtaista palkanosaa arvioitaessa.

Tässä kohdassa mainittuja tehtäviä voivat olla esim. oman työn ohella tapahtuva lisätehtävien hoitaminen, uusien työntekijöiden työhön perehdyttäminen, työssäoppijoiden, oppisopimuskoulutuksessa olevien sekä näyttötutkintoon liittyvään koulutukseen ja eri oppilaitosten työharjoitteluun osallistuvien ohjaaminen sekä alkoholitarjoilu tai pitopalvelutoiminta.

Sijaisuus

7. Korkeampipalkkaista tehtävää sijaisena hoitavalle työntekijälle maksetaan palkkauksen erotus sijaisuusajalta.
8. Milloin tehtävien hoito johtuu vuosilomista, ei korvausta kuitenkaan makseta.

5 § Henkilökohtainen palkanosa

1. Työntekijälle voidaan maksaa henkilökohtaista palkanosaa, jonka perusteena ovat työntekijän osaaminen, työtulokset ja yhteistyökyky.

Soveltamisohje:

Henkilökohtaisen palkanosan perusteena olevia tekijöitä voivat olla mm. työn laatu, huolellisuus, tuloksellisuus ja aikaansaa- vuus, innovatiivisuus, aloitteellinen tai itsenäinen työskentely, yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot, kehittymiskyky ja -halu sekä jous- tavuus.

2. Henkilökohtaisen palkanosan perusteena olevan tekijän tulee olla sellainen, että työntekijä pystyy työsuorituksellaan vaikuttamaan sen täyttymiseen.
3. Henkilökohtainen palkanosa myönnetään toistaiseksi tai määräajaksi ja se voi olla euromääräinen tai määräytyä prosentteina. Toistaiseksi

myönnetty henkilökohtainen palkanosa säilyy, jos myöntämisperusteet eivät ole poistuneet.

6 § Vaativuusryhmän ja palkanosien muuttaminen

1. Työtehtävien muutostilanteessa arvioidaan tehtävän vaativuus ja tehtäväkohtainen palkanosa uudelleen. Arviointi tehdään kuitenkin vähintään kerran vuodessa.
2. Työntekijä tai työntekijän pyynnöstä luottamusmies voi tehdä aloitteen vaativuusryhmän ja tehtäväkohtaisen palkanosan tarkistamisesta.
3. Vaativuusryhmä ja tehtäväkohtainen palkanosa voivat alentua vain, jos työntekijän tehtävät muuttuvat olennaisesti vähemmän vaativaksi.
4. Tehtävien vaativuuden muuttuessa henkilökohtainen palkanosa voidaan arvioida uudelleen.
5. Tehtävien vaativuuden kasvaessa henkilökohtainen palkka säilyy vähintään entisellään.

7 § Kokemusvuodet

Kokemuslisän määrä

1. Työntekijälle maksetaan kokemuslisää, joka lasketaan tehtävien vaativuusryhmän mukaisesta palkasta lisättynä tehtäväkohtaisella palkanosalla. Kokemuslisä määräytyy seuraavasti:

kokemusaika	kokemuslisä
2 vuotta	4 %
5 vuotta	8 %
8 vuotta	12 %
11 vuotta	16 % (maksimikertymä on 16 %)

Paikallisesti voidaan sopia 1. kohdan mukaisesta kokemuslisien maksu- ja kertymäajankohdista toisin paikallista sopimista koskevan sopimuksen 2 §:n mukaan.

Kokemuslisään oikeuttava kokemusaika:

Kokemuslisään oikeuttavaksi kokemusajaksi luetaan saman työnantajan palveluksessa samalla tehtäväalueella (esim. taloushallinto, ruokahuolto, kiinteistöhuolto) työskennelty aika kokonaisuudessaan.

Toisen työnantajan palveluksessa työskennelty aika otetaan huomioon edellyttäen, että kokemuksesta on olennaista hyötyä työtehtävissä.

Kokemuslisään oikeuttavaksi hyväksytään myös poissaoloaika, jolta työntekijälle on maksettu palkkaa tai sairausvakuutuslain mukaista päivä-, äitiys-, isyys-, raskaus- tai vanhempainrahaa.

Opintovapaalain mukaisesta opintovapaasta hyväksytään kokemuslisään enintään 30 kalenteripäivää lomanmääräytymisvuoden ajalta.

8 § Lisät, palkkiot ja korvaukset

1. Koulutuslisä

Tehtävien hoidossa lisäeduksi luettavasta koulutuksesta maksetaan koulutuslisää. Lisän suuruus on enintään 15 % vaativuusryhmän mukaisesta palkasta. Tehtävien vaativuuden muuttuessa lisä arvioidaan uudelleen. Ensisijaisesti koulutuslisää maksetaan tehtäviin liittyvästä ammatillisesta tutkinnosta tai lisäkoulutuksesta, josta on sovittu työnantajan kanssa. Tutkinnon tai koulutuksen vaikutus työntekijän palkkaan on sovittava ennen koulutuksen aloittamista.

2. Olosuhdelisä

Erityisenä tehtävään perustuvana lisänä voidaan maksaa erittäin raskaasta, likaisesta tai vaikeissa olosuhteissa tehdystä työstä tuntikohtaista lisää, jonka suuruus on enintään 35 % työntekijän tuntipalkasta. Lisän perusteena olevien tehtävien toistuessa säännöllisesti voidaan 2sopia kuukausittain maksettavasta kiinteästä euromääräisestä lisästä.

3. Kielilisä

1. Kaksikielisessä kunnassa voidaan työntekijälle, jonka työtehtävät edellyttävät molempien kotimaisten kielten hallintaa ja jolla on hyvä kielitaito siinä kotimaisessa kielessä, joka ei ole hänen äidinkielensä, suorittaa kielilisänä

20,20 euroa 1.9.2022 alkaen ja euroa x.x.2023 alkaen
kuukaudessa hyvästä suullisesta taidosta ja

25,91 euroa 1.9.2022 alkaen ja euroa x.x.2023 alkaen
kuukaudessa hyvästä suullisesta ja kirjallisesta taidosta.

2. Työntekijälle, joka täydellisesti hallitsee molemmat kotimaiset kielet, voidaan kielilisänä suorittaa kuukaudessa

40,34 euroa 1.9.2022 alkaen ja euroa x.x.2023 alkaen.

4. Kielitaitolisä

1. Kielitaitolisää maksetaan, jos työntekijälle kuuluvien tehtävien hoitamiseksi on huomattavaa etua muun kuin äidinkielen taidosta.

Kielitaitolisää ei makseta, jos tehtävä nimenomaisesti edellyttää vieraan kielen taitoa.

2. Lisää maksetaan kielitutkinnon tasosta riippuen (L yleisestä kielitutkinnosta 964/2004 ja asetus 1163/2004)

	1.9.2022 alkaen	x.x.2023 alkaen
perustaso	20,20 euroa/kk	euroa/kk
keskitaso	40,34 euroa/kk	euroa/kk
ylin taso	78,47 euroa/kk	euroa/kk

5. Luottamusmieskorvaus

1. Luottamusmiehenä toimivalle maksetaan luottamusmieskorvausta seuraavasti:

Edustettavia	Palkkio 1.9.2022 alkaen	Palkkio x.x.2023 alkaen
- 19	68,55 €	
20 – 59	86,23 €	
60 – 159	100,62 €	
160 -	112,77 €	

Edustettavien lukumäärä todetaan lukuvuosittain.

2. Jos varaluottamusmies työnantajalle tehdyn ilmoituksen nojalla luottamusmiehen estyneenä ollessa hoitaa luottamusmiest tehtävää pääosan kalenterikuukaudesta, maksetaan korvaus kyseisen kuukauden ajalta varaluottamusmiehelle.

6. Työsuojeluvaltuutetun palkkio

Työsuojeluvaltuutetulle maksetaan työsuojeluvaltuutetun palkkiota seuraavasti:

Edustettavia	Palkkio 1.9.2022 alkaen	Palkkio x.x.2023 alkaen
10 – 100	36,49 €	
101 – 200	47,54 €	
201 -	65,23 €	

Työsuojeluvuorokaudelle maksetaan hänen työaikansa ulkopuolella (esim. kokoukset ja tarkastukset) tehdystä työstä säännöllisen työajan palkka.

9 § Erityismääräykset

Harjoittelijan palkka ja koululaispalkka

1. Työehtosopimuksen taloudellisia etuja koskevista määräyksistä voidaan sopia toisin, jos harjoittelijan kanssa tehdään työsopimus tutkintoon sisältyvän pakollisen harjoittelun ajaksi.
2. Muussa opintoihin liittyvässä työharjoittelussa vähimmäispalkka on 75 % kyseessä olevan vaativuusryhmän mukaisesta palkasta.
3. Vailla alan ammattitaitoa tai pätevyyttä olevalle harjoittelijalle maksetaan vähintään 80 % asianomaisen vaativuusryhmän mukaisesta palkasta, kuitenkin enintään 2 kuukauden ajalta.
4. Peruskoulun, lukion tai ammatillisen oppilaitoksen oppilaan, jolta puuttuu alan ammattitaito tai pätevyys, palkka on loma-aikana (1.6.–15.8.) vähintään 65 % asianomaisen vaativuusryhmän mukaisesta palkasta. Tätä palkkaa voidaan maksaa enintään 2,5 kuukautta saman työntekijän osalta.

Sopimuspalkka

5. Työntekijälle voidaan sopia maksettavaksi sopimuspalkkaa, joka voi sisältää tässä luvussa määritellyt lisät ja palkanosat.

6. Lisäksi työntekijälle voi erilaisten järjestelmämuutosten johdosta syntyä työehtosopimuksen mukaisen palkan ylittävää palkkaa (esim. ns. takuupalkka), jota käsitellään kuten sopimuspalkkaa.

10 § Hallinto- ja tukipalveluhenkilöstö – palkat

Vaativuusryhmien alimmat palkkaluvut 1.9.2022 alkaen, euroa/kk

Vaativuusryhmä	1	2	3	4	5	6
	1 682,59	1 820,29	1 964,96	2 132,79	2 300,66	2 500,22

Vaativuusryhmien alimmat palkkaluvut x.x.2023 alkaen, euroa/kk (täydennetään, kun toisen vuoden korotuksista sovittu)

Vaativuusryhmä	1	2	3	4	5	6

11 § Hallinto- ja tukipalveluhenkilöstön palkkausjärjestelmän vaativuusryhmittely

Vaativuusryhmä	Yleiskuvaus	Itsenäisyys – har- kinta – vastuu	Koulutus – kokemus
1	Avustava tehtävä. Tehtäväratkaisut toistuvat samankaltaisena.	Tehtävät suoritetaan selvien työohjeiden ja rutiinien mukaisesti.	Tarvittavat tiedot ja taidot saadaan työssä saatavalla opastuksella tai työpaikkaharjoittelulla.
	Soveltamisohje: Työntekijällä on aina olemassa lähiesimies tai muu sovittu vastuuhenkilö, joka antaa tarvittaessa yksityiskohtaistakin ohjausta ja valvoo työn suorittamista tai lopputulosta.		

2	Ammattiosaamista edellyttävä tehtävä. Tehtäväratkaisut tehdään kokemuksen pohjalta.	Tehtävät suoritetaan yleisohjeiden mukaisesti.	Tarvittavat tiedot ja taidot saadaan työkokemuksella tai ammatillisella koulutuksella.
<p>Soveltamisohje: Työntekijä toimii annettujen yleisohjeiden mukaisesti. Työntekijä tietää työtehtävänsä ja pystyy toimimaan melko itsenäisesti. Lähiesimies tai muu vastuuhenkilö huolehtii työntekijän riittävästä ohjeistamisesta päivittäisessä työssä ja ratkaisee toimintatavat muuttuneissa olosuhteissa tai poikkeavissa tilanteissa. Esimies tai muu vastuuhenkilö ei ole välttämättä samassa yksikössä tai työvuorossa.</p>			
3	Vaativaa ammattiosaamista edellyttävät tehtävät. Tehtäväratkaisut edellyttävät valintoja menettelytavoissa.	Tehtävät suoritetaan yleisohjeita soveltaen pääasiassa itsenäisesti.	Tarvittavat tiedot ja taidot saadaan ammatillisella koulutuksella tai vankalla työkokemuksella.
<p>Soveltamisohje: Työntekijällä on vastuuta tehtävän tai työn kokonaisuudesta ja lopputuloksesta. Työn lopputulos on määritelty, mutta työn suorittamistapa voi vaihdella. Esimerkiksi se, miten ja missä järjestyksessä työtehtävät suoritetaan, on työntekijän itsensä päätettävissä ja perustuu hänen ammattitaitoonsa. Työntekijä havaitsee itsenäisesti mahdollisen ongelman ja osaa ratkaista sen.</p>			
4	Osatoiminnon hoitoon tai asiantunteumuksen käyttöön liittyvät tehtävät. Tehtäväratkaisut edellyttävät myös uusia ratkaisumalleja.	Tehtävät suoritetaan itsenäisesti. Vastuu ilmenee itsenäisiin ratkaisuihin perustuvana ja siihen voi liittyä taloudellista ja esimiesvastuuta.	Tarvittavat tiedot ja taidot saadaan opisto- tai korkeakoulutasoisella koulutuksella tai työkokemuksella.
<p>Soveltamisohje: Osa-toiminnon hoidolla tarkoitetaan esim. taloushallinto – kokonaisuuden osalta palkkahallintoa tai kirjanpitoa, keittiötoiminnot – kokonaisuuden osalta lähinnä emännän tehtäviä, kiinteistöt – kokonaisuuden osalta kiinteistöjen huollosta ja ylläpidosta vastaamista käytännön tasolla.</p> <p>Esimiesvastuu on lähinnä käytännön työnjohto-oikeuden käyttämistä – määräämistä siitä, mitä tehdään ja kuka tekee. Taloudellinen vastuu tarkoittaa esim. sitä, että työntekijä vastaa hankinnoista ja niistä aiheutuvista kustannuksista annetun talousarvion puitteissa. Taloudelliseen vastuuseen liittyy myös raportointivelvollisuus.</p>			

5	Osatoiminnon hoitoon ja suunnitteluun sekä kehittämiseen tai teoreettisia tietoja edellyttävään asian- tuntemuksen käyttöön liittyvät tehtävät. Tehtävät edellyttävät myös uusien ratkaisujen suunnittelua ja kehittämistä.	Tehtävät suoritetaan itsenäisesti. Vastuu ilmenee itsenäisiin ratkaisuihin perustuvana ja siihen voi liittyä taloudellista ja henkilöstövastuuta.	Tarvittavat tiedot ja taidot saadaan korkeakoulutasoisella tai muulla soveltuvalla koulutuksella tai vankalla työkokemuksella.
Soveltamisohje: Tämän vaatimusryhmän tehtävissä henkilö ei pelkäänsään soveltaa tietoa vaan pystyy luomaan uutta ja toimimaan kehittäjänä. Tehtävään voi liittyä henkilöstövastuuta esim. siten, että ko. henkilö osallistuu työhönottoon, mutta lopullinen päätösvalta rekrytoinneista voi olla muualla.			
6	Toiminnon tai osatoiminnon johtamiseen ja kehittämiseen tai syvällisiä teoreettisia tietoja edellyttävään asian- tuntemuksen käyttöön liittyvät tehtävät. Tehtäväratkaisut edellyttävät sekä teorian että käytännön osaamisen pohjalta tehtävien ratkaisujen suunnittelua, kehittämistä ja toteutusta.	Tehtävät suoritetaan itsenäisesti. Vastuu ilmenee itsenäisiin ratkaisuihin perustuvana ja siihen liittyy taloudellista, henkilöstö- tai asiantuntijavastuuta.	Tarvittavat tiedot ja taidot saadaan ensisijaisesti korkeakoulutasoisella tai muulla soveltuvalla koulutuksella ja vankalla työkokemuksella.

6 LUKU OPETUSHENKILÖSTÖN PALKKAUS JA TYÖAIKA

1 § Soveltamisala

1. Tätä lukua sovelletaan opetushenkilöstön työsuhteissa. Lisäksi noudatetaan 7 luvun oppilaitoskohtaisia määräyksiä.
2. Lukujen 6 ja 7 määräyksiä sovelletaan, mikäli opettaja on määrätty tekemään vastaavaa tehtävää, jota paikallisesti kutsutaan tästä luvusta poikkeavalla nimellä.

2 § Palkkaperusteet

Peruspalkka

1. Opetushenkilöstön palkkaus määräytyy tämän luvun ja 7 luvun määräysten mukaisesti.
2. Peruspalkalla tarkoitetaan työehtosopimuksen oppilaitoskohtaisissa liitteissä olevia, kelpoisuuteen tai tutkintoon liittyviä euromääräisiä palkkoja (tai palkka-asteikon perusteella määriteltäviä palkkaa) ilman mitään lisiä.
3. Jos työntekijän peruspalkka määräytyy palkka-asteikon puitteissa, on peruspalkkaa määriteltäessä otettava huomioon tehtävien vaativuus ja vastuullisuus, asema organisaatiossa sekä oppilaitoksen/koulun koko, toimipisteiden/oppilaitosten lukumäärä ja paikalliset olosuhteet. Lisäksi peruspalkkaa määriteltäessä on otettava huomioon työntekijän taito ja kyky suoriutua tehtävistään.

Soveltamisohje:

Sopimusmääräystä tulee soveltaa myös silloin, kun työntekijän tehtävien vaativuus tai vastuullisuus, hänen asemansa organisaatiossa, oppilaitoksen/koulun koko taikka hänen taitonsa ja kykynsä suoriutua tehtävistään kasvavat työsuhteen aikana.

Tarkoituksenmukaista ei ole käyttää pelkästään palkka-asteikon alarajaa vaan koko palkka-asteikkoa. Tarkoituksena on, että vaativimmissa tehtävissä toimivat ja/tai osaavat työntekijät sijoitetaan palkka-asteikossa lähemmäksi asteikon ylärajaa.

Palkka-asteikon yläraja voidaan ylittää.

4. Erivapauden saaneen opettajan peruspalkka määräytyy erivapauden saamisajankohtana voimassa olleiden kelpoisuusehtojen (ei siirtymäsäännösten) mukaisen kelpoisuustason peruspalkan perusteella.

Osa-aikaisen palkka

5. Osa-aikaisen opettajan palkka on samassa suhteessa alempi kuin hänen työaikansa on asianomaista täyttä työaikaa alempi.

Soveltamisohje:

Opetusvelvollisuustuntimäärä vastaa täyttä työaikaa.

Kuntien kalleusluokitus

6. Toimipaikkojen sijainnin mukaisesta jaosta noudatetaan valtioneuvoston asetusta kuntien yleisestä kalleusluokituksesta (1055/2003).

Soveltamisohje:

Siinä tapauksessa, että kuntaliitosten tai muiden vastaavien muutosten vuoksi kunnan kalleusluokka muuttuu, noudatetaan kuitenkin sitä paikkakuntakalleusluokitusta, jota henkilöstöön sovellettiin ennen muutosta.

7. Kalleusluokan mukainen peruspalkka määräytyy opettajan pääasiallisen toimipisteen (oppilaitos, jossa eniten tunteja) mukaan.

3 § Oppiarvon rinnastaminen tutkintoon

Peruspalkan määrittelyssä humanististen tieteiden ja luonnontieteiden kandidaatin arvo rinnastetaan humanististen tieteiden ja luonnontieteiden kandidaatin tutkintoon.

4 § Epäpätevyysalennus

Soveltaminen

1. Epäpätevyysalennusta ei sovelleta lukioihin ja peruskouluihin, steinerkouluihin, aikuislukioihin ja lukion aikuislinjoihin, eikä kansanopistojen, kansalais- ja työväenopistojen tai opintokeskusten tuntiopettajiin.

Määrä

2. Opettajan, jolla ei ole tehtävän kelpoisuusehdoissa määriteltyä pätevyyttä, peruspalkka on vähintään 4 % ja enintään 25 % ko. hinnoittelukohtaan mukaista peruspalkkaa tai palkka-asteikon alarajan mukaista peruspalkkaa alempi. Epäpätevyysalennuksesta päättää työnantaja.

Soveltamisohje:

Kelpoisuusehdoissa määritellyllä pätevyydellä tarkoitetaan laissa/asetuksessa (muissa kuin siirtymäsäännöksissä) säädettyä pätevyyttä. Jos laissa/asetuksessa säädetty johonkin tiettyyn

tehtävään vaaditut tutkinnot/tutkintotasot ovat vaihtoehtoisia, epäpätevyysalennus tehdään ao. henkilön suorittamasta tutkintotasosta. Jos työnantaja on erikseen vahvistanut vaadittavan tutkintotason, epäpätevyysalennus tehdään tästä tutkintotasosta.

5 § Kokemuslisä

Soveltaminen

Kokemuslisää koskevia määräyksiä sovelletaan kaikkiin oppilaitoksiin. Ammattikorkeakouluihin, urheiluopistoihin ja vuosityöajassa oleviin kansanopistoihin ei sovelleta rehtoreita lukuun ottamatta kokemuslisää koskevien määräysten 1 ja 2 kohtia.

Kokemuslisän määrä

1. Päätoimiselle opettajalle maksetaan kokemuslisää siten kuin jäljempänä oppilaitoskohtaisissa määräyksissä on erikseen sovittu.
2. Kokemuslisä määräytyy peruspalkan ja päätoimisen tuntiopettajan osalta enintään asianomaisen aineen opettajan opetusvelvollisuutta vastaavan palkan sekä edellisten kokemuslisien yhteismäärän perusteella.

Kokemuslisään oikeuttava aika

3. Kokemuslisään oikeuttaa päätoimiseksi katsottava kotimainen ja ulkomainen palvelus opettajan/rehtorin tehtävissä tai tehtävissä, joista on olennaista hyötyä nykyisissä tehtävissä.
4. Kokemuslisää laskettaessa otetaan huomioon ne kalenterikuukaudet, joiden aikana opettaja/rehtori on ollut saman työnantajan palveluksessa vähintään 18 kalenteripäivää.
5. Palvelusvuoden jakautuessa kahteen tai useampaan lukukauteen on yhden kuukauden palvelus niin mones osa koko vuoden palveluksesta kuin oppilaitoksessa on yhden lukuvuoden aikana kuukausia.
6. Oikeus kokemuslisään alkaa seuraavan kuukauden alusta oikeuden saattamisesta.

Kokemuslisään luettava työssäolon veroinen aika

7. Kokemuslisään oikeuttavaksi hyväksytään myös poissaolo, jolta on maksettu palkkaa tai sairausvakuutuslain mukaista päivä-, erityisäitiys-, äitiys-, isyys-, **erityisraskaus-**, **raskaus-** tai vanhempainrahaa.
8. Opintovapaalain (273/79) mukaisesta opintovapaasta hyväksytään kokemuslisään enintään 30 kalenteripäivää lomanmääräytymisvuoden ajalta.

Edellytyksenä on, että työntekijä on opintovapaan jälkeen palannut välittömästi saman työnantajan palvelukseen.

6 § Henkilökohtainen palkanlisä

Henkilökohtaisen palkanlisän määräytyminen ja maksaminen

1. Työntekijälle voidaan maksaa henkilökohtaista lisää, jonka perusteena on henkilökohtainen osaaminen ja työtulokset tai laaja-alainen kelpoisuus. Lisän maksamisesta päättää työnantaja. Lisälle ei ole määrätty alatai ylärajaa.

Henkilökohtaisen palkanlisän kesto ja muuttaminen

2. Henkilökohtainen lisä myönnetään toistaiseksi tai määräajaksi kuitenkin enintään siksi aikaa, kun työntekijä työskentelee saman työnantajan palveluksessa samassa tehtävässä. Toistaiseksi myönnetty henkilökohtainen lisä säilyy osana kokonaispalkkaa ja sen maksaminen voidaan lopettaa maksamisperusteiden poistuessa. Kokemuslisiin oikeuttavan palvelusajan täytyessä vähenee henkilökohtainen lisä vastaavasti.

7 § Kielilisä

1. Kaksikielisessä kunnassa voidaan opettajalle, jonka työtehtävät edellyttävät molempien kotimaisten kielten hallintaa ja jolla on hyvä kielitaito siinä kotimaisessa kielessä, joka ei ole hänen äidinkielensä, suorittaa kielilisänä

1.9.2022 lukien seuraavasti:

20,20 euroa

kuukaudessa hyvästä suullisesta taidosta ja

25,91 euroa

kuukaudessa hyvästä suullisesta ja kirjallisesta taidosta.

x.x.2023 lukien seuraavasti:

euroa

kuukaudessa hyvästä suullisesta taidosta ja

euroa

kuukaudessa hyvästä suullisesta ja kirjallisesta taidosta.

2. Opettajalle, joka täydellisesti hallitsee molemmat kotimaiset kielet, voidaan kielillisänä suorittaa kuukaudessa

1.9.2022 lukien seuraavasti:

40,34 euroa

x.x.2023 lukien seuraavasti:

euroa

8 § Kielitaitolisä

1. Kielitaitolisää suoritetaan, jos asianomaiselle opettajalle kuuluvien tehtävien hoitamiselle on huomattavaa etua muun kuin äidinkielen taidosta. Kielitaitolisää ei kuitenkaan suoriteta, jos tehtävä nimenomaisesti edellyttää vieraan kielen taitoa.
2. Lisää maksetaan kielitutkinnon tasosta riippuen (L yleisestä kielitutkinnosta 964/2004 ja asetus 1163/2004)

1.9.2022 lukien seuraavasti:

Tutkinnon taso	Lisä / kk
perustaso	20,20 €
keskitaso	40,34 €
ylin taso	78,47 €

x.x.2023 lukien seuraavasti:

Tutkinnon taso	Lisä / kk
perustaso	
keskitaso	
ylin taso	

9 § Tohtorin tutkintolisä

Rehtorille, opettajalle ja päätoimiselle tuntiopettajalle, joka on suorittanut tohtorin tutkinnon, maksetaan tutkintolisä, joka on 4 % laskettuna työehtosopimuksen mukaisesta peruspalkasta.

10 § Toisen opettajan tunnin hoitopalkkio

Jos opettaja määrätään oman oppituntinsa tai muun työtehtävänsä kanssa samanaikaisesti huolehtimaan toisen opettajan luokasta, maksetaan hänelle tunnilta 30 prosenttia oman tehtävänsä ylituntipalkkiosta.

11 § Sijaisuus

Korkeampipalkkaista tehtävää sijaisena hoitavalle maksetaan palkkauksen erotus sijaisuusajalta.

12 § Tentinjärjestämispalkkio

Yksityisopiskelijoiden tentin järjestävälle opettajalle maksetaan **33,11 euron (1.9.2022 lukien)** ja **euron (x.x.2023 lukien)** suuruinen palkkio. Palkkio sisältää korvauksen tentin valmistelemisesta, korjaus- ja arviointityöstä sekä tarvittaessa valvonnasta. Tentti käsittää kirjallisen ja suullisen kyselyn, työnäytteen sekä uusintakokeen. Jos samassa tilaisuudessa tentittävänä on useampi kuin yksi yksityisopiskelija, maksetaan tentin järjestävälle opettajalle täysi palkkio kolmesta ensimmäisestä opiskelijasta, 1/2 palkkiosta neljännessä opiskelijasta yhdeksänteen ja 1/4 palkkiosta kymmenennestä opiskelijasta lukien.

13 § Ylituntipalkkion laskeminen

1. Opetusvelvollisuuden ylittäviltä tunneilta maksetaan ylituntipalkkio.

Ylituntipalkkioperuste

2. Opettajan ylituntipalkkio lasketaan ylituntipalkkioperusteesta, joka saadaan, kun 2 §:n mukaiseen peruspalkkaan lisätään ylituntipalkkion määrään vaikuttavat pätevyysisät ja vähennetään mahdollinen epäpätevyysalennus.

Soveltamisohje:

Ylituntipalkkioperuste = peruspalkka + pätevyysisät - epäpätevyysalennus

Ylituntipalkkiokerroin

3. Ylituntipalkkiokerroin on 1 lukuun ottamatta lukio- ja perusopetusta, aikuislukiota, kansanopistoja (opetusvelvollisuustyöaika) ja eräiden ammattillisten oppilaitosten erityisopettajia, joiden osalta kertoimet ovat palkkaliitteissä.

Vuosiviikkoylituntipalkkio

4. Yhtä ylituntia vastaava kuukausipalkkio (vuosiviikkoylituntipalkkio) saadaan kertomalla ylituntipalkkioperuste oppilaitoskohtaisissa määräyksissä peruspalkan yhteydessä olevalla ylituntipalkkiokertoimella, ja saatu tulo jaetaan opettajan opetusvelvollisuudeksi vahvistetulla vähentämättömällä viikkotuntimäärällä (yleissivistävissä oppilaitoksissa jakaja on

opetusvelvollisuus – 1,5 tuntia). Näin saatu luku pyöristetään sentin tarkkuudella.

Soveltamisohje:

$$\text{Vuosiviikkoylituntipalkkio} = \frac{\text{ylituntipalkkioperuste} \times \text{ylituntipalkkiokerroin}}{\text{opetusvelvollisuus}}$$

Yleissivistävissä oppilaitoksissa laskennassa käytettävästä opetusvelvollisuudesta vähennetään 1,5. Ylituntipalkkiokerroin on 1, mikäli oppilaitoskohtaisissa määräyksissä ei ole muuta mainittu.

Yksittäisen ylitunnin palkkio

5. Yksittäiseltä ylitunnilta maksettava palkkio (yhden tunnin hinta) saadaan kertomalla kuukausipalkkio luvulla 12 ja jakamalla se asianomaisen oppilaitoksen työviikkojen lukumäärällä 38. Musiikkioppilaitoksissa jakajana on kuitenkin luku 35, peruskoulun opetuksen ohjauksen jakajana luku 30 ja aikuislukiossa 33.

Soveltamisohje:

$$\text{Yksittäisen ylitunnin palkkio} = \frac{\text{vuosiviikkoylituntipalkkio} \times 12}{\text{työviikot}}$$

Osalukuvuoden ylituntipalkkio

6. Jos ylitunteina hoidettava opetus ei kestä lukuvuoden koko työaika, maksetaan palkkio pidettyjen tuntien mukaan, jolloin oppilaitoksen työviikkojen lukumäärän suuruinen tuntimäärä oikeuttaa yhteen vuosiviikkoylituntipalkkioon ja pienempi tuntien määrä vastaavaan osaan siitä.

Soveltamisohje:

Opettajan opetusvelvollisuus on 22 tuntia. Opettaja opettaa tämän lisäksi 10 viikon ajan yhden ylitunnin. Ylituntipalkkion määrä lasketaan seuraavasti: 10 tuntia / oppilaitoksen työviikkojen lukumäärä = vuosiviikkoylituntipalkkion osuus kk-palkassa.

7. Pitämättä jääneiden ylituntien osuus vähennetään opettajan palkkauksesta edellä määrättyä perustetta noudattaen.

14 § Yhteiset opettajat

Soveltamisala

1. Jos työnantaja on määrännyt opettajalle eri opetuslakien mukaista opetusta ja/tai muuta työtä muussa kuin omassa oppilaitoksessa tai saman opetusalan mukaista opetusta ja/tai muuta työtä useammassa

hallinnollisesti itsenäisessä oppilaitoksessa, häneen sovelletaan tämän pykälän määräyksiä yhteisistä opettajista, ellei 2. kohdasta muuta johdu. Opettajan työsuhteen ehdot määräytyvät sen koulun tai oppilaitoksen mukaan, johon toimi on perustettu tai sijoitettu (ensisijainen oppilaitos).

2. Tätä pykälää sovelletaan peruskoulun ja lukion tai lukioiden yhteiseen opettajaan vain, jos hänet on määrätty opettamaan mainittujen oppilaitosten lisäksi muussa korkeakoulutasoa alemmassa oppilaitoksessa.

Matkalisä

3. Kahdessa tai useammassa toimipaikassa, joiden välinen matka on vähintään yksi kilometri, opettavalle yhteiselle opettajalle maksetaan tästä 8 %:n suuruinen, peruspalkasta laskettava lisä.
4. Jos yhteinen opettaja oppituntien pitämistä varten joutuu vaihtamaan toimipaikkaa kesken päivän keskimäärin vähintään neljä kertaa viikossa ja toimipaikkojen etäisyys on vähintään yksi kilometri taikka jos hän joutuu oppituntien pitämistä varten kulkemaan asunnostaan tai asuntoaan lähimmästä toimipaikasta toiseen tai toisiin toimipaikkoihin lyhyintä käyttökelpoista matkareittiä käyttäen yhteensä vähintään 140 kilometriä viikossa, maksetaan hänelle tästä 12 %:n suuruinen, peruspalkasta laskettava lisä.

Opetusvelvollisuus ja muu työ

5. Jos toissijaisen ja ensisijaisen oppilaitoksen vuotuinen työviikkojen lukumäärä poikkeavat toisistaan, lasketaan opettajan opetusvelvollisuus vuotuisena opetustuntimääränä.
6. Yhteinen opettaja, joka opettaa vähintään yhden kolmasosan opetusvelvollisuudestaan toissijaisessa oppilaitoksessa, on velvollinen tekemään tuossa toissijaisessa oppilaitoksessa oppituntiansa mukaisen suhteellisen osuuden asianomaisen oppilaitoksen opettajia koskevien säännösten ja määräysten mukaista muuta työtä.

Matkakustannukset

7. Yhteisen opettajan matkakustannusten korvaukset määräytyvät 1 luvun 6 §:n mukaisesti.

Opetus peruskoulussa tai lukiossa

8. Jos yhteisen opettajan ensisijainen oppilaitos on peruskoulu tai lukio, sovelletaan lukioita ja peruskoulua koskevien oppilaitoskohtaisten määräysten 23 §:n 1. kohtaa vain mainittujen oppilaitosten opetuksen osalta, ei sen sijaan muissa oppilaitoksissa annettavan opetuksen osalta.

15 § Päätoimiset tuntiopettajat

Soveltamisala

1. Tämän pykälän määräyksiä sovelletaan lukioissa, peruskouluissa, musiikkioppilaitoksissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa.

Päätoimisuuden määritelmä

2. Tuntiopettaja on päätoiminen, jos hän opettaa yhdessä tai useammassa valtionosuutta tai -avustusta saavassa 1. kohdan mukaisessa koulussa tai oppilaitoksessa tai ammattikorkeakoulussa yhteensä keskimäärin vähintään 16 luokkatuntia tai aikuislukiossa tai lukion aikuislinjalla keskimäärin vähintään 14 luokkatuntia. Luokkatunneiksi tässä yhteydessä katsotaan myös sellaiset luokan ulkopuoliset tehtävät, joista palkkio maksetaan vuosiviikkotuntipalkkiona.

Edellytyksenä tuntien yhteen laskemiselle on, että siitä on sovittu ennen työsuhteen alkamista. Toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa olevan osalta laskenta aloitetaan irtisanomisajan kuluttua.

3. Jos tuntiopettaja opettaa kahdessa tai useammassa oppilaitoksessa siten, että täysi opetusvelvollisuus tulee täyteen yhdessä näistä oppilaitoksista, on hän muissa oppilaitoksissa sivutoiminen tuntiopettaja.

Peruspalkka

4. Päätoimisen tuntiopettajan palkka määräytyy kuten opettajalla tässä pykälässä mainituin poikkeuksin.
5. Päätoimisen tuntiopettajan peruspalkka on vastaavan opettajan tehtävän peruspalkka, ellei oppilaitoskohtaisissa määräyksissä ole toisin määrätty. Jos päätoiminen tuntiopettaja opettaa aineita, joissa on eri peruspalkka, lasketaan hänelle palkkauksen määräämistä varten painotettu peruspalkka. Päätoimisen tuntiopettajan peruspalkasta tehdään sovitut epäpätevyysalennukset ja hänelle maksetaan, ellei peruspalkassa ole jo otettu huomioon, sovitut pätevyyslisät.

Kokemuslisät

6. Päätoimiselle tuntiopettajalle maksetaan kokemuslisiä samojen perusteiden mukaan kuin vastaavassa opettajan tehtävässä. Jos päätoiminen tuntiopettaja opettaa aineita, joiden osalta hänellä on oikeus erisuuruiseen kokemuslisään, määräytyy hänen kokemuslisänsä sen mukaan, mitä tunteja hän opettaa eniten. Jos tunteja on yhtä paljon, määräytyy kokemuslisien lukumäärä tuntiopettajalle edullisimman mukaan.

Painotettu opetusvelvollisuus ja suhteutettu palkka

7. Päätoimisen tuntiopettajan opetusvelvollisuus on sama kuin vastaavan opettajan opetusvelvollisuus. Jos tuntiopettaja opettaa aineita, joiden opetusvelvollisuus on erilainen, lasketaan hänelle painotettu opetusvelvollisuus.
8. Jos päätoimisen tuntiopettajan tuntien lukumäärä jää alle vastaavan opettajan opetusvelvollisuustuntimäärän, määräytyy palkka tuntimäärän suhteessa täyteen opetusvelvollisuuteen.

Ylituntipalkkio

9. Opetusvelvollisuuden ylittäviltä tunneilta maksetaan ylituntipalkkio, joka lasketaan 13 §:n mukaisesti ja jonka palkkioperuste määräytyy kussakin oppilaitoksessa 5. kohdan mukaisesti ja muutoin samojen perusteiden mukaan kuin opettajalla.

Yhteispäätoimisen tuntiopettajan palkka

10. Kahden tai useamman eri oppilaitoksen tuntien perusteella päätoimiseksi tulevalle tuntiopettajalle määrätään peruspalkka ja opetusvelvollisuus kuten edellä on määrätty. Kussakin oppilaitoksessa lasketaan se oppilaitoksen tuntien osuus, jolta maksetaan täysi palkka.

Lomaraha

11. Päätoimiselle tuntiopettajalle maksetaan lomaraha samojen perusteiden mukaan kuin vastaavalle opettajalle.

Työsuhteen yhdenjaksoisuus

12. Päätoimisen tuntiopettajan määräaikainen työsuhde katsotaan yhdenjaksoiseksi, jos se päättyy lukukauden lopussa tai sitä seuraavan loman aikana ja alkaa seuraavan lukukauden työkauden alussa samassa oppilaitoksessa.

16 § Sivutoimiset tuntiopettajat

Soveltamisala

1. Tämän pykälän määräyksiä sovelletaan lukioissa, peruskouluissa, musiikkioppilaitoksissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa.
2. Musiikkioppilaitoksissa sivutoimisiin tuntiopettajiin sovelletaan kuitenkin päätoimisia tuntiopettajia koskevia määräyksiä, mikäli 7 luvun musiikkioppilaitoksia koskevan 8 liitteen 17 §:n ehdot täyttyvät.

Palkkaus ja opetusvelvollisuus

3. Sivutoimiselle tuntiopettajalle maksetaan palkkio kultakin pidetyltä tunnilta. Tuntiopettajan palkkioperuste on sama kuin opettajan palkkauksen perusteena oleva painottamaton peruspalkka. Tuntipalkkio lasketaan 13 §:n mukaisesti, ellei oppilaitoskohtaisissa määräyksissä ole toisin määrätty.
4. Opetusvelvollisuus on vastaavan opettajan palkkauksen perusteena oleva painottamaton opetusvelvollisuus, ellei oppilaitoskohtaisissa määräyksissä ole toisin määrätty.

Palkanmaksu eräissä poissaolutilanteissa

5. Jos sivutoiminen tuntiopettaja osallistuu reservin kertausharjoituksiin, väestönsuojelukoulutukseen tai työnantajan määräyksestä täydennyskoulutukseen, maksetaan hänelle tältä ajalta työsuunnitelman mukainen palkka.

17 § Kokonaistyöaika noudattavan opetushenkilöstön työaika ja vuosiloma

Soveltamisala

1. Oppilaitoksen rehtorin, opettajan ja muun opetushenkilöstön tehtävässä noudatetaan kokonaistyöaika, mikäli siitä on sovittu oppilaitoskohtaisissa määräyksissä. Tällöin noudatetaan soveltuvin osin 2 luvun 2 §:n toimistotyöaika koskevia määräyksiä rehtorin, opettajan ja muun opetushenkilöstön työn erikoisluonne huomioon ottaen.

Työaika

2. Työn erikoisluonteesta johtuen rehtorin, opettajan ja muun opetushenkilöstön tehtäväkokonaisuus muodostuu osittain tehtävistä, joiden sijoittaminen tarkasti rajattuun työaikajärjestelmään tai päivittäiseen työaikaan on vaikeaa sekä osittain tehtävistä, jotka voidaan suorittaa muuallakin kuin varsinaisella työpaikalla. Lisäksi työmäärä vaihtelee lukuvuoden eri aikoina huomattavasti. Näistä syistä rehtorin, opettajan ja muun opetushenkilöstön työaika muodostuu joustavaksi lukuvuoden eri aikoina ja päivittäinkin poiketen tältä osin edellä mainitusta työajasta.

Vuosiloma

3. Rehtorin, opettajan ja muun opetushenkilöstön oikeus vuosilomaan määräytyy vuosilomaa koskevan luvun mukaisesti.

18 § Opetushenkilöstön työaika

1. Opetus- ja koulutustyöpäivien lukumäärä, oppitunnin pituus, opettajan opetus- ja muun työajan sijoitus määräytyvät 31.12.1998 voimassa olleen lainsäädännön ja työsuunnitelmasta tai vastaavasta asiakirjasta ilmenevän vakiintuneen käytännön mukaisesti, ellei oppilaitoskohtaisissa määräyksissä ole toisin sovittu.

Soveltamisohje:

Määräys ei koske vuosityöaikajärjestelmissä olevia opettajia. Oppitunnin pituus on 60 min.

2. **(Voimassa 31.7.2023 asti)** Ammatillisissa oppilaitoksissa, jos koulutuksen järjestämisen kannalta on tarpeen soveltaa kesän osalta työajan sijoittumista toisin, työnantaja laatii kesäopetuksesta suunnitelman. Suunnitelma käydään lävitse yhdessä luottamusmiehen kanssa. Tämän jälkeen, mikäli opettajan kanssa sovitaan kesäopetuksesta, poiketaan lomaopetusmääräyksistä (Osio C 8 § 2 kohta) seuraavasti:
  - vuotuinen opetus- ja koulutustyöpäivien lukumäärä säilyy muuttumattomana
  - vuotuinen opetusvelvollisuus säilyy ennallaan
  - kesäkeskeytysajalle on turvattava vähintään 4 viikon yhdenjaksoinen työstä vapaa
  - lomaopetuslisä korvataan vapaapäivillä luonnonvara-alaa lukuun ottamatta

Soveltamisohje:

Tässä kohdassa tarkoitetun sopimisen tulee tapahtua tavalla, joka varmistaa säännöllisen opetuksen järjestämisen oppilaitoksen olosuhteet huomioon ottaen.

Kahdesta kesäkeskeytykseen sijoittuvasta työviikosta korvataan yksi vapaaviikko. Edellä olevan määräyksenä tarkoituksena on, että opettajan vuotuinen opetusvelvollisuus säilyy ennallaan. Opetuksen sijoittuminen kesään tarkoittaa, että vuotuinen työmäärä tehdään lyhyemmässä ajanjaksossa kuin tavanomainen 38 opetusviikkoa.

3. Opettajan palkkioperusteen määräytyessä ylituntipalkkiona tai opetusvelvollisuuteen luettavana aikana arvioidun työmäärän perusteella, tulee työnantajan ja opettajan yhdessä etukäteen arvioida työhön käytettävissä oleva tuntimäärä.

19 § Täysi palkka

1. Opettajan täydellä palkalla tarkoitetaan peruspalkkaa sekä kaikkia kuukausittain säännöllisesti toistuvia palkanlisiä, lisäpalkkioita ja korvauksia ylituntipalkkiot mukaan luettuna.
2. Opettajan palkallisen poissaolon palkka sekä lomarahat lasketaan opettajan täydestä palkasta.

20 § Luottamusmiehen työstä vapautus ja luottamusmieskorvaus

1. Luottamusmiehenä toimivalle varataan opetustyöhön kuuluvasta ajasta vapautusta ja hänelle maksetaan luottamusmieskorvausta

1.9.2022 alkaen seuraavasti:

Edustettavia	Palkkio / kk	Huojennus opv / vko	Vapautus vta/vko
–19	68,55 €	2	160
20–59	86,23 €	2	160
60–129	100,62 €	3	240
130–159	100,62 €	4	320
160–	112,77 €	5	400

x.x.2023 alkaen seuraavasti:

Edustettavia	Palkkio / kk	Huojennus opv / vko	Vapautus vta/vko
–19		2	160
20–59		2	160
60–129		3	240
130–159		4	320
160–		5	400

Edustettavien lukumäärä todetaan lukuvuosittain.

2. Jos luottamusmiehen varamies työnantajalle tehdyn ilmoituksen nojalla luottamusmiehen estyneenä ollessa hoitaa luottamusmiestehtävää pääosan kalenterikuukaudesta, maksetaan korvaus kyseisen kuukauden ajalta varamiehelle.

21 § Työsuojeluvaltuutetun palkkio

Työsuojeluvaltuutetulle maksetaan työsuojeluvaltuutetun palkkiota

1.9.2022 alkaen seuraavasti:

Edustettavia	Palkkio / kk
10–100	36,49 €
101–200	47,54 €
201–	65,23 €

x.x.2023 alkaen seuraavasti:

Edustettavia	Palkkio / kk
10–100	
101–200	
201–	

Työsuojeluvaltuutetulla on oikeus lain mukaiseen vapautukseen säännöllisistä työtehtävistä. Opetusvelvollisuustyöajassa olevan opettajan osalta vapautus on 30 opetusvelvollisuustuntia lukuvuodessa. Jos työsuojeluvaltuutetun toimikausi ei kestä koko lukuvuotta, lasketaan vapautus opetusviikkojen suhteessa.

Työsuojeluvaltuutetun vapautus voidaan korvata ylituntipalkkiolla.

Työsuojeluvaltuutettuna toimivalle opettajalle maksetaan hänen työaikansa ulkopuolella (esim. kokoukset ja tarkastukset) tehdystä työstä säännöllisen työajan palkka tai opetusvelvollisuustyöajassa olevalle opettajalle ylituntipalkkio.

Soveltamisohje:

Korvauksen perustana olevaa tuntimäärää päätettäessä on otettava huomioon se, että kyseessä on muu kuin luokkaopetustyö, jolloin yhtä ylituntipalkkiota vastaava työmäärä on 1,5 tuntia.

7 LUKU OPPILAITOSKOHTAISET MÄÄRÄYKSET

OSIO A YLEISSIVISTÄVÄ KOULU

Liite 1 Lukio ja peruskoulu

1 § Soveltamisala

Tätä liitettä sovelletaan perusopetukseen ja lukio-opetukseen.

2 § Määritelmiä

Perusopetuksen jaottelu

Tätä liitettä sovelletaan peruskouluissa annettavaa opetukseen:

- vuosiluokilla 1–6 ja esiopetukseen, jota annetaan muille kuin pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä oleville
- vuosiluokilla 7–9 ja lisäopetukseen (10 luokka)
- erityisopetukseen perusopetuslain 17 §:ssä tarkoitetun opetuksen mukaisesti

Sekaryhmä

Sekaryhmä on joko ala-asteen, yläasteen tai lukion ryhmä sen mukaan, onko ryhmässä enemmän 1–6 vuosiluokkien, 7–9 vuosiluokkien vai lukion oppilaita. Jos oppilaita on yhtä paljon, sovelletaan ylempää palkka-perustetta koskevia määräyksiä.

Rehtorit

3 § Peruspalkat, kokemuslisät ja opetusvelvollisuudet

Peruspalkat

1. Peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokodeittain seuraavasti:

011064 Peruspalkka peruskoulu
011065 Peruspalkka lukio

Kokemuslisät

Kokemuslisävuodet	3 vuotta	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta	20 vuotta
Kokemuslisäprosentit	5 %	5 %	5 %	9 %	6 %

Rehtorin opetusvelvollisuus

2. Peruskoulun rehtorin opetusvelvollisuus on 2–11 viikkotuntia.
3. Lukion rehtorin opetusvelvollisuus on 2–9 viikkotuntia.

Opetusvelvollisuuteen luettavat tehtävät

4. Rehtorin opetusvelvollisuuteen voidaan lukea oppituntien, demonstraatio-
tuntien ja tukiopetustuntien lisäksi muitakin tehtäviä.

Opetustuntimäärän ja peruspalkan määräytymisperuste

5. Opetustuntimäärää ja peruspalkkaa vahvistettaessa otetaan huomioon mitä opetushenkilöstön palkkausta ja työaikaa koskevan 6 luvun 2 §:n 3. kohdassa on sovittu.

4 § Oppivelvollisuuden edistymisen tutkiminen

Rehtorille maksetaan oppivelvollisuuden edistymisen tutkimisesta opetushenkilöstön palkkausta ja työaikaa koskevan 6 luvun 12 §:n mukaisesti.

5 § Työaika, vuosiloma ja ylitunnit

Rehtorin työaika, vuosiloma ja ylitunnit määräytyvät opetushenkilöstön palkkausta ja työaikaa koskevan 6 luvun 17 §:n mukaisesti. Lomanmääräytymiskuukausia määrättäessä otetaan huomioon myös päätoimisena opettajana omassa oppilaitoksessa palveltu aika.

Apulaisrehtorit

6 § Apulaisrehtorin opetusvelvollisuuskerroin ja palkkio

Apulaisrehtorilisä

1. Apulaisrehtorina toimivalle opettajalle maksetaan apulaisrehtorilisä (tilastokoodi 011151), joka on 16–24 % laskettuna 11 §:n mukaisesta peruspalkasta.

Edellä mainittua korotusta ei oteta huomioon ylituntipalkkioperusteessa.

Apulaisrehtorin opetusvelvollisuus

2. Apulaisrehtorina toimivan opettajan opetusvelvollisuutta huojennetaan seuraavasti: opv-kerroin 0,3–0,8.
3. Jos apulaisrehtorin opetusvelvollisuudeksi ei tule kokonaislukua, pyöristetään opetusvelvollisuus puolen tunnin tarkkuudella. Jos kaksi lukua on yhtä lähellä, pyöristäminen tapahtuu pienempään lukuun.

Opetustuntimäärän ja peruspalkan vahvistaminen

4. Opetustuntimäärää ja peruspalkkaa vahvistettaessa otetaan huomioon mitä opetushenkilöstön palkkausta ja työaikaa koskevan 6 luvun 2 §:n 3. kohdassa on sovittu.

7 § Rehtorin hallinnollisia tehtäviä hoitavan apulaisrehtorin palkkio

Jos apulaisrehtori määrätään oman tehtävänsä ohella hoitamaan rehtorin tehtävään kuuluvat hallinnolliset tehtävät rehtorin työnteon keskeytyksen aikana, maksetaan hänelle palkkio kuten opettajalle 31 §:n mukaan.

8 § Koulukodinjohtajat ja koulunjohtajat

Soveltamisala

1. Tätä pykälää sovelletaan koulukodeissa.

Peruspalkat

2. Peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokodeittain seuraavasti:

011261 Johtaja

Kokemuslisät

Kokemuslisävuodet	3 vuotta	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta	20 vuotta
Kokemuslisäprosentit	5 %	5 %	5 %	5 %	6 %

Erityisluokkaa opettavan koulunjohtajan opetusvelvollisuus ja palkka

3. Koulunjohtajana toimivan erityisluokan opettajan opetusvelvollisuutta alennetaan 6–8 tunnilla viikossa ja hänelle maksetaan palkka 20 % peruspalkkaa korkeampana.

Johtajan työaika, vuosiloma ja ylitunnit

4. Johtajan työaika, vuosiloma ja ylitunnit määräytyvät opetushenkilöstön palkkausta ja työaikaa koskevan 6 luvun 17 §:n mukaan.

Sidonnaisuuskorvaus

5. Johtajien ja koulunjohtajien sidonnaisuuskorvaus

1.9.2022 lukien:

Arkipäivä	13,89 €
Lauantai	28,03 €
Sunnuntai	41,93 €

x.x.2023 lukien:

Arkipäivä	
Lauantai	
Sunnuntai	

Korvausta tarkistetaan yleiskorotusta vastaavasti.

9 § Koulunjohtaja (Steinerkoulu, Rinnekoti)

Steinerkoulu

Jos koulussa ei ole rehtoria, opettajakunnan varapuheenjohtajana tai vastaavana toimivan opettajan opetusvelvollisuutta vähennetään enintään seuraavasti: opv-kerroin 0,3–0,8.

Kerrointa määriteltäessä sovelletaan mitä 6 §:n 3. ja 4. kohdassa on määrätty.

Rinnekoti

Koulunjohtajana toimivalle erityisopettajalle maksetaan koulun johtamisesta palkkaus 16 % korkeampana peruspalkasta laskettuna ja opetusvelvollisuutta alennetaan kahdella viikotunnilla.

10 § Johtaja ja apulaisjohtaja (Toivolakoti, Pipola)

1. Peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokoodeittain seuraavasti:

011259	Johtaja
011154	Apulaisjohtaja

Kokemuslisät

Kokemuslisävuodet	3 vuotta	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta	20 vuotta
Kokemuslisäprosentit	5 %	5 %	5 %	5 %	6 %

Koulunjohtajana toimivan apulaisjohtajan opetusvelvollisuus

2. Apulaisjohtajan, joka toimii koulun johtajana tai jolla on opettajan pätevyys, opetusvelvollisuus on 6–8 tuntia viikossa.

Apulaisjohtajan työaika, vuosiloma ja ylitunnit

3. Apulaisjohtajan työaika, vuosiloma ja ylitunnit määräytyvät opetushenkilöstön palkkausta ja työaikaa koskevan 6 luvun 17 §:n mukaan.

Opettajat

11 § Peruspalkat, ylituntipalkkiokertoimet ja kokemuslisät

Peruspalkat

1. Peruspalkat ja ylituntipalkkiokertoimet ovat palkkaliitteessä tilastokoodeittain seuraavasti:

1. Lehtori ja opinto-ohjaaja (lukio)

012151	a. Ylempi korkeakoulututkinto ja lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus taikka aiempi vanhemman lehtorin kelpoisuus
012150	b. Perusopetusta antavan opettajan tai aiempi lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus
012145	c. Ylempi tai alempi korkeakoulututkinto
012139	d. Muu kuin edellä mainittu

2. Lehtori (peruskoulu)

012249	a. Ylempi korkeakoulututkinto ja perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus tai aiempi vanhemman lehtorin kelpoisuus
012248	b. Perusopetusta antavan opettajan tai aiempi peruskoulun/lukion opettajan kelpoisuus
012244	c. Ylempi korkeakoulututkinto
012242	d. Alempi korkeakoulututkinto
012239	e. Muu kuin edellä mainittu

3. Erityisopettaja ja erityisluokanopettaja

012349	a. Ylempi korkeakoulututkinto ja erityisopetusta antavan opettajan kelpoisuus
012348	b. Alempi korkeakoulututkinto ja erityisopetusta antavan opettajan kelpoisuus
012347	c. Erityisopetusta antavan opettajan kelpoisuus taikka ylempi korkeakoulututkinto ja perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus
012346	d. Perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus
012344	e. Vaikeimmin kehitysvammaisten opettaja, jolla on soveltuva vähintään opistoasteinen tutkinto ja lisäksi 35 opintoviikon erityisopinnot
012341	f. Muu kuin edellä mainittu tai vaikeimmin kehitysvammaisten opettaja, jolla on soveltuva vähintään opistoasteinen tutkinto

4. Lukion erityisopettaja

- 012649** a. Ylempi korkeakoulututkinto ja erityisopetusta antavan opettajan kelpoisuus
- 012648** b. Alempi korkeakoulututkinto ja erityisopetusta antavan opettajan kelpoisuus
- 012647** c. Erityisopetusta antavan opettajan kelpoisuus taikka ylempi korkeakoulututkinto ja perus- /lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus
- 012646** d. Perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus
- 012644** e. Vaikeimmin kehitysvammaisten opettaja, jolla on soveltuva vähintään opistoasteinen tutkinto ja lisäksi 35 opintoviikon erityisopinnot
- 012641** f. Muu kuin edellä mainittu tai vaikeimmin kehitysvammaisten opettaja, jolla on soveltuva vähintään opistoasteinen tutkinto

5. Luokanopettaja

- 012449** a. Ylempi korkeakoulututkinto, aineenopettajan kelpoisuus sekä perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus
- 012448** b. Aineenopettajan kelpoisuus ja perus/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus
- 012446** c. Perus/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus
- 012435** d. Muu kuin edellä mainittu

Kokemuslisät

2. Peruskoulu ja lukio (lukuun ottamatta Steinerkoulut)

Kokemuslisävuodet	3 vuotta	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta	20 vuotta
Kokemuslisäprosentit	6 %	6 %	7 %	8 %	6 %

3. Steinerkoulut

Kokemuslisävuodet	5 vuotta	7 vuotta	10 vuotta	15 vuotta	20 vuotta
Kokemuslisäprosentit	6 %	6 %	7 %	8 %	6 %

Soveltuvan korkeakoulu- tai opistoasteen tutkinnon suorittaneelle Steinerkoulun opettajalle luetaan kaksi vuotta koulutusaikaa kokemuslisiin oikeuttavaksi ajaksi.

Esiluokan opettaja

4. Lastentarhanopettajan, sosionomin (amk), sosiaalikasvattajan tai sosiaalialan ohjaajan tutkinnon suorittaneelle esiluokkaa opettavalle opettajalle

maksetaan palkka samojen perusteiden mukaan kuin peruskoulun/lukion kelpoisuuden omaavalle luokanopettajalle.

Steinerkoulun opettaja

5. Peruskoulun lehtorin tehtävää vastaavan toimen haltija on oikeutettu tietyn tutkinnon suorittamisen perusteella määräytyvään korkeampaan palkkaukseen, paitsi tässä sopimuksessa mainittujen tutkintojen, myös Steinerkoulujen opettajankoulutuslaitoksessa suoritettujen opetushallituksen riittäviksi katsomien opintojen perusteella.

Erikoistumislisäpalkkio

6. Luokanopettajana toimivalle opettajalle, joka on suorittanut toisessa kotimaisessa tai vieraassa kielessä, äidinkielessä taikka matematiikassa säädetyt erikoistumisopinnot ja joka antaa mainitun kielen tai erikoistumisaineensa opetusta, maksetaan erikoistumislisäpalkkio, joka on 4 % laskettuna 11 §:n mukaisesta peruspalkasta. Lisää ei makseta opettajalle, jonka peruspalkka määräytyy 11 §:n 4a tai 4b kohdan mukaisesti.

Alkuopetuslisä

7. Luokanopettajalle tai erityisluokanopettajalle, jonka perusopetusryhmään kuuluu yhteensä vähintään 2/3 esiopetusta saavia esiasteen oppilaita tai ensimmäisen tai toisen vuosiluokan oppilaita, maksetaan alkuopetuslisä, joka on 3 % 11 §:n mukaisesta peruspalkasta laskettuna. Lisää ei makseta opettajalle, jonka peruspalkka määräytyy 11 §:n 4a tai 4b kohdan mukaisesti.

Peruskoulun opinto-ohjaaja

8. Mitä tässä sopimuksessa on sanottu lehtorista, koskee myös peruskoulun opinto-ohjaajaa.

12 § Opetusvelvollisuudet

opetusvelvollisuus viikossa

1. Lehtori (lukio)

äidinkieli, kirjallisuus ja suomi toisena kielenä	16,5
toinen kotimainen kieli, vieraat kielet, tietotekniikka – A1-, A2- ja B1-kielen opetusvelvollisuus on yhtä viikkotuntia alempi kuin edellä on sovittu	19,5
matematiikka, fysiikka, kemia, kuvaamataide, musiikki	20,5
uskonto, filosofia, elämäntutkimus, psykologia, historia, yhteiskuntaoppi, biologia ja maantieto, terveystieto	21,5
kotitalous, tekstiilityöt, tekniset työt, oppilaanohjaus	22,5
liikunta tai yllä mainittuihin aineisiin välittömästi liittymättömät valinnaisaineet	23,5

2. Lehtori (peruskoulu)

äidinkieli, kirjallisuus ja suomi toisena kielenä	18,5
toinen kotimainen kieli ja vieraat kielet	20,5
tietotekniikka	19,5
matematiikka, fysiikka, kemia, kuvaamataide, musiikki	21,5
oppilaanohjaus	22,5
uskonto, elämäkatsomustieto, filosofia, historia, yhteiskuntaoppi, biologia, maantieto, kotitalous, kaupalliset aineet, terveystieto	23,5
tekstiilityö, tekninen työ, liikunta, maa- ja metsätalous ja puutarhanhoito	24,5
muut aineet	23,5

3. Erityisopetus

erityisluokan opettaja tai erityisopettaja (kehitysvammaiset)	22,5
erityisopettaja	24,5

4. Luokanopetus

luokanopettaja	24,5
esiluokan opettaja	24,5

5. Steinerkoulu

Steinerkoulun eurytmia	19,5
------------------------	------

Opetusvelvollisuuden täytyminen ja painotettu opetusvelvollisuus

1. Mikäli opettajan opetusvelvollisuus tai päätoimisen tuntiopettajan päätoimisuuteen tarvittava tuntimäärä ei tule lukuvuoden aikana täyteen, opettajalle maksetaan kuitenkin täysi peruspalkka tai vuosipalkka kokemussineen sekä päätoimiselle tuntiopettajalle päätoimisuusrajaa vastaava palkka koko lukukaudelta.
2. Jos lehtori opettaa samalla työnantajalla samassa koulumuodossa kahta tai useampaa ainetta, joissa opetusvelvollisuus on erilainen tai toimii sekalehtorina (15 §), on hänen opetusvelvollisuutensa opettamiinsa aineisiin käyttämällä viikkotuntimäärillä painotettu keskimääräinen opetusvelvollisuus. Jos keskimääräiseksi opetusvelvollisuudeksi ei tule kokonaislukua, pyöristetään opetusvelvollisuus puolen tunnin tarkkuudella. Jos kaksi lukua on yhtä lähellä, pyöristäminen tapahtuu pienempään lukuun.

Soveltamisohje:

Perusopetus (alakoulu, yläkoulu ja erityisopetus) katsotaan samaksi koulumuodoksi, jonka tuntien osalta lasketaan painotettu opetusvelvollisuus. Lukion tuntien osalta painotus tehdään erikseen.

13 § Opinto-ohjauksen lehtori

1. Opinto-ohjauksen lehtorin työaikaan ja palkkaukseen voidaan soveltaa tämän pykälän mukaisia määräyksiä, jos siitä sovitaan opinto-ohjauksen lehtorin ja työnantajan edustajan välillä.

Työaika

2. Opinto-ohjauksen lehtorin työaika jakaantuu sidottuun työaikaan ja luotto-työaikaan. Vuotuisesta sidotusta työajasta vähintään 40 ja enintään 80 tuntia (opinto-ohjaustyötä) on sijoitettava muuhun ajankohtaan kuin oppilaiden koulupäiviksi.

Vuotuinen sidottu työaika on 1200 tuntia. Tästä työajasta opinto-ohjauksen lehtori voidaan määrätä pitämään enintään 494 luokkaopetustuntia lukuvuodessa. Mikäli sidottu työaika opettajan suostumuksella työnantajan määräyksestä ylittää 1200 tuntia, maksetaan jokaiselta tunnilta kuukausipalkan 1/153.

Palkkaus

3. Peruskoulun opinto-ohjauksen lehtorin peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokoodeittain seuraavasti:

015156	Opinto-ohjaajan kelpoisuus, ylempi korkeakoulututkinto ja perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus taikka aiempi vanhemman lehtorin kelpoisuus
015155	Opinto-ohjaajan kelpoisuus, perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus
015143	Opinto-ohjaajan kelpoisuus, muu kuin edellä mainittu

4. Lukion opinto-ohjauksen lehtorin peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokoodeittain seuraavasti:

015256	Opinto-ohjaajan kelpoisuus, ylempi korkeakoulututkinto ja perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus taikka aiempi vanhemman lehtorin kelpoisuus
015255	Opinto-ohjaajan kelpoisuus, perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus
015243	Opinto-ohjaajan kelpoisuus, muu kuin edellä mainittu

5. Jos opettajalta puuttuu edellä 3. tai 4. kohdassa vaadittu asetuksessa mainittu opinto-ohjaajan koulutus, tehdään opettajan palkkaan 4 %:n vähennys.

Kokemuslisät

Kokemuslisävuodet	3 vuotta	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta	15 vuotta
Kokemuslisäprosentit	5 %	5 %	5 %	5 %	8 %

6. Lehtorin peruspalkkaa määrättäessä muodostaa hänen edellisen lukuvuoden palkkansa kokonaisuudessaan vertailupalkan siten, että palkallisten tuntien ja tehtävien määränä käytetään edellisen lukuvuoden tuntien ja tehtävien määrää ja niistä maksettavaa palkkaa. Uutena kokonaispalkkana maksetaan vähintään entistä euromääräistä palkkaa kokonaisuudessaan vastaavaa peruspalkkaa.

13 b § Erityis- ja erityisluokanopettajan vuosityöaika

1. Erityis- ja erityisluokanopettajan työaikaan voidaan soveltaa tämän pykälän mukaisia määräyksiä, jos siitä sovitaan erityis- tai erityisluokanopettajan ja työnantajan edustajan välillä.
2. Erityis- tai erityisluokanopettajan työaika jakaantuu sidottuun työaikaan ja luottotyöaikaan. Vuotuisesta sidotusta työajasta vähintään 40 ja enintään 80 tuntia on sijoitettava muuhun ajankohtaan kuin oppilaiden koulupäiviksi.

Vuotuinen sidottu työaika on 1200 tuntia. Tästä työajasta erityis- tai erityisluokanopettaja voidaan määrätä pitämään enintään 494 luokkaopetustuntia lukuvuodessa. Mikäli sidottu työaika opettajan suostumuksella työnantajan määräyksestä ylittää 1200 tuntia, maksetaan jokaiselta tunnilta kuukausipalkan 1/153.

14 § Lukion opettajakohtainen kerroin

1. Opettajan luokkaopetustuntimäärä kerrotaan luvulla 1,10 palkanmaksun perusteena olevan kokonaistuntimäärän saamiseksi.
2. Luokkaopetustunnilla tarkoitetaan tässä yhteydessä oppiaineen luokkatunteja, oppilaan ohjauksen luokkatunteja, tukiopetustunteja sekä demonstraatioiden valmistelutunteja.
3. Demonstraatioiden kerrointunnit lasketaan 1,10:llä korottamattomasta demonstraatioiden tuntimäärästä. Demonstraatioiden valmistelutunnit määräytyvät 23 §:n mukaisesti.
4. Jos peruskoulun opettaja tai peruskoulun ja lukion yhteinen opettaja opettaa lukiossa, koskee edellä oleva myös häntä lukion tuntien osalta.

15 § Sekalehtorilisä

Lehtorille, jonka opetusvelvollisuuteen kuuluu tunteja sekä lukiossa että aikuislukiossa, maksetaan sekalehtorilisä, joka on 3 % laskettuna 11 §:n mukaisesta peruspalkasta.

16 § Peruskouluasteen lisä

Lukion lehtorille, jolla on opetusvelvollisuuteen luettavia tunteja peruskouluasteella, maksetaan lisä, joka on 4 % laskettuna 11 §:n mukaisesta peruspalkasta.

17 § Lukioasteen lisä

Peruskoulun lehtorille, jolla on opetusvelvollisuuteen luettavia tunteja lukioasteella, maksetaan lisä, joka on 4 % laskettuna 11 §:n mukaisesta peruspalkasta.

18 § Esiopetuslisä

Luokanopettajalle, jonka opetusryhmässä on ala-asteen oppilaiden lisäksi yksi tai useampi esiluokan oppilas, maksetaan lisä, joka on 3 % laskettuna 11 §:n mukaisesta peruspalkasta.

19 § Kehitysaluelisä (poistettu 9.8.2022)

20 § Koulukohtaiset lisätehtävät

1. Opettajalle, jolle erikseen määrätään koulukohtaisen opetuksen kehittämiseen, suunnitteluun tai hallintoon liittyvä tehtävä, maksetaan tehtävän vaativuuden ja vastuullisuuden perusteella erillinen euromääräinen lisä.
2. Koulukohtaisesti edellä mainittua tarkoitusta varten käytetään kuukausittain seuraava määrä

1.9.2022 lukien:

Oppilasmäärä	I kalleusluokka	II kalleusluokka
–200	378,28 €	368,14 €
201–400	630,92 €	613,59 €
401–600	882,14 €	859,02 €
601–800	1 134,78 €	1 104,46 €
801–1000	1 387,43 €	1 349,91 €
1001–	1 513,03 €	1 472,63 €

x.x.2023 lukien:

Oppilasmäärä	I kalleusluokka	II kalleusluokka
-200		
201-400		
401-600		
601-800		
801-1000		
1001-		

3. Jos peruskoulu ja lukio toimivat yhdessä, määräytyy kiintiö yhteenlasketun oppilasmäärän mukaisesti.

21 § Taito- ja taideaineiden hankinta- ja hoitotehtävät

Taito- ja taideaineiden opettajille maksetaan kuukausittain tarvikkeiden ja materiaalin hankinta- ja hoitotehtäviin koulua kohti (peruskoulu ja lukio yhteensä)

1.9.2022 lukien

I kalleusluokassa   **396,55 €**
II kalleusluokassa   **385,73 €**
jos perusopetusryhmien lukumäärä on alle 9 ja

I kalleusluokassa   **594,81 €**
II kalleusluokassa   **576,79 €**
jos perusopetusryhmien lukumäärä on 9 tai yli.

x.x.2023 lukien

I kalleusluokassa   **€**
II kalleusluokassa   **€**
jos perusopetusryhmien lukumäärä on alle 9 ja

I kalleusluokassa   **€**
II kalleusluokassa   **€**
jos perusopetusryhmien lukumäärä on 9 tai yli.

22 § Opetusvelvollisuuden huojennukset

Kahdessa tai useammassa toimipaikassa opettavat opettajat (poistettu 9.8.2022)

Yhdysluokan huojennus

1. Luokanopettajan, jonka opetusryhmään kuuluu kahden tai useamman vuosiluokan oppilaita, vuosittaisesta opetusvelvollisuudesta vähennetään yksi viikkotunti.

2. Lisäksi milloin opetusryhmässä on yksi tai useampi esiluokan oppilas, vähennetään opetusvelvollisuutta yhdellä tunnilla.

Steinerkoulun eräät hallintotehtävät

3. Opettajakunnan puheenjohtajan tai sihteerin tehtäviä hoitavan opettajan opetusvelvollisuutta voidaan vähentää näistä tehtävistä enintään yksi viikkotunti.

23 § Opetusvelvollisuuteen luettavat tehtävät lukiossa

1. Varsinaisten luokkatuntien lisäksi suoritettavasta työstä luetaan lukiossa opetusvelvollisuuteen tunteja seuraavien perusteiden mukaan.

Lukioresurssi

2. Opettajakohtaisen kertoimen lisäksi osoitetaan työsuunnitelmassa opettajien palkanmaksun perusteeksi 17 viikkotuntia lukiota kohden ja 0,18 viikkotuntia opiskelijaa kohden. Työsuunnitelmassa osoitettavien tuntien määräämisessä otetaan huomioon työn vaativuus ja vastuullisuus sekä opettajan osallistuminen lukion päättötutkintoon liittyviin suullisiin kuulumisteluihin ja ylioppilaskirjoituksiin kuuluvien kokeiden valmistavaan tarkistamiseen sekä opettajille määrättäviin erityistehtäviin. Edellä mainituista tehtävistä maksettavan palkkion perusteena on kuukausipalkkio, joka on yhdeltä täydeltä viikkotunnilta **143,06 €** kuukaudessa **1.9.2022 lukien** ja **€** kuukaudessa **x.x.2023 lukien**. Palkkiota korotetaan yleiskorotuksella.

Ryhmänohjaajan palkkio

Ryhmänohjaajan palkkion perusteena on kuukausipalkkio, joka on yhdeltä täydeltä viikkotunnilta **148,79 €** kuukaudessa **1.9.2022 lukien** ja **€** kuukaudessa **x.x.2023 lukien**. Palkkiota korotetaan yleiskorotuksella.

Demonstraatio- ja laborointituntien laskentatapa

3. Fysiikan ja kemian lehtorin opetusvelvollisuuteen luetaan näiden aineiden demonstraatioiden viikoittaisina valmistelutunteina viidesosa pidetyistä fysiikan ja kemian opetustunneista.
4. Biologiaa, maataloutta, metsätaloutta ja puutarhanhoitoa opettavan opettajan opetusvelvollisuuteen luetaan näiden aineiden opetuksessa käytettävien demonstraatioiden ja laborointien viikoittaisina valmistelutunteina kahdeskymmenesosa näiden aineiden pidetyistä tunneista.

Alakoulun luokanhoitaja

5. Jos lehtori tai päätoiminen tuntiopettaja on määrätty huolehtimaan alakoulun luokasta ja hän opettaa vähintään puolet luokan tunneista, vähennetään hänen opetusvelvollisuuttaan yhdellä viikkotunnilla.

Oppilaanohjaukseen liittyvät tehtävät

6. Luokkaopetuksen ulkopuolella suoritettavista oppilaanohjaukseen liittyvistä yhdysopettajan tehtävistä luetaan opettajan opetusvelvollisuuteen ½ tuntia viikossa jokaista alkavaa 16 oppilaan muodostamaa ryhmää kohti.

Lukiodiplomi ja suulliset kokeet

7. Lukiodiplomin ja suullisten kokeiden aiheuttama työ korvataan siten, että 1,5 tuntia vastaa yhtä oppituntia.

Tuntimäärän pyöristäminen

8. Jos opetusvelvollisuuteen luettavaksi viikkotuntimääräksi ei tule kokonaislukua, pyöristetään laskennallinen luku lähimpään kokonaislukuun. Jos kaksi kokonaislukua on yhtä lähellä, tapahtuu pyöristäminen ylöspäin.

Peruskoulun ja lukion yhteinen opettaja

9. Peruskoulun ja lukion yhteiselle opettajalle luetaan tässä pykälässä mainitut tehtävät opetusvelvollisuuteen kuten lukion opettajalle.

24 § Opetusvelvollisuuteen luettavat tehtävät peruskoulussa

Opetuksen ohjaus (poistettu 9.8.2022)

Kirjaston hoito

1. Kirjaston hoidosta maksetaan 1-4 vuosiviikkoylituntipalkkiota vastaava korvaus.

Kokoelmien hoito

2. Biologian sekä fysiikan ja kemian kokoelmien hoidosta maksetaan yhtä vuosiviikkoylituntipalkkiota vastaava korvaus.

Musiikkiesitysten hoito

3. Koulun yhteisten musiikkiesitysten hoidosta maksetaan lehtorille vuosiviikkoylituntipalkkiota vastaava korvaus. Vastaava korvaus maksetaan myös luokanopettajalle, erityisluokanopettajalle tai erityisopettajalle silloin, kun tehtävä on määrätty työsuunnitelmassa ja koulussa on vähintään kuusi opettajaa.

Luokanvalvojan palkkio

4. Luokanvalvojan tehtävästä lehtorille maksetaan kuukausipalkkio, joka on **124,71 €** kuukaudessa **1.9.2022 lukien** ja **€** kuukaudessa **x.x.2023 lukien**.

Keittolatoiminnan ohjaus ja valvonta (poistettu 9.8.2022)

AV-välineiden hoito

5. Audiovisuaalisten välineiden hoidosta maksetaan tehtävään määrätylle opettajalle 1–2 vuosiviikkotuntia.

Kielistudion esimies (poistettu 9.8.2022)

Tietoteknisten laitteiden hoito ja valvonta

6. Tietoteknisten laitteiden hoidosta ja valvonnasta maksetaan tehtävään määrätylle opettajalle yhden viikkotunnin korvaus opettajan oman ylituntipalkkioperusteen mukaan ja yläasteella, jossa opiskellaan tietotekniikkaa valinnaisaineena, kahden viikkotunnin suuruinen korvaus.

Oppilaskunnan ohjaaja

7. Yläasteen oppilaskunnan ohjaajan tehtävästä maksetaan tehtävään määrätylle opettajalle 0,5–2 viikkotunnin suuruinen korvaus oman ylituntipalkkioperusteen mukaan.

Kotitehtävien valvonta

8. Koulukuljetuksen vuoksi tai muusta koulutyön järjestelystä johtuvasta syystä koululla odottamaan joutuvalla oppilaalle järjestettävästä kotitehtävien tai muun opiskelun valvontatunnista maksetaan opettajalle luokanopettajan yhtä vuosiviikkoylituntipalkkiota vastaava korvaus, mikäli valvonta ei tapahdu muun palkallisen tehtävän yhteydessä.

Oppilaskodin oppilaiden ohjaus

9. Oppilaskodin oppilaiden vapaa-ajan ohjaustunnista maksetaan opettajalle luokanopettajan yhtä vuosiviikkoylituntipalkkiota vastaava korvaus.

Yksityisoppilaan kuulustelu ja oppivelvollisuuden edistymisen tutkiminen

10. Rehtorille ja opettajalle maksetaan perusopetuslain 38 §:ssä tarkoitetun tutkinnon kuulustelusta ja perusopetuslain 25 §:ssä tarkoitetun oppivelvollisuuden edistymisen tutkimisesta **38,17 €** palkkio kuulustelua kohti **1.9.2022 lukien** ja **€** palkkio kuulustelua kohti **x.x.2023 lukien**.

Mikäli samassa kuulustelussa on useampi kuulusteltava, maksetaan opettajalle täysi palkkio kolmen ensimmäisen opiskelijan osalta, puolet

palkkiosta neljännestä opiskelijasta yhdeksänteen ja 1/4 palkkiosta kymmenennestä opiskelijasta lukien.

Oppilaanohjaukseen liittyvät tehtävät

11. Oppilaanohjaukseen liittyvästä henkilökohtaisesta tai pienryhmän ohjauksesta sekä tiedotus- ja muista tehtävistä luetaan opettajan opetusvelvollisuuteen yhteensä kaksi tuntia viikossa koulun yläasteen jokaista perusopetusryhmää kohden kuuden ensimmäisen perusopetusryhmän osalta ja ½ tuntia jokaista alkavaa 16 oppilaan muodostamaa ryhmää kohti.

Oppilaanohjaukseen liittyvistä yhdysopettajan tehtävistä luetaan opettajan opetusvelvollisuuteen ½ tuntia viikossa koulun yläasteen jokaista alkavaa 16 oppilaan muodostamaa ryhmää kohti.

Työelämään tutustuttamisen järjestelytehtävistä luetaan opettajan opetusvelvollisuuteen ½ tuntia viikossa jokaista tutustumisjaksoon osallistuvaa alkavaa 16 oppilaan ryhmää kohti.

Demonstraatioiden valmistelutunnit

12. Biologiaa, maa- ja metsätaloutta ja puutarhanhoitoa opettavan lehtorin ja yläastetta vastaavilla luokilla opettavan erityisluokanopettajan opetusvelvollisuuteen luetaan kahdeskymmenesosa em. oppiaineiden opetukseen sisältyvän demonstraatio- ja laborointityön tunneista.

Fysiikkaa ja kemiaa opettavan lehtorin ja yläastetta vastaavilla luokilla olevia oppilaita opettavan erityisluokanopettajan opetusvelvollisuuteen luetaan näiden aineiden demonstraatioiden viikoittaisten valmistelutuntien johdosta viidesosa fysiikan ja kemian opetustunneista viikossa.

Eräiden korvausten ristikkäiskäyttö

13. Jos työnantaja katsoo tarkoituksenmukaiseksi, voidaan edellä 2-, 3-, 7-, 8-, 9 ja 10-kohdissa mainituista korvauksista muodostaa yhteistuntimäärä. Työnantaja voi jakaa tämän tuntimäärän näiden tehtävien hoitamiseksi toisin kuin em. kohdissa on määrätty.

25 § Opetusvelvollisuuteen lukeminen

Jos opettajalle ei voida osoittaa hänen opetusvelvollisuuttaan vastaavaa oppituntimäärää, luetaan 24 ja 25 §:ssä mainitut tehtävät tarpeellisin osin opetusvelvollisuuteen kuuluviksi tunneiksi.

26 § Erikseen korvattavat tehtävät

Kerhopalkkio

1. Opettajalle maksetaan kerhotunneista oman ylituntipalkkioperusteen mukainen palkkio.

Jäävin rehtorin tehtävien hoito

2. Opettajalle, joka määrätään hoitamaan rehtorin ylioppilaskirjoituksiin liittyviä tehtäviä rehtorin ollessa näihin jäävi, maksetaan palkkiota kultakin tunnilta täysi palkka jaettuna 150:llä.

27 § Erikseen korvattavat tehtävät koulukodissa

Erityistehtäväkiintiö

1. Koulun työsuunnitelmassa hyväksytyjen erityistehtävien suorittamisesta maksetaan opettajalle ylituntipalkkion perusteen mukainen palkkio. Koululla on käytettävissä erityistehtävien korvaamiseksi enintään 20 tuntia viikossa sekä lisäksi yksi tunti jokaista alkavaa kahdeksaa oppilasta kohti.

Kerhotoiminta

2. Koulun päivittäisen työajan ulkopuolella oppilaille järjestetyn, koulun työsuunnitelmassa hyväksytyyn, vapaaehtoisen kerhon johtamisesta opettajalle maksetaan yhtä vuosiviikkotuntipalkkiota vastaavan korvauksen lukuvuoden työviikkojen määrän mukaisesta tuntimäärästä.

Opetusvelvollisuuden lukeminen

3. Jos opettajalle ei voida osoittaa hänen opetusvelvollisuutensa edellyttämää tuntimäärää, voidaan edellä mainitut tehtävät tarpeellisilta osin lukea opettajan opetusvelvollisuuden kuuluviksi siten, että lukuvuoden työviikkojen määrän mukainen tuntimäärä vastaa opettajan vuosiviikkotuntia.

28 § Koulutus ja suunnittelutyö

1. Opettajalla on velvollisuus osallistua työnantajan kanssa sovittuun täydennyskoulutukseen tai suunnittelutyöhön 18 tuntia lukuvuodessa. Jos koulutus- ja suunnittelutyö toteutetaan kokonaisina työpäivinä (vähintään 6 tuntia), kaksi työpäivää voidaan sijoittaa koulun työkauden ulkopuolelle välittömästi ennen tai jälkeen lukukauden ja enintään yksi voi olla lauantai-työpäivä lukuvuoden työajan aikana. Lisäksi opettaja voidaan koulun työkauden aikana määrätä enintään kuudeksi tunniksi opettajan omaa ammattitaitoa edistävään ja ylläpitävään koulutukseen tai työnkykyä ja työnhyvinvointia parantavaan toimintaan.
2. Opettajalle määräytyvien opetus- ja muiden tehtävien lisäksi opettajan tulee osallistua koulussa koulukohtaisesta toteutuksesta riippuen 45-100 tuntia lukuvuodessa opetuksen yhteissuunnitteluun, aineryhmittäisiin ja asiaryhmittäisiin neuvonpitoihin, kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön sekä opetuksen suunnitteluun ja koulun toiminnan kehittämiseen liittyvien tehtävien tekemiseen. Työajan käyttö suunnitellaan ja sitä seurataan.

3. Työnantaja voi määrätä opettajalle koulun kehittämistyötä muun siihen sopimuksessa varatun työajan lisäksi siten, että 1,5 tunnin työ määrä vastaa yhtä ylituntipalkkiota.

29 § Rehtorin hallinnollisia tehtäviä hoitavan opettajan palkkio

Jos opettaja määrätään oman tehtävänsä ohella lyhytaikaisesti, vähintään kolmen päivän ajaksi, hoitamaan rehtorin tehtävään kuuluvat hallinnolliset tehtävät rehtorin työnteon keskeytyksen ajalta, maksetaan hänelle kyseisten tehtävien vähentämättömien opetusvelvollisuuksien vällyksen keskikohdan mukaan laskettu tuntimäärien välinen erotus ylitunteina opettajan oman ylituntipalkkioperusteen mukaisesti.

30 § Opettajan sijaisen palkkaus

1. Enintään viisi koulun työpäivää kestävänsä sijaisuuden ajalta maksetaan sijaiselle palkkio pidettyjen tuntien mukaan tuntipalkkiona sijaisen oman kelpoisuuden mukaisesti.
2. Jos sijaisuus kestää enemmän kuin viisi koulun työpäivää ja osuu ajaksi, jolloin opetettava tuntimäärä on pienempi kuin opetusvelvollisuus, maksetaan sijaiselle hänen pitämiään tunteja vastaava osuus täyttä opetusvelvollisuutta vastaavasta palkasta seuraavan kaavan mukaan:

$$= \frac{\text{pidettyjen tuntien ja erityistehtävien määrä} \times \text{sijaisuusajan täysi palkka}}{\text{kyseisen tehtävän opetusvelvollisuustuntien kokonaismäärä sijaisuusaikana}}$$

3. Jos opettajan sijaisen hoitama tuntimäärä on opetusvelvollisuutta suurempi, hänelle maksetaan täyden palkan lisäksi ylituntipalkkio opetusvelvollisuuden yli meneviltä tunneilta.

31 § Ylitunnit

1. Opetusvelvollisuuden ylittäviltä tunneilta maksetaan opettajille ylituntipalkkio.
2. Peruskoulun opettajalle peruskoulun tuntien lisäksi määrättyt lukion tunnit luetaan peruskoulun tuntien jälkeen opetusvelvollisuuteen. Vastaavasti lukion opettajalle lukion tuntien lisäksi määrättyt peruskoulun tunnit luetaan lukion tuntien jälkeen opetusvelvollisuuteen.
3. Luokanopettajan yläkoulussa tai erityisopetuksessa antamien ylituntien palkkioperuste on sama kuin lehtorin tai erityisopetuksen palkkioperuste.
4. Erityisopettajan ala- tai yläkoulussa antamien ylituntien palkkioperuste on sama kuin luokanopettajalla tai lehtorilla.

32 § Opetus lomien aikana

Peruskoulun ja lukion oppilaitosten lomien aikana tapahtuvat opetustunnit kerrotaan kokonaistuntimäärää ja palkanlaskemista varten luvulla 2 ja ne voidaan lukea opetusvelvollisuuteen.

Tuntiopettajat

33 § Päätoimiset tuntiopettajat

Tuntiopettajan palvelussuhteen ehdot ovat samat kuin opettajan, ellei tässä liitteessä ole toisin sovittu.

Peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokodeittain vastaavasti kuin lehtorilla / opettajalla: kun lehtorin koodi on 012151, on tuntiopettajan koodi 012551.

33A § Sivutoimiset tuntiopettajat

Sivutoimisen tuntiopettajan palkkio määräytyy 6 luvun 16 §:n 3. kohdan mukaan siten, että käytettävä ylituntipalkkiokerroin on 0,897.

Tuntiopettajan oikeus sairausajan palkkaan määräytyy työsopimuslain säännösten mukaan.

Eräät muut määräykset

34 § Yksityisoppilaiden kuulustelu- ja valvontapalkkio

1. Kuulustelua kohti maksetaan vastaanottavalle opettajalle **42,71 euron** suuruinen palkkio **1.9.2022 lukien** ja **euron** suuruinen palkkio **x.x.2023 lukien**. Kuulustelupalkkio voi sisältää kirjallisen ja suullisen kuulustelun sekä uusintakuulustelun.

Jos saman oppiaineen samaa vuosikurssia on tutkinnossa suorittamassa useampia kuin yksi yksityisoppilas maksetaan kuulusteltavaa kohti seuraavasti:

1–3 oppilasta	täysi palkkio ja jokaisesta seuraavasta lisäksi
4–9 oppilasta	1/2 palkkiosta
10–20 oppilasta	1/4 palkkiosta
21– oppilasta	1/6 palkkiosta

2. Kirjallisen kuulustelun valvojana toimivalle opettajalle maksetaan tunnilta valvontapalkkio, joka on opettajan täysi palkka jaettuna luvulla 150.
3. Rehtorille maksetaan 1 momentissa mainittu palkkio momentin 1 tai 4 mukaista kuulusteltavaa kohti porrastusta suorittamatta.
4. Yksityisoppilaan kuulustelupalkkio maksetaan ylioppilastutkinnon korjauksesta 1 momentissa mainituin perustein kutakin koetta kohden. Vieraan kielen osalta korjaus katsotaan yhdeksi kokeeksi. Kuulustelu- ja valvontapalkkio maksetaan henkilöstä, joka
  - varsinaisen ylioppilastutkinnon jälkeen uusii hyväksytyyn kokeen tai täydentää ylioppilastutkintoaan tai
  - omassa koulussa varsinaista ylioppilastutkintoa seuraavan tutkinnon jälkeen erillisessä kokeessa uusii hyväksytyyn kokeen tai täydentää ylioppilastutkintoaan tai
  - osallistuu ylioppilastutkintoon tai siihen kuuluvaan erilliseen kokeeseen ylioppilastutkinnon järjestämistä koskevan lain (502/2019) 5 §:ssä 2 ja 3 kohdan mukaan.

35 § Matkakustannusten korvaukset

1. Kahdessa tai useammassa toimipaikassa opettavalle opettajalle korvataan matkakustannusten korvaukset koulujen välisiltä matkoilta. Matka asunnolta ja asunnolle korvataan siltä osin kuin matkan pituus ylittää kuusi kilometriä.
2. Mikäli opettaja opettaa samana päivänä vain yhdellä koululla, korvataan matka siltä osin, kun matkasta opettajan asunnosta pitemmällä sijaitsevalle toimipaikalle aiheutuu suurempia kustannuksia kuin matkasta opettajan asuntoa lähimmälle toimipaikalle.
3. Tuntiopettajalle korvataan vain koulujen väliset matkat.

36 § Etäopetukseen liittyvä työ

Opiskelijan etäopiskeluun liittyvä työ luetaan opettajan opetustuntimäärään siten, että 1,5 tuntia etäopetusta vastaa yhtä oppituntia.

37 § Kerhotyöpalkkio eräissä tapauksissa

Jos kerhoa pitää henkilö, joka ei ole koulun opettaja eikä päätoiminen tuntiopettaja, maksetaan hänelle tuntipalkkio, joka hänelle sivutoimisena tuntiopettajana ao. koulussa maksettaisiin.

Liite 2 Aikuislukio ja lukion aikuislinja

Rehtorit ja apulaisrehtorit

38 § Rehtorin peruspalkka, kokemuslisät ja opetusvelvollisuus

Peruspalkat

1. Peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokoodilla 011065.

Kokemuslisät

Kokemuslisävuodet	3 vuotta	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta	20 vuotta
Kokemuslisäprosentit	5 %	5 %	5 %	9 %	6 %

Opetusvelvollisuus

2. Rehtorin opetusvelvollisuus on 100–300 tuntia vuodessa.

Opetustuntimäärän ja peruspalkan määräytymisperusteet

3. Opetustuntimäärää ja peruspalkkaa vahvistettaessa alarajan ja ylärajan puitteissa otetaan huomioon mitä opetushenkilöstön palkkausta ja työaikaa koskevan 6 luvun 2 §:n 3. kohdassa on sovittu.

39 § Opetusvelvollisuuteen luettavat tehtävät

1. Rehtorin opetusvelvollisuuteen voidaan lukea oppituntien, demonstraatio-
tuntien ja tukiopetustuntien lisäksi muitakin tehtäviä.
2. Lisäksi rehtori ja apulaisrehtori saavat lukea opetusvelvollisuuteensa ku-
ten opettaja äidinkielen harjoitusten ohjauksen sekä erityisestä syystä
ammatinvalinnan opetuksen.
3. Kesäopetus luetaan rehtorin opetustuntimäärään.

40 § Työaika, vuosiloma ja ylitunnit

Rehtorin työaika, vuosiloma ja ylitunnit määräytyvät opetushenkilöstön palkkausta ja työaikaa koskevan 6 luvun 17 §:n mukaisesti. Lomanmääräytymiskaukua laskettaessa otetaan huomioon myös päätoimisena opettajana omassa oppilaitoksessa palveltu aika.

41 § Apulaisrehtorina toimivan opettajan palkkio

1. Apulaisrehtorin palkkio on tilastokoodilla 011151.
2. Apulaisrehtorina toimivan opettajan peruspalkka on 20 % korkeampi kuin muutoin. Korotusta ei oteta huomioon ylituntipalkkioperusteessa.

42 § Apulaisrehtorina toimivan opettajan huojennus

1. Apulaisrehtorina toimivan opettajan opetusvelvollisuutta huojennetaan seuraavasti: opv-kerroin 0,3–0,8.
2. Jos apulaisrehtorin opetusvelvollisuudeksi ei tule kokonaislukua, pyöristetään opetusvelvollisuus puolen tunnin tarkkuudella. Jos kaksi lukua on yhtä lähellä, pyöristäminen tapahtuu pienempään lukuun.
3. Opetustuntimäärää ja peruspalkkaa vahvistettaessa otetaan huomioon mitä opetushenkilöstön palkkausta ja työaikaa koskevan 6 luvun 2 §:n 3. kohdassa on sovittu.

43 § Rehtorin hallinnollisia tehtäviä hoitavan apulaisrehtorin palkkio

Jos apulaisrehtori määrätään oman tehtävänsä ohella hoitamaan rehtorin tehtävään kuuluvat hallinnolliset tehtävät rehtorin työnteon keskeytyksen aikana, maksetaan hänelle palkkio kuten opettajalle 51 §:n mukaan.

Opettajat

44 § Peruspalkat ja kokemuslisät

Peruspalkat

Aikuislukion lehtorin peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokoodeittain seuraavasti:

- 012151** a. Ylempi korkeakoulututkinto ja lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus taikka aiempi vanhemman lehtorin kelpoisuus
- 012150** b. Perusopetusta antavan opettajan tai aiempi lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus
- 012145** c. Ylempi tai alempi korkeakoulututkinto
- 012139** d. Muu kuin edellä mainittu

Kokemuslisät

Kokemuslisävuodet	3 vuotta	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta	20 vuotta
Kokemuslisäprosentit	6 %	6 %	7 %	8 %	6 %

45 § Sekalehtorin lisä

Lehtorille, jonka opetusvelvollisuuteen kuuluu tunteja sekä lukiossa että aikuislukiossa, maksetaan sekalehtorin lisä, joka on 3 % laskettuna 44 §:n mukaisesta peruspalkasta.

46 § Peruskouluasteen korotus

Aikuislukion ja lukion aikuislinjan opettajalle, jolla on opetusvelvollisuuteen luettavia tunteja peruskouluasteella, maksetaan lisä, joka on 4 % laskettuna 44 §:n mukaisesta peruspalkasta.

47 § Opettajan sijaisen palkkaus

1. Enintään viisi koulun työpäivää kestävänsijaisuuden ajalta maksetaan sijaiselle palkkio pidettyjen tuntien mukaan tuntipalkkiona sijaisen oman kelpoisuuden mukaisesti.
2. Jos sijaisuus kestää enemmän kuin viisi koulun työpäivää ja osuu ajaksi, jolloin opetettava tuntimäärä on pienempi kuin opetusvelvollisuus, maksetaan sijaiselle hänen pitämiään tunteja vastaava osuus täyden opetusvelvollisuuden mukaisesta palkasta seuraavan kaavan mukaan:

$$= \frac{\text{pidettyjen tuntien ja erityistehtävien määrä} \times \text{sijaisuusajan täysi palkka}}{\text{kyseisen tehtävän opetusvelvollisuustuntien kokonaismäärä sijaisuusaikana}}$$

3. Jos sijaisen hoitama tuntimäärä on opetusvelvollisuutta suurempi, hänelle maksetaan varsinaisen palkan lisäksi ylituntipalkkio opetusvelvollisuuden yli meneviltä tunneilta.

48 § Opetusvelvollisuus

1. Aikuislukion ja lukion aikuislinjan opettajan opetusvelvollisuus on 18,5 tuntia viikossa. A1- ja A2- ja B1 -kielessä opetusvelvollisuus on yhtä viikotuntia alempi.
2. Vuotuinen opetusvelvollisuus saadaan kertomalla viikoittainen opetusvelvollisuus luvulla 33.
3. Kutakin pakollisen, syventävän ja soveltavan oppimäärän kurssia (28 oppituntia) kohti opettaja saa lukea opetusvelvollisuuteensa opetuksesta, lukion suullisten loppukuulustelujen vastaanottamisesta ja ylioppilastutkinnon kokeiden valmistavasta tarkastamisesta vuosiviikkotunnin (33 tuntia). Muita kuin edellä mainittuja kursseja kohti kuitenkin 31 tuntia.
4. Jos kurssi on tuntimäärältään 28 oppituntia suppeampi tai laajempi, mainituista tehtävistä saadaan opetusvelvollisuuteen lukea tunteja edellä tarkoitettussa suhteessa.
5. Jos opettaja opettaa kahta tai useampaa ainetta, jossa opetusvelvollisuus on erilainen tai opettaja toimii sekalehtorina, lasketaan painotettu opetusvelvollisuus vuositunteina.

49 § Opetusvelvollisuuden lukeminen

1. Jos opettajalle ei voida osoittaa hänen opetusvelvollisuuttaan vastaavaa oppituntimäärää, luetaan 23 ja 24 §:ssä mainitut tehtävät tarpeellisin osin opetusvelvollisuuteen kuuluviksi tunneiksi.
2. Varsinaisten luokkatuntien lisäksi suoritettavasta työstä saadaan lukea opetusvelvollisuuteen seuraavien perusteiden mukaan:

Luokanvalvoja

Luokanvalvojan tehtävistä luetaan opetusvelvollisuuteen yksi viikkotunti.

Kirjaston hoito

Kirjaston hoidosta luetaan opetusvelvollisuuteen kolme viikkotuntia.

Kokoelmien hoito

Biologian sekä fysiikan ja kemian kokoelmien hoidosta luetaan kummas-takin opetusvelvollisuuteen yksi viikkotunti.

Tietoteknisten laitteiden hoito ja valvonta

Tietoteknisten laitteiden hoidosta ja valvonnasta luetaan opettajan ope-tusvelvollisuuteen varsinaisten luokkatuntien lisäksi kaksi viikkotuntia. Jos laitteisto on peruskoulun kanssa yhteinen ja lukion opettaja on mää-rätty huolehtimaan yhteisestä laitteistosta, opetusvelvollisuuteen luetaan kaksi ja puoli tuntia.

Demonstraatiotuntien laskentatapa

Fysiikan ja kemian lehtorin opetusvelvollisuuteen luetaan näiden ainei-den demonstraatioiden viikoittaisina valmistelutunteina viidesosa pide-tyistä fysiikan ja kemian opetustunneista.

Biologiaa, maataloutta, metsätaloutta ja puutarhanhoitoa opettavan ope-tajan opetusvelvollisuuteen luetaan näiden aineiden opetuksessa käytet-tävien demonstraatioiden viikoittaisina valmistelutunteina kymmenesosa näiden aineiden pidetyistä tunneista.

Demonstraatiotunteja laskettaessa otetaan huomioon edellä 48 §:ssä mainittu 33 ja 28 tunnin suhde.

Opinto-ohjaukseen liittyvät tehtävät

Ammatinvalinnan yhdysopettajan luokkaopetuksen ulkopuolella suoritet-tavasta työstä luetaan puoli tuntia aikuislukion tai lukion aikuislinjan pe-rusopetusryhmältä ja opinto-ohjaukseen liittyvistä ammatinvalinnan yh-dysopettajan tehtävästä puoli tuntia viikossa jokaista alkavaa 16 oppilaan ryhmää kohti.

Kerhopalkkio

Opettajalle maksetaan kerhotunnista oman ylituntipalkkioperusteen mu-kainen palkkio.

Audiovisuaalisten välineiden hoito

Audiovisuaalisten välineiden hoidosta maksetaan tehtävään määrätylle opettajalle 1–2 vuosiviikkotuntia.

Äidinkielen harjoitusten ohjaus ja valvonta

Äidinkielen harjoitusten ohjauksesta ja valvonnasta maksetaan opettajalle 7 tuntia äidinkielen kurssia (28 oppituntia) kohden.

Kesäkurssin järjestely ja valvonta

Luokattoman aikuislukion ja -linjan opettajalle, jonka tehtäväksi on määrätty kesäkurssin järjestely ja valvonta, maksetaan oman ylituntipalkkioperusteen mukainen yhden vuosiviikkotunnin suuruinen korvaus erikseen kummastakin kesäkurssijaksosta.

Oppilaskunnan ohjaaja

Oppilaskunnan ohjaajan tehtävistä maksetaan opettajan oman ylituntipalkkioperusteen mukainen korvaus 0,5–1,5 viikkotuntia.

Tuntimäärän pyöristäminen

3. Jos laskennalliseksi opetusvelvollisuuteen luettavaksi viikkotuntimääräksi ei tule kokonaislukua, pyöristetään laskennallinen luku lähimpään kokonaislukuun. Jos kaksi kokonaislukua ovat yhtä lähellä, tapahtuu pyöristäminen ylöspäin.

50 § Erikseen korvattavat tehtävät

Ylioppilaskirjoitusten valvonta

1. Jos opettaja valvoo ylioppilaskirjoituksia aikana, jona hänelle ei ole osoitettu muita tehtäviä, maksetaan valvontatunnilta korvaus, joka saadaan jakamalla opettajan täysi palkka luvulla 150.

Kielistudion esimies

2. Kielistudion esimiehen tehtävästä maksetaan opettajalle tuntipalkkio, joka saadaan jakamalla täysi palkka luvulla 150.

Jäävin rehtorin tehtävien hoito

3. Opettajalle, joka määrätään hoitamaan rehtorin ylioppilaskirjoituksiin liittyviä tehtäviä rehtorin ollessa näihin jäävi, maksetaan kultakin tunnilta opettajan täysi palkka jaettuna luvulla 150.

Opinto-ohjaus

4. Opinto-ohjauksen osalta sovelletaan, mitä 24 §:n 14. kohdassa peruskoulun oppilaanohjauksesta on sovittu.

51 § Rehtorin hallinnollisia tehtäviä hoitavan opettajan palkkio

Jos opettaja määrätään oman tehtävänsä ohella lyhytaikaisesti, vähintään kolmen päivän ajaksi, hoitamaan rehtorin tehtävään kuuluvat hallinnolliset tehtävät rehtorin työnteon keskeytyksen ajalta, maksetaan hänelle kyseisten tehtävien vähentämättömien opetusvelvollisuuksien väljyksen keskikohdan mukaan laskettu tuntimäärien välinen erotus ylitunteina opettajan oman ylituntipalkkioperusteen mukaisesti.

52 § Täydennyskoulutus ja suunnittelutyö

1. Opettajalla on velvollisuus osallistua työnantajan kanssa sovittuun täydennyskoulutukseen tai suunnittelutyöhön 18 tuntia lukuvuodessa. Jos koulutus- ja suunnittelutyö toteutetaan kokonaisina työpäivinä (vähintään 6 tuntia), kaksi työpäivää voidaan sijoittaa koulun työkauden ulkopuolelle välittömästi ennen tai jälkeen lukukauden ja enintään yksi voi olla lauantai-työpäivä lukuvuoden työajan aikana. Lisäksi opettaja voidaan koulun työkauden aikana määrätä enintään kuudeksi tunniksi opettajan omaa ammattitaitoa edistävään ja ylläpitävään koulutukseen tai työnkykyä ja työnyhyvintia parantavaan toimintaan.
2. Opettajalle määrättyjen opetus- ja muiden tehtävien lisäksi päätoimisen opettajan tulee osallistua koulussa koulukohtaisesta toteutuksesta riippuen 45-100 tuntia lukuvuodessa opetuksen yhteissuunnitteluun, aineryhmittäisiin ja asiaryhmittäisiin neuvonpitoihin, kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön sekä opetuksen suunnitteluun ja koulun toiminnan kehittämiseen liittyvien tehtävien tekemiseen. Työajan käyttö suunnitellaan ja sitä seurataan.
3. Työnantaja voi määrätä opettajalle koulun kehittämistyötä muun siihen sopimuksessa varatun työajan lisäksi siten, että 1,5 tunnin työ määrä vastaa yhtä ylituntipalkkiota.

53 § Ylitunnit

Opetusvelvollisuuden ylittäviltä tunneilta maksetaan opettajille ylituntipalkkio.

54 § Vajaaksi jäänyt opetusvelvollisuus

Jos vakinaisen opettajan opetusvelvollisuus tai päätoimisen tuntiopettajan päätoimisuuteen tarvittava tuntimäärä ei tule lukuvuoden aikana täyteen, opettajalle maksetaan kuitenkin täysi peruspalkka tai vuosipalkka kokemuslisineen sekä päätoimiselle tuntiopettajalle päätoimisuusrajaa vastaava palkka koko lukuvuodelta.

Tuntiopettajat

59 § Päätoiminen tuntiopettaja

Tuntiopettajan työsuhteen ehdot ovat samat kuin opettajan, ellei tässä liitteessä ole toisin sovittu.

60 § Sivutoiminen tuntiopettaja

Sivutoimisen tuntiopettajan palkkioperuste on sama kuin vastaavan opettajan peruspalkka ja opetusvelvollisuus sama kuin opettajan opetusvelvollisuus.

Sivutoimisen tuntiopettajan palkkio määräytyy 6 luvun 16 §:n 3. kohdan mukaan siten, että käytettävä ylituntipalkkiokerroin on 0,897.

Sivutoimisen tuntiopettajan oikeus sairausajan palkkaan määräytyy työ-sopimuslain säännösten mukaan.

61 § Eräät muut määräykset

Yksityisoppilaiden kuulustelu- ja valvontapalkkion, matkakustannusten korvausten, etäopetukseen liittyvien töiden ja kerhotyöpalkkion osalta sovelletaan lukio- ja perusopetuksen liitteen 34–37 §:iä sekä lukion opinto-ohjauksen ja erityisopettajan työaikaan voidaan soveltaa 13–13 b §:iä.

OSIO B VAPAA SIVISTYSTYÖ JA TAITEEN PERUSOPETUS

Liite 3 Kansanopistot – (poistettu 8.9.2022. Liitettä 3 8.9.2022 noudattaneet organisaatiot voivat noudattaa liitettä 31.7.2023 saakka 31.3.2022 voimassa olleen työehtosopimuksen mukaisesti.)

Liite 4 Vuosityöajassa olevat kansanopistot

Rehtorit

12 § Peruspalkat, kokemuslisät ja opetusvelvollisuudet

Peruspalkka

Peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokoodittain seuraavasti:

021060 Peruspalkka

021061 Rehtori, jolla on ylempi korkeakoulututkinto tai jolla on rehtori- tai johtajapalvelua vähintään 5 vuotta.

Kokemuslisät

Kokemuslisävuodet	3 vuotta	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta	20 vuotta
Kokemuslisäprosentit	5 %	5 %	5 %	5 %	6 %

Rehtorin opetusvelvollisuus on vuodessa enintään 305 tuntia.

13 § Työaika, vuosiloma ja ylitunnit

Rehtorin työaika, vuosiloma ja ylitunnit määräytyvät opetushenkilöstön palkkausta ja työaikaa koskevan 6 luvun 17 §:n mukaisesti.

Apulaisrehtorit/vararehtorit

14 § Apulaisrehtorina/vararehtorina toimiva opettaja

Peruspalkka

Apulaisrehtorina / vararehtorina toimivan opettajan palkka on palkkaliitteessä tilastokoodilla **021159**.

Työaika ja vapaajaksot

Apulaisrehtorin/vararehtorin työaika ja vapaajaksot määräytyvät samalla tavoin kuin opettajilla.

Opettajat

15 § Opettajan työaika

Vuosityöaika

1. Vuosityöaika on 1612 tuntia siten, että 212–412 tunnin osalta opettaja saa valita työn ajan ja paikan.

Soveltamisohje:

Opettajan itse määrättävissä olevan työajan osuuden tulee olla suhteessa opettajan opetustunteina tekemän työn määrään kuitenkin niin, että opettaja saa valita työn ajan ja paikan enintään 412 tunnin osalta.

Työaikasuunnitelma

2. Työajan käyttö määritellään lukuvuoden, lukukauden tai työsuhteen alussa tehtävässä työaikasuunnitelmassa. Mikäli työhön käytetty aika tai tehtävät on virheellisesti arvioitu tai tehtävät muuttuvat, tulee työaikasuunnitelmaa muuttaa. Työaikasuunnitelmaa tulee tarkistaa aina vastaamaan todellisen työajan käyttöä.
3. Työaikasuunnitelma voidaan työnantaja aloitteesta tehdä enintään 1692 tunniksi, jolloin vapaajaksojen enimmäismäärä on 16 §:n mukainen.

16 § Vapaajakset

Vapaajaksojen antaminen

1. Opettajalle on annettava 2.5.–30.9. välisenä aikana vähintään 4 viikon (28 kalenteripäivää) pituinen vapaajakso, johon työnantaja ei saa sijoittaa työaikaa. Vapaajaksoista 4 viikkoa on annettava yhdenjaksoisena ja muut vähintään viikon pituisissa jaksoissa. Vapaajakso annetaan oppilaitoksen toiminnan kannalta sopivana aikana.
2. Edellä mainitun lisäksi opettajalle on annettava hänen vuosityöaikansa mukaisesti 1.10.–30.4. välisenä aikana enintään 8 viikon (56 kalenteripäivää) pituinen vapaajakso, johon työnantaja ei saa sijoittaa työaikaa. Vapaajakset annetaan vähintään viikon pituisissa jaksoissa. Vapaajakset annetaan oppilaitoksen toiminnan kannalta sopivana aikana.

Soveltamisohje:

1. ja 2. kohdan mukaisten vapaajaksojen yhteismäärä riippuu opettajan vuosityöaikansa mukaisesta tuntimäärästä. Esim. vuosityöajassa 1612 tuntia on vapaajaksoja yhteensä 12 viikkoa ja vuosityöajassa 1692 tuntia on vapaajaksoja yhteensä 10 viikkoa.

Vapaajaksoista sopiminen

3. Opettajan kanssa voidaan sopia vapaajaksojen sijoitusajankohdista ja jaksotuksista toisinkin.

Vähennys palkattoman vapaan johdosta

4. Opettajalta, joka on ollut muulla kuin TSL 4 luvun 1 §:ssä tarkoitetulla palkattomalla vapaalla muuna kuin hänelle vahvistetun vapaajakson aikana, vähennetään kesävapaajakson palkasta kutakin palkattomaan vapaaseen sisällyntä työpäivää kohden 0,18 kerrottu päiväpalkka. Enintään kalenteriviikon kestäneen palkattoman vapaan osalta vähennys tehdään kuitenkin seuraavan palkanmaksun yhteydessä.

Soveltamisohje:

Määräyksessä työpäivillä tarkoitetaan kansanopiston työpäiviä. Työpäiviä laskettaessa kalenteriviikkoon katsotaan sisältyvän viisi kansanopiston työpäivää.

Esimerkki: Opettaja on ollut palkattomalla vapaalla 12 kansanopiston työpäivää helmikuussa, jossa on 28 kalenteripäivää. Hänen kuukausipalkkansa on 3166,20 euroa, joten päiväpalkka on 113,08 euroa. Näin ollen seuraavan vapaajakson palkasta vähennetään $0,18 \times 12 \times 113,08$ euroa eli 244,25 euroa.

Kesävapaakorvaus

5. Lukuvuotta lyhyemmäksi ajaksi otetun opettajan työsuhteen päättyessä maksetaan opettajalle kesävapaakorvauksena jokaista palvelussuhteen keston työpäivää kohden korvaus, joka saadaan kertomalla päiväpalkka luvulla 0,18. Jos työsuhteeseen on sisällynyt 2.5.–30.9. vahvistettuja vapaajaksoapäiviä, vähennetään ne kesävapaakorvaukseen oikeuttavien päivien lukumäärästä.

Soveltamisohje:

Kansanopiston työpäivien määrää laskettaessa katsotaan yhteen kalenteriviikkoon sisältyvän viisi työpäivää.

Oikeus kesävapaakorvaukseen on niillä, joiden työsuhde on lyhyempi kuin kansanopiston lukuvuosi (1.8.–31.7.). Kesävapaakorvauksen määrä saadaan seuraavalla kaavalla: ko. opettajan päiväpalkka $\times 0,18 \times$ (kansanopiston työpäivien lukumäärä – ko. opettajan vapaajaksoapäivien määrä). Päiväpalkan suuruus saadaan jakamalla opettajan työsuhteensa aikana ansaitsema palkka työsuhteen keston kalenteripäivien määrällä.

Esimerkki: Mikäli henkilön työsuhde on kestänyt 15.3.–16.6. ja henkilölle on vahvistettu vapaajaksoapäiviä 10.6.–16.6., lasketaan kesävapaakorvaus seuraavasti. Henkilö on ansainnut palkkaa työsuhteensa aikana 8344,53 euroa, ja työsuhteeseen sisältyy

94 kalenteripäivää. Päiväpalkan suuruus on 8344,53 euroa/94 eli 88,77 euroa. Palvelussuhteeseen sisältyy 62 kansanopiston työpäivää ja 7 vahvistettua vapaajaksopäivää.

Ko. opettajan saama kesävapaakorvauksen määrä on siis $88,77 \text{ euroa} \times 0,18 \times (62 - 7) = 878,23 \text{ euroa}$.

17 § Peruspalkat

1. Työkokemusvuosien mukaan määräytyvät peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokoodeittain seuraavasti

022657 ylempi korkeakoulututkinto ja ylempi AMK-tutkinto

022656 korkeakoulututkinto tai vastaava opettaja

022653 muu tutkinto

Työkokemukseksi hyväksyttävä aika

2. Työkokemukseksi hyväksyttävä aika määräytyy siten, kuin opetushenkilöstön palkkausta ja työaikaa koskevan 6 luvun 5 §:ssä kokeemuslisään oikeuttavan ajan kertymisestä on määrätty.

40 työviikon tai 1612 tunnin ylittävä työ

3. Mikäli työnantaja määrää opettajalle työtä useammalle kuin 40 työviikolle (1612 tuntia), tulee opettajalle maksaa kutakin ylimääräistä täyttä työviikkoa kohden yhden viikon palkka.
4. Opettajan kanssa voidaan sopia myös 1692 tuntia (42 viikkoa) ylittävän työn tekemisestä vapaajakson aikana, jolloin jokaiselta tunnilta maksetaan palkka, joka saadaan jakamalla vuosipalkka luvulla 1680.

Osa-aikatyö

5. Jos opettajan vuosityöaika on sovittu pienemmäksi kuin 1612 tuntia, palkka määräytyy vastaavassa suhteessa 1612 tuntiin.

Lomaraha

6. Tämän liitteen piiriin kuuluvalla opettajalla ei ole erikseen oikeutta lomarahaan.

18 § Luottamusmiehen työstä vapautus

Luottamusmiehenä toimivan opettajan viikoittainen työstä vapautus ja korvaus määräytyvät opetushenkilöstön palkkausta ja työaikaa koskevan 6 luvun 20 §:n mukaisesti.

Liite 5 Kansalais- ja työväenopistot

Rehtorit

19 § Peruspalkat, kokemuslisät ja opetusvelvollisuudet

Peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokoodittain seuraavasti:

021060 Peruspalkka

021061 Rehtori, jolla on ylempi korkeakoulututkinto tai jolla on rehtori- tai johtajapalvelua vähintään 5 vuotta.

Kokemuslisä

Kokemuslisävuodet	3 vuotta	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta	20 vuotta
Kokemuslisäprosentit	5 %	5 %	5 %	5 %	6 %

Opetusvelvollisuus

Rehtorin opetusvelvollisuus on vuodessa 75–100 tuntia.

Sivutoimisen rehtorin opetusvelvollisuus on enintään 50 tuntia vuodessa.

20 § Työaika ja vuosiloma

Rehtorin työaika ja vuosiloma määräytyvät opetushenkilöstön palkkausta ja työaikaa koskevan 6 luvun 17 §:n mukaisesti.

Apulaisrehtori

21 § Peruspalkat, kokemuslisät ja opetusvelvollisuudet

Peruspalkka on palkkaliitteessä tilastokoodilla **021159**.

Kokemuslisät

Kokemuslisävuodet	3 vuotta	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta	20 vuotta
Kokemuslisäprosentit	5 %	5 %	5 %	5 %	6 %

Opetusvelvollisuus

Apulaisrehtorin opetusvelvollisuus on 150 tuntia työvuodessa.

22 § Epäpätevyysalennus

Apulaisrehtorin, joka ei täytä tehtävän kelpoisuusehtoja, 21 §:n mukainen palkka-asteikon alaraja on 8 % tai erityisestä syystä 16 % alempi.

23 § Työaika ja vuosiloma

Apulaisrehtorin työaika ja vuosiloma määräytyvät samojen perusteiden mukaisesti kuin rehtorin työaika ja vuosiloma.

24 § Apulaisrehtorina toimivan opettajan palkkio

Mikäli kansalais- ja työväenopistossa ei ole apulaisrehtoria, maksetaan apulaisrehtorin tehtäviä hoitavalle ja kelpoisuusehdot täyttävälle päätoimiselle opettajalle lisä, joka on 8 % laskettuna 25 §:n mukaisesta peruspalkasta.

Opettajat

25 § Peruspalkat ja kokemuslisät

Peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokoodeittain seuraavasti:

022650 ylempi korkeakoulututkinto

022645 soveltuva alempi korkeakoulututkinto, ammattikorkeakoulututkinto tai opistoasteen tutkinto tai erivapauden nojalla opettajan kelpoisuuden saanut

Kokemuslisät

Kokemuslisävuodet	3 vuotta	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta	20 vuotta
Kokemuslisäprosentit	5 %	6 %	7 %	7 %	6 %

26 § Opetusvelvollisuus

Opettajan vuotuinen opetusvelvollisuus on:

- yhteiskunnalliset aineet, kasvatustieteelliset aineet, äidinkieli, toinen kotimainen kieli, vieraat kielet sekä matemaattisluonnontieteelliset aineet 530 tuntia
- muut 580 tuntia

1. Jos opettaja opettaa useampia aineita, joiden tuntimäärät ovat erilaiset, lasketaan hänen opetustuntiansa määrä vuodessa eri aineiden mukaan painotettuna.
2. Opetusvelvollisuuteen kuuluvan opetustunnin pituus lasketaan 45 minuutin mukaan. Opetustunteina suoritettavaan työvelvollisuuteen sisältyy opetuksen valmistelu samoin kuin opetukseen kuuluvien kertausten, kokeiden ja muiden tehtävien valmistelu ja korjaus sekä osallistuminen opettajainkokouksiin.

27 § Muu työvelvollisuus

1. Opettajan muun työvelvollisuuden määrä on 350 tuntia työvuodessa. Jos opettaja eri toimipisteeseen matkustamisen johdosta matkustaa viikossa keskimäärin 200 kilometriä, luetaan matkustamiseen käytetystä ajasta enintään 75 tuntia vuodessa muuhun työvelvollisuuteen.
2. Muuhun työvelvollisuuteen kuuluvan tunnin pituus lasketaan 60 minuutin mukaan.
3. Opettajan muuhun työvelvollisuuteen kuuluvat opiston erityisluonteesta johtuen yleiset järjestelyt, opetussuunnitelman laatiminen, opetuksen kehittäminen, opiskelijan ohjaus, opistolaiskuntatoimintaan osallistuminen sekä muut samantapaiset tehtävät.

28 § Ammattitaitoa ja työkykyä edistävä ja ylläpitävä toiminta

Opetusvelvollisuuden ja muun työn velvollisuuden lisäksi opettajalla on velvollisuus sopia työnantajan kanssa osallistumisesta enintään 12 tunnin verran opettajan omaa ammattitaitoa edistävään ja ylläpitävään koulutukseen tai työkykyä ja työnhyvinvointia parantavaan toimintaan työvuoden aikana. Luottamusmiehen kanssa neuvotellaan tämän työajan käytön yhteisistä periaatteista.

29 § Loppiaisena vaikutus opetustyövelvollisuuteen

Kansalais- ja työväenopiston päätoimisen opettajan työ- ja opetusvelvollisuutta vähennetään muuksi arkipäiväksi kuin lauantaiksi sattuvan loppiaisena johdosta laskennallisesti yhden päivän työ- ja opetusvelvollisuutta vastaavin osin.

30 § Opetusvelvollisuuden huojennukset

Apulaisrehtorin tehtävät

1. Apulaisrehtorin tehtäviä hoitavan opettajan opetustuntimäärää voidaan alentaa 400 tuntiin saakka. Jos opettaja on määrätty apulaisrehtoriksi opistoon, jossa opetustuntien määrä on alle 11 000 ja jossa päätoimisia opettajia on vähintään neljä, voidaan opettajan opetustuntien määrä alentaa 300 tuntiin saakka. Jos opistossa on yli 5 000 opiskelijaa, voidaan opettajan opetustuntimäärää alentaa 200 tuntiin saakka, jos hallinnollisten tehtävien määrä antaa alentamiseen erittäin pätevät perusteet.

Erityistehtävät

2. Jos opettajalle on määrätty erityistehtäviä, jotka rajoittavat opetustuntien pitämistä, voidaan opettajan opetustuntimäärää alentaa 400 tuntiin saakka.

Osastonjohtaja

3. Jos opettaja on määrätty osastonjohtajaksi, voidaan hänen opetustuntimääränsä alentaa 400 tuntiin saakka. Jos hallinnollisten tehtävien määrä antaa alentamiselle erittäin pätevät perusteet, voidaan opettajan opetustuntien määrä edelleen alentaa 150 tuntiin saakka.

Opetusalan johtava opettaja

4. Opetusalan johtavan opettajan opetustuntien määrä voidaan alentaa 200 tuntiin saakka, mikäli hänelle on erityisesti keskitetty opetusalaansa opetuksen ja oppimateriaalien kehittäminen sekä tuntiopettajien ohjaus ja opistossa on vähintään 11 000 opetustuntia vuodessa.

31 § Etäopetukseen liittyvä työ

Opiskelijan etäopiskeluun liittyvä työ luetaan opettajan opetustuntimäärään siten, että 1,5 tuntia etäopetusta vastaa yhtä oppituntia.

Liite 6 Opintokeskukset sekä kansanopistojen, kansalais- ja työväenopistojen tuntiopettajat

31 § Kansanopistojen sekä kansalais- ja työväenopistojen tuntiopettajan tuntipalkkiot

1. Tuntiopettajien tuntipalkkiot ovat palkkaliitteessä tilastokoodeittain seuraavasti:
  - a. ylemmän korkeakoulututkinnon tai ylemmän AMK-tutkinnon suorittanut tuntiopettaja
022942 palkkio
  - b. korkeakoulututkinnon, ammattikorkeakoulututkinnon, voimistelun-, kuvaamataidon-, musiikin-, kotitalous-, kotiteollisuus- ja käsityönopettajan tai opistoinsinöörin tutkinnon suorittanut tuntiopettaja
022939 palkkio
  - c. muu tuntiopettaja
022937 palkkio

Opintokeskusten tuntiopettajan tuntipalkkiot

- d. ylemmän korkeakoulututkinnon tai ylemmän AMK-tutkinnon suorittanut tuntiopettaja
022941 palkkio
- e. korkeakoulututkinnon, ammattikorkeakoulututkinnon, voimistelun-, kuvaamataidon-, musiikin-, kotitalous-, kotiteollisuus- ja käsityönopettajan tai opistoinsinöörin tutkinnon suorittanut tuntiopettaja
022938 palkkio
- f. muu tuntiopettaja
022936 palkkio

Taiteilijan palkkioperuste

2. Alansa opetusta antavan taiteilijan palkkioperuste määräytyy a. – c. -kohdan mukaan riippuen siitä arvostuksesta ja tunnustuksesta, minkä taiteilija työllään on ulkomailla, valtakunnallisesti tai alueellisesti saavuttanut.

Kuoron- ja orkesterinjohtaja

3. Opiston kuoron- ja orkesterinjohtajalle maksetaan tuntipalkkio vähintään b.-kohdan perusteen mukaan, ellei hänen palkkioperusteeseensa ole sovellettava a.-kohdan määräystä.

32 § Etäopetukseen liittyvä työ

Opiskelijan etäopiskeluun liittyvä työ luetaan opettajan opetustuntimäärään siten, että 1,5 tuntia etäopetusta vastaa yhtä oppituntia.

33 § Pedagogiset opinnot tai muu kokemus

Kansanopistot ja kansalais- ja työväenopistot

Soveltuvan ylemmän tai alemman korkeakoulututkinnon tai muun tutkinnon suorittaneen tuntiopettajan 31 §:n mukaista palkkiota korotetaan 9 %:lla, jos hän on suorittanut 35 opintoviikon tai 60 opintopisteen suuruiset pedagogiset opinnot.

Korotettu palkkio voidaan maksaa myös tuntiopettajalle, jolla on opetettavan aineen ammatillinen koulutus sekä työn kautta hankittu kokemus, josta on olennaista hyötyä opetustyössä

Soveltamisohje:

Työnantaja päättää siitä, milloin kokemuksesta on olennaista hyötyä opetustyössä.

Opintokeskukset

Soveltuvan ylemmän tai alemman korkeakoulututkinnon tai muun tutkinnon suorittaneen tuntiopettajan 31 §:n mukaista palkkiota korotetaan 8,5 %:lla, jos hän on suorittanut 35 opintoviikon tai 60 opintopisteen suuruiset pedagogiset opinnot.

Korotettu palkkio voidaan maksaa myös tuntiopettajalle, jolla on opetettavan aineen ammatillinen koulutus sekä työn kautta hankittu kokemus, josta on olennaista hyötyä opetustyössä

Soveltamisohje:

Työnantaja päättää siitä, milloin kokemuksesta on olennaista hyötyä opetustyössä.

34 § Työsuhteen alkaminen

Työsopimus ja työsuhteen kesto

1. Tuntiopettajan työsuhteeseen perustuvat oikeudet alkavat tosiasiallisesta työn teon aloittamisesta.

2. Tuntiopettaja otetaan työkaudeksi kerrallaan tai työkautta lyhyemmäksi erikseen sovituksi määräajaksi.

35 § Tuntiopettajan tehtävät

1. Tuntiopettajan velvollisuuteen kuuluu oppitunnin valmistelu, oppitunnin pito, oppituntiin välittömästi liittyvät muut työt sekä osallistuminen opiston ohjesäännön mukaisiin opettajainkokouksiin.
2. Tuntiopettaja on tarvittaessa tilapäisesti velvollinen suorittamaan myös muita sellaisia opiston toiminta- ja opetussuunnitelmassa vahvistettuja tehtäviä, jotka kiinteästi liittyvät opiston toimintaan hänen omalla alallaan ja jotka hänen koulutuksensa ja työkokemuksensa perusteella voidaan katsoa hänelle sopiviksi. Työnantaja kirjaa työsuunnitelmaan etukäteen erikseen korvattavien tuntien määrän. Palkkio näistä tehtävistä määräytyy 31 §:n ja 32 §:n mukaan.
3. Oppitunnin pituus on 45 minuuttia ja muun työn tunnin pituus on 60 minuuttia.

36 § Työsuhteen päättyminen

Irtisanomisaika

1. Työsuhteen päättymisessä noudatetaan työehtosopimuksen määräyksiä, kuitenkin siten, että molemminpuolinen irtisanomisaika on 14 vuorokautta.

Määräaikainen työsopimus voidaan irtisanoa kesken sopimuskauden irtisanomisaikaa noudattaen samoilla perusteilla kuin toistaiseksi voimassa oleva työsopimus.

Irtisanomisperusteet

2. Tuntiopettaja voidaan irtisanoa kun:
  - a. opistoryhmän opiskelijamäärä on pysyvästi jäänyt alle seitsemän tai vammaisten opiskelijoiden opintoryhmän alle viiden (kansalais- ja työväenopistot).
  - b. vähintään 26 työviikoksi tarkoitetun ryhmän koko on työvuoden aikana jäänyt kuusi kertaa alle vähimmäismäärän (kansalais- ja työväenopistot).
  - c. vähintään 26 työviikoksi tarkoitetun opintoryhmän koko on kolme peräkkäistä kertaa jäänyt alle vähimmäismäärän (kansalais- ja työväenopistot).

- d. opintoryhmään opintojen alkaessa ei ensimmäisellä kerralla tule lainkaan opiskelijoita (kansanopistot sekä kansalais- ja työväenopistot).
  - e. vain yhden lukukauden toimivan ryhmän koko on jäänyt kolme kertaa alle vähimmäismäärän (kansalais- ja työväenopistot).
3. Tuntiopettaja voidaan irtisanoa kunkin opintoryhmän osalta erikseen. Opintoryhmän jatkaessa toimintaansa tuntiopettaja on velvollinen opettamaan sitä irtisanomisajan. Jos opetettavaa ryhmää ei ole enää lainkaan, tuntiopettajan tulee olla tuntiensa aikana opistossa paikalla sekä suorittaa rehtorin määräämiä muita sopimuksen 33 §:n 5 momentissa tarkoitettuja tehtäviä (kansalais- ja työväenopistot).

37 § Lomakorvaus

1. Tuntiopettajan oikeus lomakorvaukseen määräytyy vuosilomalain 12 §:n mukaisesti.
2. Lomakorvaus maksetaan opiston työkauden päättyessä tai työsuhteen päättyessä.
3. Lomakorvauksesta on annettava tuntiopettajalle laskelma, jossa on selvitys korvauksen perusteesta.

38 § Lomaraha

Tuntiopettajalla on oikeus lomarahaan niiltä kalenterikuukausilta, joissa hänellä on vuosilomalain mukaisesti työssäolopäiviä vähintään 14.

39 § Sairausajan ja raskaus- ja vanhempainvapaan palkka

1. Keskimäärin vähintään **16** tuntia viikossa opettavalle tuntiopettajalle maksetaan sairausajan palkka 4 luvun 1 §:n ja **raskaus- ja vanhempainvapaan** palkka 3 §:n mukaisesti.
2. Työsuhde katsotaan yhdenjaksoiseksi, jos tuntiopettaja on ollut oman opistonsa palveluksessa edellisen varsinaisen työkauden loppuun asti opettaen tällöin keskimäärin **16** tuntia viikossa.
3. Muiden kuin 1 kohdassa tarkoitettujen tuntiopettajien oikeus palkalliseen sairauslomaan määräytyy työsopimuslain säännösten mukaan.

40 § Matkakustannusten korvaus (ei sovelleta opintokeskuksiin)

1. Tuntiopettajan oikeus matkakustannusten korvauksiin määräytyy työehtosopimuksen määräysten mukaan, kuitenkin seuraavin poikkeuksin:

- Matkustamiskustannukset maksetaan opettajan asuinpaikasta tai toimipaikasta opiston työpisteeseen 15 km ylittävän yhdensuuntaisen matkan osalta. Samoin perustein korvataan matka takaisin.

Tämän sopimuskohdan tarkoittamien matkustamiskustannusten enimmäismäärä on tuntiopettajan kodin ja työpaikan välisen matkan kustannukset työsopimuksen tekohetken tilanteen mukaan.

Soveltamisohje:

Matkustamiskustannusten korvaukset määräytyvät ensimmäisen työsopimuksen mukaisina, jos työsopimus on katkenut vain oppilaitoksen keskeytysaikojen vuoksi.

31.1.2018 voimassa olevissa työsuhteissa matkustamiskustannusten enimmäismäärä on tuntiopettajan kodin ja työpaikan välisen matkan kustannukset 31.1.2018 olevan tilanteen mukaan.

Matkustamiskustannusten korvauksen lisäksi, jos on kysymyksessä sellainen opetusaine, johon on saatavissa vähän tunteja, mutta joka opetussuunnitelman toteuttamisen kannalta on välttämätöntä saada järjestetyksi, tulee pyrkiä palkkauksellisin keinoin työntekijää ja työnantajaa tyydyttävään ratkaisuun.

- Kun tuntiopettaja matkustaa asuinkuntansa tai toimipaikkansa sijaintikunnan ulkopuolella sijaitsevaan opiston työpisteeseen, maksetaan myös päiväraha, kun matka on yhteen suuntaan vähintään kuusi kilometriä.

41 § Palkanmaksu

1. Palkanmaksukausi on yksi kalenterikuukausi. Palkka maksetaan viimeistään seuraavan kuukauden 7. kalenteripäivänä.
2. Muilta osin noudatetaan 1 luvun 5 §:n määräyksiä.

Liite 7 Urheiluopistot

Rehtorit ja apulaisrehtorit

1 § Peruspalkat ja kokemuslisä

Peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokoodeittain seuraavasti:

031065 Rehtori

031162 Apulaisrehtori

Kokemuslisä

Kokemuslisävuodet	3 vuotta	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta	20 vuotta
Kokemuslisäprosentit	5 %	5 %	5 %	5 %	6 %

2 § Opetusvelvollisuus

Rehtorin opetusvelvollisuus on enintään 280 tuntia vuodessa.

Apulaisrehtorin opetusvelvollisuuden huojennus on 4 viikkotuntia.

3 § Työaika ja vuosiloma

Rehtorin ja apulaisrehtorin työaika ja vuosiloma määräytyvät opetushenkilöstön palkkausta ja työaika koskevan 6 luvun 17 §:n mukaisesti.

Opettajat

4 § Opettajan työaika

1. Vuosityöaika on 1600 tuntia siten, että enintään 400 tunnin osalta opettaja saa valita työn ajan ja paikan.

Pöytäkirjamerkintä:

Opettajan itse määrättävissä olevan työajan osuus tulee olla suhteessa opetustunteina resursoitavan työajan määrään.

2. 1600 tunnin lisäksi opettajalla on velvollisuus sopia työnantajan kanssa osallistumisesta enintään 12 tunnin verran opettajan omaa ammattitaitoa edistävään ja ylläpitävään koulutukseen tai työnkykyä ja työnhyvinvointia parantavaan toimintaan työvuoden aikana. Luottamusmiehen kanssa neuvotellaan tämän työajan käytön yhteisistä periaatteista.

5 § Työaikasuunnitelma

3. Työajan käyttö määritellään lukuvuoden, lukukauden tai työsuhteen alussa tehtävässä työaikasuunnitelmassa, jonka toteutumista seurataan.
4. Mikäli työhön käytettävä aika tai tehtävät on virheellisesti arvioitu tai tehtävät muuttuvat, tulee työaikasuunnitelmaa muuttaa. Työaikasuunnitelmaa tulee tarkistaa aina vastaamaan todellisen työajan käyttöä.

6 § Vapaaajaksot

1. Opettajalla on lukuvuoden aikana 10 viikkoa vapaaajaksia.
2. Opettajalle on annettava kohdan 1 mukaisista vapaajaksoista 2.5.–30.9. välisenä aikana 4–8 viikon (28–56 kalenteripäivän) pituinen vapaajakso, johon työnantaja ei saa sijoittaa työaika. Vapaajaksoista 2 viikkoa on annettava yhdenjaksoisena ja muut vähintään viikon pituisissa jaksoissa. Vapaajakso annetaan oppilaitoksen toiminnan kannalta sopivana aikana. Ammatillisen koulutuksen opettajien vapaajakson yhdenjaksoisuus on kuitenkin edellä mainitun 2 viikon sijasta vähintään 4 viikkoa.
3. Opettajalle on annettava kohdan 1 mukaisista vapaajaksoista ajalla 1.10.–30.4. vähintään 2–6 viikon (14–42 kalenteripäivän) pituinen vapaajakso, johon työnantaja ei saa sijoittaa työaika. Vapaaajaksot tulee antaa vähintään viikon pituisina jaksoina. Vapaaajaksot annetaan oppilaitoksen toiminnan kannalta sopivana aikana.
4. Opettajan kanssa voidaan sopia vapaajaksojen sijoitusajankohdista ja jaksotuksista toisinkin.
5. Opettaja, joka on ollut muulla palkattomalla vapaalla kuin työsopimuslain 4 luvun 1 §:ssä tarkoitetulla vapaalla muuna kuin hänelle vahvistetun vapaajakson aikana, vähennetään seuraavan vapaajakson palkasta kutakin palkattomaan vapaa-aikaan sisältynyttä työpäivää kohden 0,18 kerrottu päiväpalkka.
6. Lukuvuotta lyhyemmäksi ajaksi otetun opettajan palvelussuhteen päättyessä maksetaan opettajalle kesävapaaikorvauksena jokaista palvelussuhteen keston työpäivää kohden korvaus, joka saadaan kertomalla päiväpalkka luvulla 0,18. Jos työsuhteeseen on sisältynyt 2.5.–30.9. vahvistettuja kesävapaapäiviä, vähennetään ne kesävapaaikorvaukseen oikeuttavien päivien lukumäärästä.

7 § Peruspalkat ja kokemuslisät

Näiden peruspalkkojen edellytyksenä on opettajan kelpoisuus. Peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokoodeittain seuraavasti:

1. a. Opettaja (liikunta-aineet 0327xx ja muut aineet 0328xx)

032757 / ylempi korkeakoulututkinto tai ylempi AMK-tutkinto
032857

032755 / korkeakoulututkinto
032855

032751 / muu tutkinto
032851

1. b. Opettaja (liikunta-aineet 0327xx ja muut aineet 0328xx) / Pajulahti ja Vierumäki

032758 / ylempi korkeakoulututkinto tai ylempi AMK-tutkinto
032858

032756 / korkeakoulututkinto
032856

032752 / muu tutkinto
032852

2. Mikäli opettajan kanssa sovitaan yli 1600 tunnin vuotuisesta työajasta, kuitenkin enintään 1680 tunnin, maksetaan hänelle kultakin 1600 tunnin ylittävältä täydeltä työviikolta yhden viikon palkka (2,5 % vuotuisesta palkasta).
3. Työkokemukseksi hyväksyttävä aika määräytyy siten, kuin opetushenkilöstön palkkausta ja työaika koskevan 6 luvun 5 §:ssä kokemuslisään oikeuttavan ajan kertymisestä on määrätty.
4. Jos opettajan vuosityöaika on sovittu pienemmäksi kuin 1600 tuntia, palkka määräytyy vastaavassa suhteessa 1600 tuntiin.
5. Tämän sopimuksen piiriin kuuluvalla opettajalla ei ole erikseen oikeutta lomarahaan.

Tuntiopettajat

8 § Tuntiopettajan tehtävät

1. Tuntiopettajan velvollisuuteen kuuluu oppitunnin valmistelu, oppitunnin pito, oppituntiin välittömästi liittyvät muut työt sekä osallistuminen opiston ohjesäännön mukaisiin opettajankokouksiin.
2. Oppitunnin pituus on vähintään 45 minuuttia.

9 § Työsuhteen päätyminen

Molemminpuolinen irtisanomisaika on 14 vuorokautta.

10 § Tuntiopettajan tuntipalkkio

Peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokoodieittain seuraavasti:

032943	ylemmän korkeakoulututkinnon suorittanut tuntiopettaja
032940	korkeakoulututkinnon suorittanut tuntiopettaja
032938	muu tuntiopettaja

11 § Pedagogiset opinnot

Soveltuvan ylemmän tai alemman korkeakoulututkinnon tai muun tutkinnon suorittaneen tuntiopettajan 10 §:n mukaista palkkiota korotetaan 5 %:lla, jos hän on suorittanut 35 opintoviikon tai 60 opintopisteen suuruiset pedagogiset opinnot.

12 § Lomakorvaus

1. Tuntiopettajan oikeus lomakorvaukseen määräytyy vuosilomalain 12 §:n mukaisesti.
2. Lomakorvaus suoritetaan opiston työkauden tai työsuhteen päättyessä.
3. Lomakorvauksesta on annettava tuntiopettajalle laskelma, jossa on selvitys korvauksen perusteesta.

13 § Lomaraha

1. Vähintään 16 tuntia viikossa opettavalle tuntiopettajalle maksetaan lomaraha. Keskimääräistä viikkotuntimäärää laskettaessa käytetään tasoitusjaksona kalenterikuukautta.
2. Lomarahamaksamisen edellytyksenä on lisäksi, että tuntiopettajalla vuosilomalain mukaisesti on työssäolopäiviä vähintään 14 päivää kalenterikuukaudessa.

14 § Sairausajan ja raskaus- ja vanhempainvapaan palkka

1. Vähintään 16 tuntia viikossa opettavalle tuntiopettajalle maksetaan sairausajan palkka 4 luvun 1 §:n ja **raskaus- ja vanhempainvapaan** palkka 4 luvun 3 §:n mukaan.

2. Työsuhde katsotaan yhdenjaksoiseksi, jos tuntiopettaja on ollut oman opistonsa palveluksessa edellisen varsinaisen työkauden loppuun asti opettaen tällöin keskimäärin 16 tuntia viikossa.
3. Muiden tuntiopettajien oikeus palkalliseen sairauslomaan määräytyy työ-sopimuslain säännösten mukaan.

15 § Matkakustannukset

Tuntiopettajan oikeus matkakustannusten korvauksiin määräytyy työeh-tosopimuksen määräysten mukaan, kuitenkin seuraavin poikkeuksin:

- Matkustamiskustannukset maksetaan opettajan asuinpaikasta tai toimipaikasta opiston työpisteeseen 15 km ylittävän yhdensuuntai-sen matkan osalta. Samoin perustein korvataan matka takaisin.

Tämän sopimuskohdan tarkoittamien matkustamiskustannusten enimmäismäärä on tuntiopettajan kodin ja työpaikan välisen matkan kustannukset työsopimuksen tekohetken tilanteen mukaan.

Soveltamisohje:

Matkustamiskustannusten korvaukset määräytyvät ensim-mäisen työsopimuksen mukaisina, jos työsopimus on kat-kennut vain oppilaitoksen keskeytysaikojen vuoksi.

31.1.2018 voimassa olevissa työsuhteissa matkustamiskus-tannusten enimmäismäärä on tuntiopettajan kodin ja työpai-kan välisen matkan kustannukset 31.1.2018 olevan tilanteen mukaan.

- Matkustamiskustannusten korvauksen lisäksi, jos on kysymyksessä sellainen opetusaine, johon on saatavissa vähän tunteja, mutta joka opetussuunnitelman toteuttamisen kannalta on välttämätöntä saada järjestetyksi, tulee pyrkiä palkkauksellisin keinoin työntekijää ja työnantajaa tyydyttävään ratkaisuun.
- Päiväraha maksetaan tuntiopettajan matkustaessa asuinkuntansa tai toimipaikkansa sijaintikunnan ulkopuolella sijaitsevaan opiston työpisteeseen, kun matka on yhteen suuntaan vähintään kuusi kilo-metriä.

16 § Palkanmaksu

1. Palkanmaksukausi on yksi kalenterikuukausi. Palkka maksetaan viimeis-tään seuraavan kuukauden 7. kalenteripäivänä.
2. Muilta osin noudatetaan 1 luvun 5 §:n määräyksiä.

Liite 8 Musiikkioppilaitokset

Rehtorit ja apulaisrehtorit

1 § Peruspalkat ja kokemuslisät

Peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokodeittain seuraavasti:

Rehtori

041061 ylempi korkeakoulututkinto

041060 muu tutkinto

Apulaisrehtori

041159 ylempi korkeakoulututkinto

041158 muu tutkinto

Kokemuslisät

Kokemuslisävuodet	3 vuotta	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta
Kokemuslisäprosentit	5 %	5 %	5 %	5 %

2 § Opetustuntimäärät

Rehtori 2–10 tuntia viikossa

Apulaisrehtori 2–13 tuntia viikossa

3 § Työaika ja vuosiloma

Rehtorin työaika ja vuosiloma määräytyvät opetushenkilöstön palkkausta ja työaikaa koskevan 6 luvun 17 §:n mukaisesti.

Opettajat

4 § Peruspalkat, opetusvelvollisuudet ja kokemuslisät

Peruspalkat ja opetusvelvollisuus

Peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokodeittain seuraavasti:

Konservatorio

043152 Yliopettaja
Opetusvelvollisuus on 20 tuntia / vko

043249 Lehtori – ylempi korkeakoulututkinto
Opetusvelvollisuus on 22 tuntia / vko

- 043248** Lehtori
Opetusvelvollisuus on 22 tuntia / vko
- 043346** Yleisaineiden opettajat - Ylempi korkeakoulututkinto
- 043341** Yleisaineiden opettajat - Alempi korkeakoulututkinto
Yleisaineiden opettajien opetusvelvollisuudet (tuntia / viikossa)
- kielet ja matematiikka 20
  - liikunta 25
  - kansalaistaito sekä taide- ja ympäristökasvatus 21

Musiikin perusopetus

- 043449** Ylempi korkeakoulututkinto
Opetusvelvollisuus on 23 tuntia / vko
- 043448** Soveltuva ammattikorkeakoulututkinto, konservatorion jatkokutkinto tai entinen lehtorin kelpoisuus
Opetusvelvollisuus on 23 tuntia / vko
- 043444** Muu soveltuva tutkinto
Opetusvelvollisuus on 24 tuntia / vko

Soveltamisohje:
Opettajalla tarkoitetaan myös säestäjää.

Opetusvelvollisuus voidaan tarvittaessa määritellä myös vuotuisena.

Kokemuslisät

Kokemuslisävuodet	3 vuotta	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta	20 vuotta
Kokemuslisäprosentit	5 %	6 %	7 %	8 %	3 %

5 § Palkan määrittäminen

Opettajan palkkaa muutoin määrättäessä otetaan huomioon opetushenkilöstön palkkausta ja työaikaa koskevan 6 luvun 2 § 2 momentissa mainitut muut perusteet.

Jos musiikkioppilaitoksessa on sekä konservatorio-osasto (ammattillista koulutusta) että musiikkiopisto-osasto, maksetaan oppilaitoksen lehtorille palkka kuten konservatorion lehtorille.

6 § Pätevyyslisä

Didaktiikkaopetusta antavalle lehtorille ja opettajalle maksetaan didaktiikkalisä, joka on 3,5 % laskettuna 4 §:n mukaisesta peruspalkasta.

7 § Aineryhmävastaavan lisä

Aineryhmän vastaavana toimivalle opettajalle maksetaan aineryhmävastaavan lisä, joka on 3,5 % laskettuna 4 §:n mukaisesta peruspalkasta.

8 § Apulaisrehtorina toimivan opettajan opetusvelvollisuus ja apulaisrehtorilisä

1. Apulaisrehtorina toimivan opettajan opetusvelvollisuus on 10 - 16 tuntia viikossa.
2. Apulaisrehtorina toimivalle opettajalle maksetaan apulaisrehtorilisä, joka on 6 % laskettuna 4 §:n mukaisesta peruspalkasta.

9 § Sivutoimipisteen johtaja

Sivutoimipisteen johtajaksi määrätylle opettajalle maksetaan lisäpalkkio:

Sivutoimipisteen oppilaiden lukumäärä	Korvaus viikkotunteina
20–50	1
51–100	2
101–200	3
201–	4

10 § Yhdessä tai useammassa sivutoimipisteessä opettavan opettajan lisä

Jos opettaja opettaa yhdessä tai useammassa sivutoimipisteessä pääkoulun lisäksi, maksetaan hänelle pääkoululta tai asunnosta sivutoimipisteeseen tai -pisteisiin viikoittain kuljettavan matkan pituuden perusteella sivutoimilisiä. Sivutoimilisiä lasketaan 4 §:n mukaisesta peruspalkasta seuraavasti:

Matkakilometrit viikossa	Lisä
100–149	3,5 %
150–199	7,0 %
200 tai enemmän	10,5 %

Soveltamisohje:

Matkakilometrit lasketaan todellisilta edestakaisilta matkoilta, lyhintä käyttökelpoista matkareittiä käyttäen. Merkitystä ei ole, opettaako opettaja saman päivän aikana vain sivutoimipisteessä tai sivutoimipisteen lisäksi myös pääkoulussa.

11 § Matkakustannusten korvaaminen

Opettajalle maksetaan korvausta 1 luvun 6 §:n mukaan siirtymisestä muusiikkioppilaitoksen toimipisteestä toiseen aiheutuneista matkakustannuksista.

12 § Työaika

Työviikot

1. Opetus kestää vähintään 35 työviikkoa ja muu työ enintään kolme työviikkoa. Työviikko on viisipäiväinen. Päivistä vähennetään muuksi arkipäiväksi kuin lauantaksi sattuva itsenäisyyspäivä, loppipäivä ja vapunpäivä.

Muu työ

2. Muuhun työhön kuuluu opetuksen kehittäminen ja muut työnantajan määräämät vastaavan tasoiset, oppitunteihin välittömästi liittymättömät tehtävät. Muun työn viikoittainen työaika on 30 tuntia ja tunnin pituus 60 minuuttia.

Muun työn muuntaminen opetustyöksi

3. Muun työn asemasta opettaja voidaan määrätä opettamaan yli 35 työviikkoa. Tällöin yksi opetustunti lyhentää muuta työtä kahdella tunnilla. Jos opettajalle määrätään muuta työtä yli 90 tuntia, maksetaan yhdestä muun työn tunnista yhden ylitunnin palkkio.

Työajan järjestäminen

4. Opettajan työaika tulee pyrkiä järjestämään maanantaista perjantaihin. Jos opetuksen järjestäminen lauantaisin **tai sunnuntaisin** on oppilaitoksen kannalta välttämätöntä tai siitä opettajan kanssa muutoin sovitaan, tulee opettajan vapaapäivä järjestää maanantaiksi, ellei opettajan pyynnöstä erityisesti toisin sovita.

Etäopetukseen liittyvä työ

5. Opiskelijan etäopiskeluun liittyvä työ luetaan opettajan opetustuntimäärään siten, että 1,5 tuntia etäopetusta vastaa yhtä oppituntia.

Ammattitaitoa ja työkykyä edistävä ja ylläpitävä toiminta

6. Opetusvelvollisuuden ja muun työn velvollisuuden lisäksi opettajalla on velvollisuus sopia työnantajan kanssa osallistumisesta enintään 12 tunnin verran opettajan omaa ammattitaitoa edistävään ja ylläpitävään koulutukseen tai työkykyä ja työnhyvinvointia parantavaan toimintaan työvuoden aikana. Luottamusmiehen kanssa neuvotellaan tämän työajan käytön yhteisistä periaatteista.

Päätoimiset tuntiopettajat

13 § Peruspalkat, opetusvelvollisuudet ja kokemuslisät

Peruspalkat ja opetusvelvollisuudet

Peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokoodittain seuraavasti:

042543	Ylempi korkeakoulututkinto Opetusvelvollisuus on 22 tuntia / vko
042542	Soveltuva ammattikorkeakoulututkinto, konservatorion jatkotutkinto tai entinen lehtorin kelpoisuus Opetusvelvollisuus on 22 tuntia / vko
042539	Muu soveltuva tutkinto Opetusvelvollisuus on 24 tuntia / vko
042543	Yleisaineet – ylempi korkeakoulututkinto
042538	Yleisaineet – korkeakoulututkinto Yleisaineiden opettajien opetusvelvollisuudet (tuntia / vii- kossa) - kielet ja matematiikka 20 - liikunta 25 - muut aineet 21

Kokemuslisät:

Kokemuslisävuodet	3 vuotta	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta	20 vuotta
Kokemuslisäprosentit	5 %	6 %	7 %	8 %	3 %

Muu työ

Päätoimisella opettajalla on velvollisuus tehdä 12 §:n 2. kohdan mukaista muuta työtä 1 tunti lukuvuodessa.

Sivutoimiset tuntiopettajat

14 § Peruspalkat

Peruspalkat

1. Sivutoimisen tuntiopettajan peruspalkat ovat palkkaliitteessä.
2. Epäpätevän sivutoimisen tuntiopettajan palkkaperuste on 4–25 % em. palkkioita alempi.

15 § Sivutoimisen tuntiopettajan päätoimisuus

1. Sivutoimiseen tuntiopettajaan sovelletaan päätoimisia tuntiopettajia koskevia sopimusmääräyksiä silloin, kun
  - sivutoimisen tuntiopettajan työsuhde on toistaiseksi voimassa oleva tai se on määräaikaisena tehty vähintään koko lukuvuodeksi ja
  - opettajalla ei ole kokoaikaista työsuhdetta muun työnantajan palveluksessa.
2. Edellä mainittujen edellytysten täytyessä päätoimisia tuntiopettajia koskevia sopimusmääräyksiä sovelletaan työsuhteen alusta lukien koko sen kestoajan.
3. Tämän kohdan mukaisesta palveluksesta kertyy kokemuslisiin oikeuttavaa palvelusaikaa samassa suhteessa, kuin opetustunnit ovat suhteessa ao. oppilaitoksessa päätoimisuuteen oikeuttavaan tuntimäärään.

15 A § Sivutoimisen tuntiopettajan sairausajan palkka

Sivutoimisen tuntiopettajan oikeus sairausajan palkkaan määräytyy työ-sopimuslain säännösten mukaan.

16 § Tutkintolautakunta- ja suunnittelutehtävät

Jos tuntiopettaja tekee tutkintolautakunta- tai suunnittelutehtäviä, maksetaan kultakin tunnilta oman ylituntipalkkioperusteen mukainen kertatuntipalkkio.

17 § Yhdessä tai useammassa toimipisteessä opettavan tuntiopettajan lisä

Vähintään 16 tuntia viikossa yhdessä musiikkioppilaitoksessa opettavalle tuntiopettajalle maksetaan sivutoimilisa 10 §:n mukaisesti.

18 § Matkakustannusten korvaaminen

1. Tuntiopettajalle, joka yhdessä musiikkioppilaitoksessa opettaa vähintään 16 tuntia viikossa, maksetaan siirtymisestä musiikkioppilaitoksen toimipisteestä toiseen aiheutuneet matkustamiskustannukset 1 luvun 6 §:n mukaisesti.
2. Tuntiopettajalle, joka yhdessä musiikkioppilaitoksessa opettaa alle 16 tuntia viikossa, korvataan 1 momentin lisäksi matkustamiskustannukset asunnosta ensimmäiseen toimipisteeseen ja vastaavasti viimeisestä toimipisteestä asuntoon 15 km ylittävän yhdensuuntaisen matkan osalta 1 luvun 6 §:ssä periaatteiden mukaisesti.

Tämän sopimuskohdan tarkoittamien matkustamiskustannusten enimmäismäärä on tuntiopettajan kodin ja työpaikan välisen matkan kustannukset työ sopimuksen tekohetken tilanteen mukaan.

Soveltamisohje:

Matkustamiskustannusten korvaukset määräytyvät ensimmäisen työsopimuksen mukaisina, jos työsopimus on katkennut vain opilaitoksen keskeytysaikojen vuoksi.

31.1.2018 voimassa olevissa työsuhteissa matkustamiskustannusten enimmäismäärä on tuntiopettajan kodin ja työpaikan välisen matkan kustannukset 31.1.2018 olevan tilanteen mukaan.

Matkustamiskustannusten korvauksen lisäksi tulee esimerkiksi 20 §:n 5 kohdan soveltamisohjeessa kuvatussa tilanteessa pyrkiä palkkauksellisin keinoin työntekijää ja työnantajaa tyydyttävään ratkaisuun.

3. Jos 2 momentissa mainittu tuntiopettaja joutuu poikkeuksellisesti tai työnantajan nimenomaisesta määräyksestä työtehtävien suorittamisen takia yöpymään muualla kuin asunnossaan, maksetaan päiväraha matkustus säännön mukaisin edellytyksin samoin kuin työmatkoista.

Jos 2 momentissa mainittu tuntiopettaja matkustaa työtehtävien hoitamista varten toisen kunnan alueelle vähintään 120 kilometrin päähän varsinaisesta toimipaikastaan tai asunnostaan ja matka kestää vähintään 10 tuntia, maksetaan hänelle osapäivärahan suuruinen korvaus.

Liite 9 Kuvataidekoulu sekä monitaiteellinen koulu

Rehtorit

1 § Peruspalkat ja kokemuslisät

Peruspalkat

Peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokoodilla **051054**.

Kokemuslisät

Kokemuslisävuodet	3 vuotta	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta	20 vuotta
Kokemuslisäprosentit	5 %	5 %	5 %	5 %	6 %

2 § Opetusvelvollisuus

Opetusvelvollisuus on 5–14 tuntia viikossa.

Soveltamisohje:

Opetusvelvollisuutta määrättäessä tulee ottaa huomioon mm. koulun opetuspisteiden lukumäärä ja sijainti sekä koulun muun henkilökunnan määrä.

3 § Työaika ja vuosiloma

Rehtorin työaika ja vuosiloma määräytyvät opetushenkilöstön palkkausta ja työaika koskevan 6 liitteen 17 §:n mukaisesti.

Opettajat

4 § Peruspalkat ja kokemuslisät

Peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokoodeittain seuraavasti:

053444 Opettajalla on perusopetuksen, kuvataiteen tai musiikin opettajan kelpoisuus, musiikkioppilaitoksen opettajan kelpoisuus tai hän on taiteilija, jolla on opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen 986/1998 mukainen pedagoginen kelpoisuus.

053442 Muu opettaja

Kokemuslisät

Kokemuslisävuodet	3 vuotta	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta	20 vuotta
Kokemuslisäprosentit	5 %	5 %	5 %	8 %	3 %

5 § Työvelvollisuus

Opettajan työvelvollisuus on 790 tuntia työvuodessa. Tästä tuntimäärästä on opetustunteja 578 tuntia ja muuta työnantajan määräämää työvelvollisuutta 212 tuntia.

Soveltamisohje:

Muuhun työvelvollisuuteen sisältyy opetuksen kehittäminen ja muut työnantajan määräämät vastaavan tasoiset oppituntiin välittömästi liittymättömät tehtävät.

6 § Ammattitaitoa ja työkykyä edistävä ja ylläpitävä toiminta

Työvelvollisuuden lisäksi opettajalla on velvollisuus sopia työnantajan kanssa osallistumisesta enintään 12 tunnin verran opettajan omaa ammattitaitoa edistävään ja ylläpitävään koulutukseen tai työkykyä ja työhyvinvointia parantavaan toimintaan työvuoden aikana. Luottamusmiehen kanssa neuvotellaan tämän työajan käytön yhteisistä periaatteista.

7 § Koulunjohtajana toimiva opettaja

Koulunjohtajana toimivalle opettajalle maksetaan palkkaliitteen mukainen kuukausikorvaus. Opetustunteja huojennetaan seuraavasti:

1.9.2022 lukien

Edellisen lukuvuoden opetustuntimäärä	Kuukausikorvaus	Opetustuntien huojennus viikossa
–1000	104,40 €	1–3
1001–2000	162,38 €	2–4
2001–	220,39 €	3–4

x.x.2023 lukien

Edellisen lukuvuoden opetustuntimäärä	Kuukausikorvaus	Opetustuntien huojennus viikossa
–1000		1–3
1001–2000		2–4
2001–		3–4

8 § Loppiaisen työaika lyhentävä vaikutus

Päätoimisen opettajan työ- ja opetusvelvollisuutta vähennetään muuksi arkipäiväksi kuin lauantaksi sattuvan loppiaisen johdosta laskennallisesti yhden päivän työ- ja opetusvelvollisuutta vastaavalla osalla.

9 § Etäopetukseen liittyvä työ

Opiskelijan etäopiskeluun liittyvä työ luetaan opettajan opetustuntimäärään siten, että 1,5 tuntia etäopetusta vastaa yhtä oppituntia.

Tuntiopettajat

9 § Tuntipalkkiot

1. Tuntiopettajien tuntipalkkiot ovat palkkaliitteessä tilastokoodilla 052999
2. Tuntiopettajalle maksetaan opetustunnilta

27,89–33,63 euron (1.1.2022 lukien) ja euron (x.x.2023 lukien) suuruinen tuntipalkka

Tuntipalkan määrittelemisessä voidaan opettajan kelpoisuuden lisäksi ottaa huomioon työn vaativuus ja vastuullisuus, tuntiopettajan taidot ja kokemus sekä hänen saamansa taiteellinen arvostus ja tunnustus.

3. Näyttelyn, esityksen tai vastaavan suunnittelusta ja järjestämisestä maksetaan 50 % kohdassa 2 mainitusta palkkiosta. Opettajan osallistuessa työnantajan määräämiin kokouksiin ja koulutuksiin maksetaan tunnilta kohdassa 2. mainitusta palkkiosta 2/3.

Soveltamisohje:

Oppitunnin pituus on 45 minuuttia ja muun kohdassa 3. mainitun työtunnin pituus on 60 minuuttia.

10 § Lomakorvaus ja lomaraha

1. Tuntiopettaja ansaitsee lomarahaa täysiltä lomanmääräytymiskauksilta.
2. Tuntiopettajan oikeus vuosilomaan määräytyy vuosilomalain säännösten perusteella. Vuosilomapalkka ja lomakorvaus määräytyvät vuosilomalain 12 §:n mukaisesti. Lomakorvaus maksetaan koulun työkauden päätyttyä tai työsuhteen päättyessä.
3. Lomakorvauksesta on annettava tuntiopettajalle laskelma, jossa on selvitys korvauksen perusteesta.

11 § Sairausajan ja raskaus- ja vanhempainvapaan palkka

1. Keskimäärin vähintään **16** tuntia viikossa opettavalle tuntiopettajalle maksetaan sairausajan palkka 4 luvun 1 §:n ja **raskaus- ja vanhempainvapaan ajalta** palkka 3 §:n mukaisesti

2. Työsuhteen kesto laskettaessa katsotaan tuntiopettajan työsuhde yhdenjaksoiseksi, jos hän on ollut oman koulunsa palveluksessa edellisen työkauden loppuun asti opettaen keskimäärin **16** tuntia viikossa.
3. Muiden kuin 1. kohdassa tarkoitettujen tuntiopettajien oikeus palkalliseen sairauslomaan määräytyy työsopimuslain säännösten mukaan.

12 § Tilapäinen hoitovapaa

Keskimäärin vähintään **16** tuntia viikossa opettavalla tuntiopettajalla on oikeus tilapäiseen palkalliseen poissaoloon 4 luvun 3 §:n **8** kohdan mukaisesti.

OSIO C AMMATILLISET OPPILAITOKSET

Yhteiset määräykset

Sovelletaan liitteisiin 10 – 13, ei sovelleta liitteeseen 10 A

1 § Työsuhteen ehtojen määräytyminen

Ammatillisen oppilaitoksen opettajan työsuhteen ehdot määräytyvät ao. oppilaitoksessa 31.12.1998 noudatettujen sopimusmääräysten mukaisesti, ellei työehtosopimuksella ole toisin sovittu.

(Voimassa 31.7.2023 asti) Ammatillisissa oppilaitoksissa, jos koulutuksen järjestämisen kannalta on tarpeen soveltaa kesän osalta työajan sijoittumista toisin, työnantaja laatii kesäopetuksesta suunnitelman. Suunnitelma käydään lävitse yhdessä luottamusmiehen kanssa. Tämän jälkeen, mikäli opettajan kanssa sovitaan kesäopetuksesta, poiketaan lomaopetusmääräyksistä (Osio C 8 § 2 kohta) seuraavasti:

- vuotuinen opetus- ja koulutustyöpäivien lukumäärä säilyy muuttomattomana
- vuotuinen opetusvelvollisuus säilyy ennallaan
- kesäkeskeytysajalle on turvattava vähintään 4 viikon yhdenjaksoinen työstä vapaa
- lomaopetuslisä korvataan vapaapäivillä luonnonvara-alaa lukuun ottamatta

Soveltamisohje:

Tässä kohdassa tarkoitetun sopimisen tulee tapahtua tavalla, joka varmistaa säännöllisen opetuksen järjestämisen oppilaitoksen olosuhteet huomioon ottaen.

Kahdesta kesäkeskeytykseen sijoittuvasta työviikosta korvataan yksi vapaaviikko. Edellä olevan määräyksenä tarkoituksena on, että opettajan vuotuinen opetusvelvollisuus säilyy ennallaan. Opetuksen sijoittuminen kesään tarkoittaa, että vuotuinen työmäärä tehdään lyhyemmässä ajanjaksossa kuin tavanomainen 38 opetusviikkoa.

2 § Koulutusalat/opintoalat

Koulutusalat/opintoalat rinnastetaan 31.12.1998 olleisiin oppilaitosmuotoihin seuraavasti:

Oppilaitosmuoto	Koulutus/opintoala
Eräät ammatilliset oppilaitokset	Tekniikan ja liikenteen muut opintoalat kuin merenkulku, Matkailu-, ravitsemis- ja talousala Sosiaali- ja terveysala/kauneudenhoito Luonnonvara-ala, maatalous-, puutarha ja kalatalous sekä muu luonnonvara-ala, kulttuuriala/käsi- ja taideteollisuus
Kauppaoppilaitos	Kauppa ja hallinto
Sosiaali- ja terveysalan oppilaitos	Sosiaali- ja terveysala
Metsä- ja puutalous-oppilaitos	Luonnonvara-ala/metsä- ja puutalous sekä muu luonnonvara-ala

3 § Monialainen oppilaitos

Monialaisen oppilaitoksen opettajan työehdot määräytyvät sen oppilaitoksen mukaan, johon työntekijä on palkattu. Päätoimisen tuntiopettajan opetusvelvollisuus ja peruspalkka määräytyvät eri oppilaitoksissa pidettävien tuntien perusteella painotettuna.

4 § Ammatillisten aikuiskoulutuskeskusten työehtosopimuksen soveltaminen (voimassa 31.7.2023 asti)

Ammatillisia aikuiskoulutuskeskuksia koskevan työehtosopimuksen määräyksiä voidaan soveltaa opettajaan, joka opettaa aikuisopiskelijoita ammatillisiin perustutkintoihin, ammattitutkintoihin tai erikoisammattitutkintoihin johtavassa koulutuksessa, niihin valmistavassa koulutuksessa tai sellaisessa koulutuksessa, jonka tavoitteena ei ole tutkinnon tai sen osan suorittaminen (esim. ammatillista osaamista syventävässä tai täydentävässä koulutuksessa). Edellä mainittuun opetukseen rinnastetaan myös ammatillisen koulutuksen yhteydessä toteutettava työelämän kehittämis- ja palvelutoiminta.

Ammatillisten aikuiskoulutuskeskusten työehtosopimuksen soveltaminen edellyttää lisäksi, että edellä mainittuja tehtäviä on yli puolet opettajan työajasta.

Pöytäkirjamerkintä:

Aikuisopiskelijalla tarkoitetaan opiskelijaa, jota ei ole valittu yhteishaun kautta.

Edellä mainittuun opetukseen rinnastetaan opettajan tekemänä myös ammatillisen koulutuksen yhteydessä toteutettava työelämän kehittämis- ja palvelutoiminta.

5 § Arkipyhien vaikutus opettajan opetusvelvollisuuteen

Opettajan opetusvelvollisuutta vähennetään muuksi arkipäiväksi kuin lauantaiaksi sattuvan loppiaisena, vapunpäivän ja itsenäisyyspäivän johdosta laskennallisesti yhden päivän opetusvelvollisuutta vastaava osuus.

6 § Työssäoppimisjaksolla olevan opiskelijan ohjaaminen

Työssäoppimisjaksolla olevan opiskelijan ohjaamistehtävä luetaan opettajan opetusvelvollisuuteen.

7 § Muun kuin luokkaopetustyön palkkio

1. Opettajalle maksetaan työmäärää vastaava palkkio, mikäli hänet määrätään hoitamaan seuraavia tehtäviä:
  - etäopetuksena annettavan opetusjakson työ (harjoitustehtävien laadinta, korjaaminen, palautteen antaminen, tarvittaessa henkilökohtainen ohjaus ja jakson käytännön järjestelytehtävät),
  - maksulliseen palvelutoimintaan liittyvä suunnittelu- ja konsultointitehtävä,
  - opiskelijan itseopiskelun ohjaamistehtävä (muu kuin oppitunnilla annettava ohjaus),
  - ammattitutkintojen / näyttöjen järjestely-, tutkinnon vastaanottamis- ja arviointitehtävät,
  - päättötoita (ohjaus, tarkastus ym.) tai
  - muu työnantajan määräämä mm. koululainsäädäntöön tai paikallisiin tarpeisiin perustuva oppilaitoksen tai koulutusalan opetus- ja kasvatustoiminnan kehittämiseen liittyvä tehtävä.

Palkkioperusteena käytetään opettajan oman ylituntipalkkioperusteen mukaista korvausta.

Soveltamisohje:

Korvauksen perustana olevaa tuntimäärää päätettäessä on otettava huomioon se, että kyseessä on muu kuin luokkaopetustyö, jolloin yhtä ylituntipalkkiota vastaava työmäärä on 1,5 muun työn tuntia.

2. Jos opettajan opetusvelvollisuus ei muutoin tule täyteen, voidaan tehtävä, jolta maksettava palkkio on mitoitettu 38 ylituntipalkkiota vastavaksi, lukea opettajan opetusvelvollisuuteen yhtenä vuosiviikkotuntina.

3. Jos edellä tarkoitettu tehtävä määrätään kokonaistyöajassa olevalle opettajalle, luetaan se hänen opetusvelvollisuuteensa.

Soveltamisohje:

Kokonaistyöajassa olevan opettajan opetusvelvollisuustuntia vastaava työmäärä on 2 tuntia.

8 § Ilta-, viikonloppu-, arkipyhä- ja lomaopetuslisä

1. Lehtorille ja päätoimiselle tuntiopettajalle maksetaan kello 16:30 jälkeen alkavalta oppitunnilta iltaopetuslisä, jonka suuruus on puolet ao. opettajan ylituntipalkkiosta (1/38). Kokonaistyöajassa olevan opettajan iltaopetuslisän suuruus on hänen varsinainen palkkansa jaettuna luvulla 153.
2. Iltaopetuslisän suuruinen lisä maksetaan myös lauantaisin, sunnuntaisin sekä arkipyhinä pidetyiltä oppitunneilta (viikonloppuopetuslisä) sekä oppilaitoksen loma-aikoihin määrätystä opetuksesta (lomaopetuslisä).

Soveltamisohje:

Oppilaitosten loma-ajoilla tarkoitetaan syys-, joului-, urheilu- ja pääsiäislomaa sekä kesäkeskeytysaikaa. Maatalousoppilaitosten sekä koti- ja laitostalousoppilaitosten maatilayrittäjien koulutuksen kesätyöjakson opetus ei oikeuta lomaopetuslisään.

Lomaopetuslisää ei makseta ainoastaan loma-ajaksi otetulle opettajalle.

Tämän pykälän mukaista lisää maksetaan samasta työstä vain yhdellä perusteella.

Liite 10 A Vuosityöajassa olevat ammatilliset oppilaitokset

1 § Soveltamisala

Näitä sopimusmääräyksiä sovelletaan yksityisen opetusalan työehtosopimuksen piirissä olevan ammatillisen oppilaitoksen opetushenkilöstöön.

Pöytäkirjamerkintä:

Rehtoreihin ei sovelleta työehtosopimuksen määräyksiä yksityisen opetusalan 1 luvun 1 §:n a) kohdan perusteella.

Ammatillisia aikuiskoulutuskeskuksia koskevan työehtosopimuksen määräyksiä voidaan soveltaa opettajaan, joka opettaa aikuisopiskelijoita ammatillisiin perustutkintoihin, ammattitutkintoihin tai erikoisammattitutkintoihin johtavassa koulutuksessa, niihin valmistavassa koulutuksessa tai sellaisessa koulutuksessa, jonka tavoitteena ei ole tutkinnon tai sen osan suorittaminen (esim. ammatillista osaamista syventävässä tai täydentävässä koulutuksessa).

Ammatillisten aikuiskoulutuskeskusten työehtosopimuksen soveltaminen edellyttää lisäksi, että edellä mainittuja tehtäviä on yli puolet opettajan työajasta.

Pöytäkirjamerkintä:

Aikuisopiskelijalla tarkoitetaan opiskelijaa, jota ei ole valittu yhteishaun kautta.

Edellä mainittuun opetukseen rinnastetaan opettajan tekemänä myös ammatillisen koulutuksen yhteydessä toteutettava työelämän kehittäminen ja palvelutoiminta.

Liitteen osana sovelletaan opetushenkilöstön palkkausta ja työaikaa koskevan 6 luvun 1 §, 2 §, 3 §, 4 §, 5 §, 6 §, 7 §, 8 §, 9 §, 11 §, 17 § soveltuvin osin, 19 §, 20 § ja 21 §.

2 § Apulaisrehtorin työaika, vuosiloma ja palkka

Apulaisrehtorin työaika ja vuosiloma määräytyvät opettajien palkkausta ja työaikaa koskevan 6 luvun 17 §:n mukaisesti. Apulaisrehtorin työajasta voi olla opetusta tai ohjausta enintään 570 tuntia työvuodessa.

Apulaisrehtorin palkka on vähintään tämän sopimuksen liitteenä olevan vähimmäispalkkataulukon suuruinen.

3 § Opettajan työaika

Kokoaikaisen opettajan vuosittainen työaika on 1500 tuntia siten, että vähintään 25 prosentin osalta opettaja saa itse määrätä työn tekemisen ajan ja paikan (vastuutyö). Oppilaitos määrittää 12 kuukauden

ajanjakson, jonka ajalle työaika ja vapaajaksot sijoitetaan (työvuosi). Kyseisen tarkastelujakson tulee olla koko oppilaitoksen henkilöstön osalta sama.

Soveltamisohje:

Vastuutyöhön osoitettavan työajan määrään vaikuttaa opettajan työtehtävien luonne.

Työnantaja voi määrätä opettajalle vuosittaista työaika yli 1500 tuntia 1700 tuntiin saakka. 1700 tuntia ylittävä vuosittainen työaika edellyttää sopimista opettajan kanssa.

4 § Työsuunnitelma ja työajan seuranta

Työnantaja määrittelee työajan käytön työsuunnitelmassa, joka laaditaan ennen oppilaitoksen määrittämän, vuosittaisen tarkastelujakson alkamista. Työsuunnitelma laaditaan yhteistyössä opettajan kanssa.

Työsuunnitelmassa määritellään tarkastelujaksolle sijoittuvat tehtävät, työajan jakautuminen sekä vapaajaksojen sijoittuminen.

Työsuunnitelman toteutumista seurataan säännöllisesti. Työsuunnitelmaa tarkistetaan tarvittaessa virheellisen arvioinnin, tehtävien muutoksen tai muun perustellun syyn johdosta. Opettaja on velvollinen ilmoittamaan esimiehelleen hyvissä ajoin, jos hän havaitsee, että työsuunnitelmaa on tarpeen muuttaa. Työsuunnitelma tarkistetaan vastaamaan todellisen työajan käyttöä.

Pöytäkirjamerkintä:

Sopijaosapuolet valmistelevat yhteisen suosituksen työsuunnitelman laadinnassa huomioitavista pääkohdista.

5 § Opettajan palkka

Kokoaikaisen (1500 tuntia) opettajan palkka on vähintään tämän sopimuksen liitteenä olevan vähimmäispalkkataulukon suuruinen.

1501–1700 tunnin välille sijoittuvan työtunnin palkka saadaan jakamalla kuukausipalkka luvulla 125.

1700 tunnin ylittävältä työtunnilta maksetaan edellä kuvattu tuntipalkka korotettuna 50 %:lla.

Kokemuslisät

Kokemuslisävuodet	3 vuotta	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta	15 vuotta	20 vuotta
Kokemuslisäprosentit	5 %	4 %	4 %	5 %	5 %	5 %

6 § Työaikakorvaukset

Työnantajan sijoittaessa opettajan tehtäviä klo 18–22 väliseen aikaan tai lauantaihin maksetaan työstä työaikakorvaus, joka on 25 % 5 § 2 kohdan mukaan lasketusta palkasta. Työaikakorvauksesta voidaan opettajan kanssa sopia toisin.

Työnantajan sijoittaessa opettajan tehtäviä klo 22–07 väliseen aikaan, sunnuntaihin tai arkipyhään maksetaan työstä työaikakorvaus, joka on 50 % 5 § 2 kohdan mukaan lasketusta palkasta. Työaikakorvauksesta voidaan opettajan kanssa sopia toisin.

Samalta tunnilta ei makseta työaikalisää kuin yhdellä edellä mainituista perusteista.

7 § Erityiskorvaukset

Erityisopettajalisä

Erityisopettajan tutkinnon suorittaneelle erityisluokan opettajalle maksetaan erityisopettajalisä, joka on 19 % laskettuna opettajan peruspalkasta.

Opinto-ohjaajan lisä

Opinto-ohjaajana toimivalle opinto-ohjaajakoulutuksen saaneelle opettajalle maksetaan opinto-ohjaajan lisä, joka on 3 % laskettuna opettajan peruspalkasta.

8 § Opettajan vapaajaksot

Opettajalla on täyden työvuoden aikana 12 vapaajaksoviikkoa. Vapaajaksoista 6–8 viikkoa sijoitetaan ajalle 1.5.–30.9. Näistä vähintään neljä viikkoa on annettava yhdenjaksoisena. Opettajan kanssa voidaan sopia toisin vapaajaksojen sijoitusajankohdista ja jaksotuksesta.

Työnantajan on vahvistettava vapaajaksot alla olevan mallin mukaisesti:

1.8.–31.7. rytmissä toimiva oppilaitos

vapaajaksot 1.2.–30.4. (vahvistaminen 31.12. mennessä)

vapaajaksot 1.5.–31.7 (vahvistaminen 31.3. mennessä)

vapaajaksot 1.8.–31.1. (vahvistaminen 31.5. mennessä)

1.1.–31.12. rytmissä toimiva oppilaitos

vapaajaksot 1.1.–30.4. (vahvistaminen 30.11. mennessä)

vapaajaksot 1.5.–30.9. (vahvistaminen 31.3. mennessä)

vapaajaksot 1.10.–31.12. (vahvistaminen 31.8. mennessä)

9 § Lomaraha

Opettajalle maksettavan lomarahahan perusteena on lomarahahan maksukuukautta edeltävän kuukauden kuukausipalkka 3 luvun 14 §:n mukaisesti kerrottuna luvulla 0,8.

10 § Määräaikaisen opettajan vapaajaksokorvaus

Työvuotta lyhyemmäksi ajaksi palkatulle opettajalle maksetaan työsuhteen päättyessä vapaajaksokorvaus, jonka määrä on 26 % työsuhteen aikana työssäolon ajalta maksetusta palkasta vähennettynä työsuhteeseen sisältyneiden vapaajaksojen palkalla.

Soveltamisohje:

Työssäoloajan palkka sisältää ainoastaan työnteosta maksetun palkan. Työssäoloajan palkaksi katsotaan myös sairauspoissaoloajalta maksettu työehtosopimuksen 4 luvun 1 §:n 4 kohdan mukainen palkka ja työehtosopimuksen 4 luvun 3 §:n 2 ja 3 kohdan mukainen palkka.

Työssäoloajan palkkaa ei vähennetä tilapäisen hoitovapaan, pottavasta perhesyystä johtuvan poissaolon tai karanteenin johdosta.

11 § Poissaoloaikojen vaikutus vapaajaksoihin

Jos opettaja on ollut työvuoden aikana palkattomalla vapaalla, hänen seuraavan vapaajaksonsa palkkaa vähennetään vapaan keston suhteessa. **Palkaton sairauspoissaolo tai TSL 4 luvun 1 §:ssä tarkoitettu poissaolo ei kuitenkaan vähennä palkkaa.**

Vapaajaksojen palkkaa vähentävien päivien määrä saadaan laskemalla palkattomaan vapaaseen sisältyneiden oppilaitoksen työpäivien (ma-pe) lukumäärä. Palkan vähennys lasketaan kertomalla päiväpalkka työpäivien määrällä ja kertomalla se luvulla 0,24.

Jos palkattomaan vapaaseen on sisältynyt työsuunnitelmassa sisältyneitä vapaajakson kalenteripäiviä (ma-su), ne vähennetään vapaajakson palkkaa vähentävistä päivistä.

12 § Sairausvakuutuslain päiväraha

Oikeus sairausvakuutuslain mukaisten päivärahaan siirtyy työnantajalle sairauspoissaolon **sekä raskaus- ja vanhempainvapaan** ajalta siltä osin kuin päivärahan määrä ei ylitä työntekijän samalta ajalta saamaa palkkaa. Päiväraha **sairauspoissaolon ajalta** ei kuitenkaan siirry työnantajalle kesävapaan alusta 30 ensimmäiseltä arkipäivältä.

13 § Osa-aikainen opettaja

Opettajaa koskevia työsuhteen ehtoja noudatetaan sellaiseen osa-aikaiseen työntekijään, jonka työaika on vähintään 800 tuntia työvuoden aikana tai keskimäärin vähintään 20 tuntia viikossa, jolloin tehtävä katsotaan päätoimiseksi. Osa-aikaisen opettajan työaika ja palkka ovat samassa suhteessa alempia verrattuna kokoaikaisen opettajan työaikaan ja palkkaan.

Soveltamisohje:

Opettaja katsotaan osa-aikaiseksi, jos hänellä on aikaan tai paikkaan sidottua työaika keskimäärin vähintään 16 tuntia viikossa.

14 § Tuntiopettaja

Alle 800 tuntia työvuodessa tai keskimäärin alle 20 tuntia viikossa työskentelevä työntekijä on tuntiopettaja.

Soveltamisohje:

Tuntiopettajan työajasta sovittaessa on huomioitava valmistelun ja jälkitöiden tarve sekä muut opettajalle kuuluvat tehtävät vastaamaan todellisen työajan käyttöä.

Jos opettajan tehtäviä on keskimäärin alle 800 tuntia työvuodessa tai keskimäärin alle 20 tuntia viikossa, tuntiopettajalle maksetaan tehdyiltä tunnilta vähintään palkkahinnoittelun mukaisesti. Tuntipalkan määrittämisessä otetaan huomioon työn vaativuus ja vastuullisuus, tuntiopettajan taidot ja kokemus sekä koulutustaso ja kelpoisuus.

Tuntiopettajan oikeus sairausajan palkkaan määräytyy työsopimuslain säännösten mukaan.

Vähintään keskimäärin **16** tuntia viikossa opettajan tehtäviä tekeväle tuntiopettajalle maksetaan sairausajan palkka 4 luvun 1 §:n ja **raskaus- ja vanhempainvapaan** palkka 4 luvun 3 §:n mukaan.

Tuntiopettajan oikeus lomakorvaukseen määräytyy vuosilomalain 12 §:n mukaan.

Jos tuntiopettaja osallistuu reservin kertausharjoitukseen, väestönsuojelukoulutukseen tai työnantajan määräyksestä täydennyskoulutukseen, maksetaan hänelle tältä ajalta työsuunnitelman mukainen palkka.

15 § Sopimuksen seuranta ja arviointi

Sopimuksen seuranta varten perustetaan seurantaryhmä, jonka tehtävänä on raportoida sopimuksen toteutumisesta sopijaosapuolille. Seurantaryhmässä arvioidaan erityisesti sopimuksen toimivuutta oppilaitosten muuttuneessa toimintaympäristössä ja opettajan uudessa työnkuvassa.

16 § Käyttöönotto

Vuosityöaikajärjestelmä on otettava käyttöön viimeistään 1.8.2023.

17 § Muut määräykset

Jos opettaja määrätään työnantajan sijoittaman tehtävän kanssa samanaikaisesti huolehtimaan toisen opettajan luokasta, maksetaan hänelle korvaus, joka on 30 % 5 § 2 kohdan mukaan lasketusta palkasta.

Luottamusmiehenä ja työsuojeluvaltuutettuna toimivan työstä vapautus viikossa on työsuunnitelmassa kaksinkertainen verrattuna opetushenkilöstön palkkausta ja työaikaa koskevan 6 luvun 20 § ja 21§:n mukaiseen työstä vapautukseen.

18 § Siirtymämääräykset

Siirtymämääräykset koskevat opettajaa, joka on siirtymähetkellä työsuhteessa opetusvelvollisuustyöajasta ja kokonaistyöajasta vuosityöaikajärjestelmään siirtyvään oppilaitokseen.

Opettajilla, jotka siirtyvät kauppaoppilaitosten liitteen 11 opetusvelvollisuustyöajasta vastuutyöajan vähimmäismäärä on:

opetusvelvollisuus 16	42 %
opetusvelvollisuus 18	35 %
opetusvelvollisuus 19	33 %

Siirtymähetken jälkeen alkavaan työsuhteeseen noudatetaan vähintään 25 %:n vastuutyön määrää vuosityöajasta.

Opettajat, jotka kuuluvat sosiaali- ja terveysalan oppilaitosten liitteen 12 tai metsä- ja puutalousoppilaitoksen liitteen 13 soveltamisalan piiriin, siirtyvät vapaajaksojärjestelmään siten, että ensimmäisenä työvuotena vapaajaksojen määrä on 10, toisena työvuotena 11 ja kolmantena työvuotena 12.

Niihin opettajiin, jotka siirtyvät vuosityöaikaan eräiden ammatillisten oppilaitosten liitteestä 10 sovelletaan edelleen seuraavia kokemuslisää koskevia määräyksiä:

Viidentoista (15) vuoden kokemuslisän osalta kokemuslisään oikeuttavasta palveluksesta vähintään kymmenen (10) vuotta on oltava palvelusta opettajan tai rehtorin tehtävissä.

Kahdenkymmenen (20) vuoden kokemuslisän osalta kokemuslisään oikeuttavasta palveluksesta vähintään viidestoista (15) vuotta on oltava palvelusta opettajan tai rehtorin tehtävästä.

Mikäli opettajalle on maksettu ammatillisten oppilaitosten eräiden ammatillisten oppilaitosten ja kauppaoppilaitosten liitteen mukaisesti palkkiotomisen apulaisrehtorin, osastonjohtajan, linjanjohtajan palkkio tai urakointityön palkkio maksetaan vastaavan suuruinen palkkio niin kauan kuin opettaja hoitaa em. tehtävää.

Opettajien lomat tai keskeytysajat korvautuvat vapaajaksojärjestelmällä, kun oppilaitos siirtyy vuosityöaikajärjestelmään. Jos opettajalla on 3 luvun 15 §:n mukaisia pitämättömiä säästövapaita, tulee vapaat sopia pidettäväksi ennen vuosityöaikajärjestelmään siirtymistä tai korvattavaksi kuten kuin 3 luvun 15 §:n 6 kohdassa on määrätty.

Liite 10 Eräät ammatilliset oppilaitokset

1 § Soveltamisala

Tätä liitettä sovelletaan seuraavilla koulutusaloilla:

- tekniikan ja liikenteen ala lukuun ottamatta merenkulkuoppilaitoksissa annettavaa koulutusta
- matkailu-, ravitsemis- ja talousala
- sosiaali- ja terveysalaan kuuluvassa kauneudenhoitokoulutuksessa
- kulttuurialaan kuuluva käsi- ja taideteollisuuskoulutus
- luonnonvara-alaan kuuluvassa maatalo-, puutarha- ja kalatalouskoulutuksessa

Rehtorit, apulaisrehtorit ja aikuiskoulutusjohtajat

2 § Peruspalkat, opetusvelvollisuudet ja kokemuslisät

Peruspalkat

Peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokoodieittain seuraavasti:

061062	Rehtori Opetusvelvollisuus enintään 456 tuntia vuodessa.
061160	Apulaisrehtori Opetusvelvollisuus enintään 570 tuntia vuodessa.
061359	Aikuiskoulutusjohtaja Opetusvelvollisuus enintään 350 tuntia vuodessa.

Kokemuslisät

Kokemuslisävuodet	3 vuotta	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta	20 vuotta
Kokemuslisäprosentit	5 %	5 %	5 %	5 %	6 %

3 § Työaika, vuosiloma ja ylitunnit

Työaika, vuosiloma ja ylitunnit määräytyvät opettajien palkkausta ja työaikaa koskevan 6 luvun 17 §:n mukaisesti.

4 § Palkkiotoimisen apulaisrehtorin palkkio ja huojennus

1. Apulaisrehtoriksi määrätylle lehtorille maksetaan **374,32** euron suuruinen palkkio **1.9.2022** lukien ja euron suuruinen palkkio **x.x.2023** lukien ja hänen opetusvelvollisuuttaan huojennetaan seuraavasti:

Opiskelijamäärä	Huojennus tuntia/vko
100	5
101–300	6
301–	7

Opettajat

5 § Peruspalkat, opetusvelvollisuudet, ylituntikertoimet ja kokemuslisät

Peruspalkat, opetusvelvollisuudet ja ylituntikertoimet

Peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokoodeittain seuraavasti:

Lehtori (ammattilliset aineet)

Ylempi korkeakoulututkinto tai ylempi AMK-tutkinto

063551 Opettaja

063651 Erityisopettaja

Opetusvelvollisuus on 26 tuntia / vko (38 viikkoa)

Insinööri, rakennusarkkitehti, alempi korkeakoulututkinto, ammattikorkeakoulututkinto

063549 Opettaja

063649 Erityisopettaja

Opetusvelvollisuus on 26 tuntia / vko (38 viikkoa)

Ammatinopettajantutkinto tai vastaava

063544 Opettaja

063644 Erityisopettaja

Opetusvelvollisuus on 25 tuntia / vko (38 viikkoa)

Opetusministeriön määräämät lisäopinnot suorittanut teknikko tai vastaava

063545 Opettaja

063646 Erityisopettaja

Opetusvelvollisuus on 26 tuntia / vko (38 viikkoa)

Alansa korkein muu koulutus

063541 Opettaja

063641 Erityisopettaja

Opetusvelvollisuus 26 tuntia / vko (38 viikkoa)

Teknikon tutkinto tai vastaava

063539 Opettaja

063639 Erityisopettaja

Opetusvelvollisuus on 27 tuntia / vko (38 viikkoa)

Lehtori (yhteiset aineet)

Ylempi korkeakoulututkinto tai ylempi AMK-tutkinto

063747 Opettaja

063847 Erityisopettaja

Opetusvelvollisuus on 22 tuntia / vko (38 viikkoa)

Muu tutkinto

063744 Opettaja

063844 Erityisopettaja

Opetusvelvollisuus on 22 tuntia / vko (38 viikkoa)

Lehtori (liikunta ja terveystieto)

Ylempi korkeakoulututkinto tai ylempi AMK-tutkinto

063747 Opettaja

063847 Erityisopettaja

Opetusvelvollisuus on 25 tuntia / vko (38 viikkoa)

Muu tutkinto

063744 Opettaja

063844 Erityisopettaja

Opetusvelvollisuus on 25 tuntia / vko (38 viikkoa)

Soveltamisohje:

Yllä oleva hinnoittelu sisältää sekä uuden opetustoimen henkilöstön kelpoisuusasetuksen (986/1998) 13 ja 14 §:n että aikaisemmin voimassa olleiden kelpoisuusasetusten mukaisen pätevän opettajan viransijoituspalkkaluokan.

Käsi- ja taideteollisuusalan opettaja, jolla on opistoasteen tutkinto ja korkeakoulututkinto sekä viestintä-, kuvataide-, tanssi- ja teatterialan opettaja, jolla on opistoasteen tutkinto, rinnastetaan insinööriin. Soveltuvan opistoasteen tutkinnon suorittanut, opetushallituksen hyväksymän tutkinnon suorittanut tai vähintään kolmen vuoden viestintäkulttuurialan opinnot suorittanut opettaja rinnastetaan ammatinopettajaan. Aiemmin ylempään korkeakoulututkintoon rinnastettu puutarhaopettaja rinnastetaan edelleen ylempään korkeakoulututkintoon.

Erityisopettajan ylituntipalkkiokerroin on 0,95. Muiden opettajien kerroin on 1.

Kokemuslisät

Kokemuslisävuodet	3 vuotta	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta	15 vuotta	20 vuotta
Kokemuslisäprosentit	5 %	5 %	9 %	5 %	6 %	6 %

Viidentoista (15) vuoden kokemuslisän osalta kokemuslisään oikeuttavasta palveluksesta vähintään kymmenen (10) vuotta on oltava palvelusta opettajan tai rehtorin tehtävissä.

Kahdenkymmenen (20) vuoden kokemuslisän osalta kokemuslisään oikeuttavasta palveluksesta vähintään viisitoista (15) vuotta on oltava palvelusta opettajan tai rehtorin tehtävissä.

6 § Painotettu opetusvelvollisuus

Jos muu kuin ammatillisten aineiden opettaja opettaa kahta tai useampaa muuta kuin ammatillista oppiainetta, lasketaan hänelle opetusvelvollisuus painottamalla hänen opettamiensa aineiden viikoittaiset opetusvelvollisuudet niihin käytetyillä keskimääräisillä viikkotunneilla. Jos painotetuksi opetusvelvollisuudeksi ei tule kokonaislukua, tasoitetaan opetusvelvollisuus lähimpään kokonaislukuun. Jos kaksi kokonaislukua on yhtä lähellä, tasoitetaan opetusvelvollisuus pienempään lukuun.

7 § Kuulovammaisten ammattioppilaitoksen opettaja

Kuulovammaisten ammattioppilaitoksen opettajan opetusvelvollisuus on muissa aineissa kuin liikunnassa ja terveystiedossa kaksi viikkotuntia alempi kuin muutoin.

8 § Suunnittelutyö

1. Opettajan opetusvelvollisuuteen luetaan suunnittelutyötä puolitoista (1,5) tuntia viikossa.
2. Suunnittelutyöhön kuuluu osasto- ja vastaaviin kokouksiin osallistuminen, opettajien välisiin opetuksellisiin ja kasvatuksellisiin kokouksiin ja neuvonpitoihin osallistuminen, yhteydenpito paikalliseen elinkeinoelämään ja vastaaviin sidosryhmiin, yhteydenpito opiskelijoiden vanhempiin sekä tehtävät, jotka liittyvät opetuksen suunnitteluun ja oppilaitoksen toiminnan kehittämiseen.
3. Suunnittelutyö koskee lehtorin lisäksi asianomaisen oppilaitoksen opetustuntien ja päätoimisuuteen luettavien muiden tehtävien perusteella päätoimiseksi tulevaa tuntiopettajaa sekä niitä osa-aikaisia opettajia, joilla on vähintään päätoimisuuden edellyttämä tuntimäärä. Lisäksi soveltaminen edellyttää, että opettajan työsuhte oppilaitokseen jatkuu yhdenjaksoisesti yli viikon.

9 § Pätevyyslisät

Erityisopettajalisä

Erityisopettajan tutkinnon suorittaneelle erityisluokan opettajalle maksetaan erityisopettajalisä, joka on 22 % laskettuna palkkaliitteen mukaisesta peruspalkasta.

Luki- ja klinikkaopettajan lisä

Koulutuksen saaneelle luki- ja klinikkaopettajalle maksetaan luki- ja klinikkaopettajan lisä, joka on 6 % laskettuna palkkaliitteen mukaisesta peruspalkasta.

Oppilaanohjaajan lisä

Oppilaanohjaajana toimivalle oppilaanohjaajakoulutuksen saaneelle opettajalle maksetaan oppilaanohjaajan lisä, joka on 3 % laskettuna palkkaliitteen mukaisesta peruspalkasta.

Viittomakielenlisä

Keskitason viittomakielen osaavalle opettajalle maksetaan viittomakielenlisä, joka on 3 % laskettuna palkkaliitteen mukaisesta peruspalkasta.

10 § Oppilaanohjaus- ja tukiopetuspalkkio

Palkkio tukiopetustunnilta ja oppilaanohjaustunnilta maksetaan opettajan omaa ylituntipalkkioperustetta käyttäen.

11 § Luokanvalvojan palkkio

Yhden tai useamman luokan luokanvalvojana toimivalle opettajalle maksetaan luokanvalvojan tehtävistä palkkio jokaiselta koulun työviikolta, enintään kuitenkin yhdeltä tunnilta viikossa. Palkkion määrä saadaan jakamalla asianomaisen tehtävän peruspalkan ja kokemuslisien yhteismäärä kuukaudessa luvulla 150.

12 § Välinehuoltopalkkio

Varsinaisten opetustuntien ulkopuolisista opetusvälineistön, -laitteiston ja -materiaalin kehittämiseen, suunnitteluun ja kunnossapitoon liittyvistä tehtävistä maksetaan palkkio työnantajan päättämän tuntimäärän mukaan opettajan omaa ylituntipalkkioperustetta käyttäen.

Oppilaitosta kohden edellä mainittuihin tehtäviin voidaan käyttää seuraavat viikkotuntimäärät:

Luokkien lukumäärä	Viikkotunteja
1–20	2
21–40	4
41–60	5
61–	6

13 § Osastonjohtajan palkkio ja huojennus

1. Osastonjohtajaksi määrätylle opettajalle maksetaan tehtävän hoitamisesta osaston luokkien lukumäärään perustuva palkkio palkkaliitteen mukaan.

1.9.2022 lukien:

Osaston luokkien lukumäärä	Palkkio / kk
3	39,94 €
4–7	52,88 €
8–11	65,54 €
12–	79,40 €

x.x.2023 lukien:

Osaston luokkien lukumäärä	Palkkio / kk
3	
4–7	
8–11	
12–	

2. Osastonjohtajaksi määrätyn opettajan opetusvelvollisuutta huojennetaan seuraavasti:

Perusopetusryhmien lukumäärä	Opetusvelvollisuuden huojennus viikossa
3	2
4–5	3
6–7	4
8–9	5
10–	5 + 1 jokaista seuraavaa kolmea perusopetusryhmää kohti

3. Jos osaston linjojen lukumäärä on viisi tai sitä suurempi, saa osastonjohtaja edellä olevan lisäksi yhden huojennustunnin viikossa.

15 § Urakointityön palkkio ja huojennus

1. Työnopetuksessa urakointityön vastaavana töiden johtajana toimivalle opettajalle maksetaan **52,88 euron (1.9.2022 lukien) ja euron (x.x.2023 lukien)** palkkio kuukaudessa, rakennusosastolla kuitenkin **113,21 euron (1.9.2022 lukien) ja euron (x.x.2023 lukien)** palkkio kuukaudessa, kun
  - urakointityö tehdään pääasiallisesti oppilaiden varsinaisen työsalin ulkopuolella,
  - urakointityö tapahtuu osana oppilaitokselle hyväksytyyn opetus-suunnitelman mukaista opetusta ja
  - oppilaitoksen opetus on siten järjestetty, että urakointityö on jatkuvaa ja muodostaa merkittävän osan opetuksesta.
2. Lisähyvityksenä annetaan 1 h/vko opettajan vastuualueeseen kuuluvaa urakoivaa luokkaa kohti, kuitenkin enintään 4 h/ vko. Urakoivana luokkana pidetään luokkaa, jonka oppilaiden työnopetusajasta keskimäärin yli 30 % tapahtuu urakointityönä oppilaiden varsinaisen työsalin ulkopuolella. Ensimmäinen luokka voi olla urakoiva luokka vain rakennusalan opintolinjalla. Urakoinnin vastaavana voi olla urakoiva luokka vain rakennusalan opintolinjalla. Urakoinnin vastaavana töiden johtajana toimiminen ei saa vaikuttaa nostavasti opettajan tuntikertymään.
3. Jos opettaja toimii usean eri urakointityön vastaavana töiden johtajana, hän saa palkkion siitä tehtävästä, jossa se on suurin.

16 § Rehtorin tehtäviä hoitavan opettajan huojennus

1. Tätä määräystä sovelletaan vain, jos oppilaitoksessa ei ole apulaisrehtoria.
2. Opettajan hoitaessa rehtorin tehtäviä rehtorin ollessa vähintään viikon estyneenä, luetaan opettajan opetusvelvollisuuteen luokan ulkopuolista työtä viikossa seuraavasti:

Luokkien lukumäärä	Tuntimäärä
18–23	2
24–29	3
30–	4

17 § Yleisaineiden yhdysopettajan huojennus

Yleisaineiden yhdysopettajan tehtävää hoitavan opettajan opetusvelvollisuuden huojennus on:

Luokkien lukumäärä	Huojennus
1–35	1 viikkotunti
36–60	2 viikkotuntia
61–	3 viikkotuntia

18 § Opetus- ja koulutustyöpäivät

Työnantajan määrättävissä olevien opetus- ja koulutustyöpäivien laskennallinen lähtökohta lukuvuodessa on 195 työpäivää. Jos itsenäisyyspäivä, loppiainen tai vapunpäivä sattuu muuksi arkipäiväksi kuin lauantaksi, vähennetään opetustyöpäiviä vastaavalla päivien määrällä. Näistä opetus- ja koulutuspäivistä vähintään viisi on koulutus-/suunnittelupäivää.

Liite 11 Kauppaoppilaitokset

Rehtorit, apulaisrehtorit ja aikuiskoulutusjohtajat

1 § Peruspalkat, opetusvelvollisuudet ja kokemuslisät

Peruspalkat

Peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokoodittain seuraavasti:

071062	Rehtori Opetusvelvollisuus enintään 342 tuntia vuodessa.
071161	Apulaisrehtori Opetusvelvollisuus enintään 570 tuntia vuodessa.
071359	Aikuiskoulutusjohtaja Opetusvelvollisuus enintään 350 tuntia vuodessa.

Opetusvelvollisuutta määrättäessä tulee ottaa huomioon oppilaitoksen koko ja määrättyjen tehtävien aiheuttama työmäärä.

Kokemuslisät

Kokemuslisävuodet	3 vuotta	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta	20 vuotta
Kokemuslisäprosentit	5 %	5 %	5 %	9 %	6 %

2 § Työaika, vuosiloma ja ylitunnit

Työaika, vuosiloma ja ylitunnit määräytyvät opettajien palkkausta ja työaikaa koskevan 6 luvun 17 §:n mukaisesti.

3 § Palkkiotoimisen apulaisrehtorin palkkio ja huojennus

1. Kauppaoppilaitoksen apulaisrehtorille maksetaan **177,70 euron (1.9.2022 lukien) ja euron (x.x.2023 lukien)** palkkio kuukaudessa.
2. Opetusvelvollisuuden huojennus on 3 tuntia viikossa.

Opettajat

4 § Peruspalkat ja kokemuslisät

Peruspalkat

Peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokoodittain seuraavasti:

Lehtori

Ylempi korkeakoulututkinto tai ylempi AMK-tutkinto

073551 Opettaja

073651 Erityisopettaja

Alempi korkeakoulututkinto tai amk-tutkinto

073547 Opettaja

073647 Erityisopettaja

Muu tutkinto

073544 Opettaja

073644 Erityisopettaja

Kokemuslisät

Kokemuslisävuodet	3 vuotta	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta	20 vuotta
Kokemuslisäprosentit	7 %	7 %	7 %	8 %	6 %

5 § Opetusvelvollisuudet ja työaika

1. Kauppaoppilaitoksen opettajan opetusvelvollisuudet ovat:

äidinkieli ja kauppakirjeenvaihto/viestintä	16
kirjanpito, laskentatoimi ja taloushallinto	18
muut	19

2. Opetusvelvollisuus voidaan tarvittaessa määrätä vuotuisena kertomalla viikoittainen opetusvelvollisuus oppilaitoksen työviikkojen lukumäärällä.

Työaika Suomen Yrittäjäopistossa

3. Suomen Yrittäjäopiston opettajan opetusvelvollisuuksia ei ole määritelty. Opettajan työaika ja vuosiloma määräytyvät opetushenkilöstön palkkausta- ja työaika koskevan 6 luvun 17 §:n mukaan.

6 § Opetusvelvollisuuden luettavat tehtävät

Opettajalle luetaan varsinaisten opetustuntiansa lisäksi opetusvelvollisuuteensa luokan ulkopuolisia opetusvälineistön, -laitteiston ja -

materiaalin kehittämiseen ja suunnitteluun liittyviä tehtäviä työnantajan määräämän viikkotuntimäärä.

7 § Suunnittelutyö Liikemiesten kauppaopistossa

Opettajan opetusvelvollisuuteen luetaan suunnittelutyötä Suomen Liikemiesten Kauppaopistossa yksi (1) tunti viikossa.

8 § Tuntiopettajat

Tuntiopettajien työsuhteen ehdot määräytyvät kuten kauppaoppilaitoksen lehtorin työsuhteen ehdot.

9 § Pätevyyslisät

Oppilaanohjaajan lisä

Oppilaanohjaajana toimivan oppilaanohjaajakoulutuksen saaneelle lehtorille maksetaan oppilaanohjaajan lisä, joka on 3 % laskettuna palkkaliitteen mukaisesta peruspalkasta.

Luki- ja klinikkaopettajan lisä

Koulutuksen saaneen luki- ja klinikkaopettajalle maksetaan luki- ja klinikkaopettajan lisä, joka on 6 % laskettuna palkkaliitteen mukaisesta peruspalkasta.

Erityisopettajalisä

Erityisopettajan tutkinnon suorittaneelle erityisluokan opettajalle maksetaan erityisopettajalisä, joka on 22 % laskettuna palkkaliitteen mukaisesta peruspalkasta.

10 § Kurssiopetuskerroin

Opettajan ammattikursseilla (muu kuin työllisyys- tai oppisopimuskurssi tai vähintään lukuvuoden kestävä ammatillinen lisäkoulutus) pitämät tunnit kerrotaan kertoimella 1,15, ei kuitenkaan lomaopetuslisään oikeutavilta tunneilta.

11 § Ohjaavan opettajan palkkio

Kenttäkoulun ohjaavaksi opettajaksi määrätyle opettajalle maksetaan 1/3 tunnin (20 min.) palkkio tunneilta, jolloin opettajakokelaat ovat opettajan ohjauksessa. Palkkio maksetaan kuitenkin enintään 60 tunnilta lukuvuodessa.

13 § Oppilaanohjaus- ja tukiopetuspalkkio

Palkkio tukiopetus- ja oppilaanohjaustunnilta maksetaan opettajan oman ylituntipalkkioperusteen mukaan.

14 § Linjanjohtajan palkkio

Linjanjohtajaksi määrätylle opettajalle maksetaan **157,02 euron (1.9.2022 lukien)** ja **euron (x.x.2023 lukien)** suuruinen palkkio kuukaudessa.

Lisäksi maksetaan yhtä vuosiviikkoylituntipalkkiota ja erikoislinjalla kahta vuosiviikkoylituntipalkkiota vastaava korvaus jokaista linjan alkavaa viittä luokkaa kohti. Korvaus on enintään neljän vuosiviikkoylituntipalkkion suuruinen.

Palkkion maksamisen edellytyksenä on, että linjanjohtajaksi määrätyn opettajan kokonaistuntimäärä ei ylitä opettajan opetusvelvollisuutta puoli-toistakertaisena.

15 § Luokanvalvojan palkkio

Yhden tai useamman luokan luokanvalvojana toimivalle opettajalle maksetaan luokanvalvojan tehtävistä jokaiselta oppilaitoksen työviikolta palkkio, joka saadaan jakamalla asianomaisen tehtävän peruspalkan ja kokeomuslisien yhteismäärä kuukaudessa luvulla 153.

Luokanvalvojan tehtävistä maksettavaa palkkiota ei vähennetä enintään seitsemän kalenteripäivää kestävästä palkallisen vapaan ajalta eikä sitä tällöin makseta sijaiselle.

16 § Rehtorin ja apulaisrehtorin tehtäviä hoitavan opettajan palkkio

Jos opettaja määrätään oman tehtävänsä ohella hoitamaan rehtorille tai apulaisrehtorille kuuluvat hallinnolliset tehtävät ajalta, jolloin rehtori tai apulaisrehtori on estynyt hoitamaan tehtäviään, maksetaan hänelle tältä ajalta oman opetusvelvollisuutensa ja rehtorin tai apulaisrehtorin opetustuntimäärän välinen erotus ylitunteina.

17 § Yksityisopiskelijoiden kuulustelu

Yksityisopiskelijoiden kuulustelupalkkio

1. Yksityisopiskelijoiden tutkintojen kuulustelusta maksetaan opettajalle kuulusteltavaa kohden **56,75 euron (1.9.2022 lukien)** ja **euron (x.x.2023 lukien)** palkkio.

Kuulustelu sisältää kirjallisen ja suullisen kuulustelun, harjoitusluonteiset työsuoritukset sekä uusintakuulustelun.

Kirjallisen kuulustelun valvontapalkkio

2. Kirjallisessa kuulustelutilaisuudessa valvojana toimivalle opettajalle maksetaan lisäksi **11,56 euron (1.9.2022 lukien)** ja **euron (x.x.2023 lukien)** suuruinen valvontapalkkio.

Rehtorin palkkio yksityisopiskelijasta

3. Rehtorille maksetaan yksityisopiskelijaa kohden **45,82 euron (1.9.2022 lukien)** ja **euron (x.x.2023 lukien)** suuruinen palkkio.

Palkkion maksaminen edellyttää, että rehtori tarkistaa, täyttävätkö yksityisopiskelijaksi pyrkivät opetusviranomaisten asettamat vaatimukset, hyväksyy yksityisopiskelijaksi otettavat, vahvistaa tutkintojärjestyksen, järjestää kuulustelutilaisuuden ja valvoo, että kuulustelut vastaavat tasoltaan ao. tutkinnolle asetettavia vaatimuksia sekä antaa todistukset suoritetuista tutkinnoista.

Liite 12 Sosiaali- ja terveystieteiden oppilaitos

Rehtorit, apulaisrehtorit ja aikuiskoulutusjohtajat

1 § Peruspalkat, opetusvelvollisuudet ja kokemuslisät

Peruspalkat ja opetusvelvollisuudet

Peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokoodittain seuraavasti:

081061	Rehtori Opetusvelvollisuus enintään 380 tuntia vuodessa.
081159	Apulaisrehtori Opetusvelvollisuus enintään 380 tuntia vuodessa.
081359	Aikuiskoulutusjohtaja Opetusvelvollisuus enintään 350 tuntia vuodessa.

Kokemuslisät

Kokemuslisävuodet	3 vuotta	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta	20 vuotta
Kokemuslisäprosentit	5 %	5 %	5 %	5 %	6 %

2 § Työaika ja vuosiloma

Työaika ja vuosiloma määräytyvät opetushenkilöstön palkkausta ja työaika koskevan 6 luvun 17 §:n mukaisesti.

Opettajat

3 § Peruspalkat, kokemuslisät ja opetusvelvollisuus

Peruspalkat

Peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokoodittain seuraavasti:

Lehtori ja päätoiminen tuntiopettaja

1. Ylempi korkeakoulututkinto tai ylempi AMK-tutkinto

083556	lehtori
082556	päätoiminen tuntiopettaja

2. Muu tutkinto

083554	lehtori
082554	päätoiminen tuntiopettaja

Kokemuslisät

Lehtori ja päätoiminen tuntiopettaja

Kokemuslisävuodet	3 vuotta	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta	20 vuotta
Kokemuslisäprosentit	5 %	6 %	6 %	5 %	4 %

Opetusvelvollisuus

Opetusvelvollisuus on enintään 836 tuntia lukuvuodessa.

4 § Pätevyyslisät

Oppilaanohjaajana toimivalle, oppilaanohjaajan koulutuksen saaneelle opettajalle maksetaan oppilaanohjaajan lisä, joka on 4 % palkkaliitteen mukaisesta peruspalkasta.

5 § Opetusvelvollisuuteen luettavat tehtävät

Opetusvelvollisuuteen luetaan:

1. Osastonjohtajan tai vastaavan tehtävästä 3–12 tuntia viikossa riippuen osaston koosta, koulutusalaista ja muista työmäärään vaikuttavista tekijöistä.
2. Kenttäohjausmatkoista enintään kolme tuntia viikossa.
3. Täydennyskoulutuksesta vastaavan tehtävästä enintään 200 tuntia lukuvuodessa.
4. Muista erityistehtävistä työnantajan harkinnan mukaisesti.

6 § Työaika, vuosiloma ja opetusvelvollisuuden ylittävät tunnit

Työaika ja vuosiloma

1. Työaika ja vuosiloma määräytyvät opetushenkilöstön palkkausta ja työaika koskevan 6 luvun 17 §:n mukaisesti.

Opetusvelvollisuuden ylittävät tunnit ja ylituntipalkkio

2. Opettajan suostumuksella lukuvuotinen opetusvelvollisuus voidaan ylittää, jolloin ylittäviltä tunneilta maksetaan opettajalle ylituntipalkkio.

Ylituntipalkkio lasketaan palkka-asteikon alarajan peruspalkasta.

Viikoittainen opetusvelvollisuus on 22 tuntia.

Liite 13 Metsä- ja puutalousoppilaitos

Rehtori, apulaisrehtori ja aikuiskoulutusjohtaja

1 § Peruspalkat, opetusvelvollisuudet ja kokemuslisät

Peruspalkat ja opetusvelvollisuudet

Peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokoodittain seuraavasti:

091062	Rehtori Opetusvelvollisuus on 50–450 tuntia vuodessa.
091161	Apulaisrehtori Opetusvelvollisuus on 200–400 tuntia vuodessa.
091359	Aikuiskoulutusjohtaja Opetusvelvollisuus on 250–350 tuntia vuodessa.

Kokemuslisät

Kokemuslisävuodet	3 vuotta	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta
Kokemuslisäprosentit	5 %	5 %	5 %	5 %

2 § Työaika ja vuosiloma

Työaika ja vuosiloma määräytyvät opetushenkilöstön palkkausta ja työaikaa koskevan 6 luvun 17 §:n mukaisesti.

Opettajat

3 § Peruspalkat, opetusvelvollisuudet ja kokemuslisät

Peruspalkat ja opetusvelvollisuudet

Peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokoodittain seuraavasti:

Lehtori (ammattilliset aineet)

093555	Ylempi korkeakoulututkinto Opetusvelvollisuus on 850 tuntia vuodessa.
093552	Soveltuva ammattikorkeakoulututkinto tai insinööri Opetusvelvollisuus on 850 tuntia vuodessa.
093550	Metsätalousinsinööri, puutalousinsinööri tai vastaava aikaisempi tutkinto Opetusvelvollisuus on 900 tuntia vuodessa.

- 093549** Teknikko tai opistoasteen tutkinto
Opetusvelvollisuus on 900 tuntia vuodessa.
- 093547** Metsätalous-, sahateollisuus- tai levyteollisuusteknikko
Opetusvelvollisuus on 1000 tuntia vuodessa.
- 093545** Metsätyönopettajan koulutus
Opetusvelvollisuus on 1000 tuntia vuodessa.
- Lehtori (yhteiset aineet)
- 093755** Ylempi korkeakoulututkinto
Opetusvelvollisuus on 850 tuntia vuodessa.

Kokemuslisät

Kokemuslisävuodet	3 vuotta	5 vuotta	8 vuotta	13 vuotta	20 vuotta
Kokemuslisäprosentit	5 %	7 %	9 %	9 %	6 %

4 § Opettajan työaika ja vuosiloma

Työaika ja vuosiloma määräytyvät opetushenkilöstön palkkausta ja työaika koskevan 6 luvun 17 §:n mukaisesti.

5 § Opettajan opetusvelvollisuuteen luettavat tehtävät

Opettajan opetusvelvollisuuteen luetaan luokkatuntien ja kurssituntien lisäksi:

1. Harjoitus- ja näytetunnit sekä opettajakokelaiden ohjaukseen käytetty aika, kuitenkin enintään 100 tuntia opettajaa kohti vuodessa.
2. Osastonjohtajan tai erillisen kurssipaikan esimiehen tehtävistä 40 tuntia vuodessa luokkaa kohti, kuitenkin enintään 250 tuntia vuodessa.
3. Opintolinjan esimiehen tai luokanvalvojan tehtävistä 40 tuntia vuodessa.
4. Opetussuunnitelmaan kuuluvan harjoittelun valvonnasta enintään viisi tuntia valvontapäivää kohden sekä harjoittelusuunnitelmien ja selostusten tarkastamisesta yksi tunti kuukaudessa, enintään kuitenkin kuusi tuntia vuodessa yhtä harjoittelijaa kohti.
5. Opetusmetsän hoidosta yhteensä enintään 200 tuntia jokaista alkavaa 1000 hehtaaria kohti vuodessa oppilaitoksen vahvistetun toimintasuunnitelman mukaisesti.
6. Havainto-opetus-, harjoitustyö- ja opintoretkeilykohteiden hankkimiseen ja valmistamiseen maastossa sekä opetustyömaan lopettamistyöhön käytetty aika yhteensä enintään 20 tuntia luokkaa kohti vuodessa sisältäen matka-ajan.

7. Sahalaitosten, ajoneuvojen, koneiden, kaluston, opetusvälineiden ja tarvikkeiden hankintaan, huoltoon, korjaukseen sekä tietoteknisten laitteiden ja ohjelmistojen hoitoon ja käyttämiseen osallistuville opettajille enintään:

Metsäkoneenkuljettaja- ja metsäkoneasentajakoulutus	80 t/luokka/v
Saha- ja levyteollisuusteknikko	80 t/luokka/v
Muut opintolinjat	40 t/luokka/v

Huojennus jaetaan opettajille oppilaitoksen vahvistetun työnjaon mukaisesti.

8. Muista oppilaitoksen toimintaan liittyvistä tehtävistä (esim. opintoretkeilyn johtaminen ja ohjaus, oppilaskunnan toiminnan ohjaaminen, oppilasasuntolan valvonta)

Luokkien lukumäärä	Opetustunnit vuodessa
1–3	40
4–6	80
7–9	120
10–13	160
14–	200

9. Rehtorin tai johtajan ollessa vähintään viikon estyneenä, saa opettaja, hoitaessaan tänä aikana rehtorin tai johtajan tehtäviä, lukea opetustuntimääräänsä luokan ulkopuolista työtä seuraavasti:

Oppilasmäärä	Opetustunnit viikossa
–99	2
100–199	3
200–	4

6 § Osastonjohtajan ja erillisen kurssipaikan esimiehen palkkio

Osastonjohtajalle ja erillisen kurssipaikan esimiehelle maksetaan **49,47 euron (1.9.2022 lukien)** ja **euron (x.x.2023 lukien)** suuruinen kuukausipalkkio.

7 § Opettajakoulutuspalkkio

1. Normaalmetsäoppilaitoksessa, harjoittelukouluissa sekä ruotsinkielisessä opettajankoulutuksessa opettavalle maksetaan seuraavat palkkiot

1.9.2022 lukien:

Rehtori/johtaja	265,21 euroa/kk
Lehtori (ammattilliset aineet; ylempi korkeakoulututkinto), metsänhoitaja ja lehtori	181,23 euroa/kk
Lehtori (ammattilliset aineet; insinööri) ja insinööri	159,49 euroa/kk
Lehtori (ammattilliset aineet; metsätalousinsinööri, puutalousinsinööri tai vastaava aikaisempi tutkinto), lehtori ammattilliset aineet; (teknikko) metsäteknikko ja koneteknikko	130,46 euroa/kk
Lehtori (ammattilliset aineet; metsätalous-, sahateollisuus- ja levyteollisuusteknikko), Lehtori (ammattilliset aineet); metsätyönopettajan koulutus	110,25 euroa/kk

x.x.2023 lukien:

Rehtori/johtaja	euroa/kk
Lehtori (ammattilliset aineet; ylempi korkeakoulututkinto), metsänhoitaja ja lehtori	euroa/kk
Lehtori (ammattilliset aineet; insinööri) ja insinööri	euroa/kk
Lehtori (ammattilliset aineet; metsätalousinsinööri, puutalousinsinööri tai vastaava aikaisempi tutkinto), lehtori ammattilliset aineet; (teknikko) metsäteknikko ja koneteknikko	euroa/kk
Lehtori (ammattilliset aineet; metsätalous-, sahateollisuus- ja levyteollisuusteknikko), Lehtori (ammattilliset aineet); metsätyönopettajan koulutus	euroa/kk

2. Palkkio maksetaan harjoituskoulussa ja ruotsinkielisessä opettajankoulutuksessa vain siltä ajalta, kun oppilaitoksessa on opettajakokelaita.

OSIO D AMMATTIKORKEAKOULUT

Liite 14 Ammattikorkeakoulut

1 § Soveltamisala

1. Tätä liitettä sovelletaan ammattikorkeakoulun yliopettajaan, lehtoriin, kokoaikaiseen ja osa-aikaiseen opettajaan, jonka työaika on vähintään 760 tuntia vuodessa tai vähintään keskimäärin 19 tuntia viikossa. Liitettä sovelletaan myös pedagogisia johto-, hallinto-, suunnittelu-, kehittämis-, asiantuntija- ja avustavia tehtäviä tekevän henkilöstön työsuhteen ehtoihin.

Tuntiopettajaa koskevat määräykset ovat 10 §:ssä.

2. Liitteen piiriin kuuluviin ei sovelleta lomarahaa koskevia määräyksiä.
3. Liitteen osana sovelletaan opetushenkilöstön palkkausta ja työaikaan koskevan 6 luvun 1 §, 2 §, 5 § soveltuvien osien, 7 §, 8 §, 19 §, 20 § ja 21 §.

2 § Yliopettajan ja lehtorin työaika

Vuosityöaika

1. Vuosityöaika on 1600 tuntia lukuvuodessa siten, että vähintään 28 %:n osalta opettaja saa itse määrätä työn ajan ja paikan (sitomaton työaika).

Pöytäkirjamerkintä:

Sopimuksen mukainen kokoaikaisen opettajan vuosityöaika voidaan alittaa tai ylittää, mikäli siitä sovitaan opettajan kanssa.

Osa opettajan sitomattomasta työajasta voidaan järjestää kokonaisina viikkoina.

Työaikasuunnitelma

2. Työajan käyttö määritellään lukuvuoden, lukukauden tai palvelussuhteen alussa tehtävässä työaikasuunnitelmassa. Mikäli työhön käytetty aika tai tehtävät on virheellisesti arvioitu tai tehtävät muuttuvat, tulee työaikasuunnitelmaa muuttaa. Työaikasuunnitelmaa tulee tarkistaa aina vastaamaan todellisen työajan käyttöä.
3. Työaikasuunnitelman toteuttamista seurataan säännöllisesti.

Lisätyö

4. Lukuvuotinen työaika voidaan henkilön suostumuksella ylittää, jolloin kyse on lisätyöstä.

3 § Yliopettajan ja lehtorin vähimmäispalkat

Peruspalkat

Työkokemusvuosien mukaan määräytyvät peruspalkat ovat palkkaliitteessä tilastokoodeittain seuraavasti:

1. Yliopettajan ja lehtorin peruspalkat:

114104	yliopettaja
114205	lehtori

Tohtorin- ja lisensiaatintutkinto

2. Tohtorin tutkinnon suorittaneen vähimmäispalkka on 4 % korkeampi.
3. Lisensiaattitutkinnon suorittaneen vähimmäispalkka on 2 % korkeampi.

Epäpätevyysalennus

4. Opettajan, jolla ei ole tehtävän kelpoisuusehdoissa määrättyä pätevyyttä, vähimmäispalkka on 6–20 % edellä mainittua pienempi.

Kelpoisuusehdoilla tarkoitetaan asetuksessa ammattikorkeakouluista säädettyä sekä ammattikorkeakoulun johtosäännössä, muussa määräyksessä tai tehtävää täytettäessä edellytettyä kelpoisuutta.

Pöytäkirjamerkintä:

Epäpätevyysvähennys voidaan tehdä myös opettajalle, joka ei ole suorittanut vähintään 35 opintoviikon laajuista opettajankoulutusta tai vähintään 60 opintopisteen laajuista opettajankoulutusta silloin, kun opettajakoulutusta on edellytetty edellä mainitulla tavalla.

Vuosityöajan ylittävä työ

5. Vuosityöajan (1600) ylittävästä työaikas suunnitelman mukaisesta työstä maksetaan jokaiselta tunnilta palkka, joka saadaan jakamalla vuosipalkka luvulla 1600.

Työkokemukseksi hyväksyttävä aika

6. Työkokemukseksi hyväksyttävä aika määräytyy 2 §:ssä tarkoitetuilla opettajilla siten, kun opetushenkilöstön palkkausta ja työaikaa koskevan 6 luvun 5 §:ssä kokemuslisään oikeuttavan ajan kertymisestä on määrätty.

Kieltenopettajan palkka

7. Ammattikorkeakoulun kielenopettajan palkka määräytyy sen koulutusalan mukaan, johon hänet on sijoitettu.

Henkilökohtainen palkka ja saatavuuslisä

8. Henkilökohtaisen palkan suuruuteen vaikuttavat työtehtävien vaativuuden, opettajan ammattitaidon ja työsuorituksen lisäksi mm. paikkakunnan ja ammattialan yleinen palkkataso sekä työnantajan palkkauspolitiikka, samoin kuin opettajan henkilökohtainen ammatinhallinta, työtulokset, aikaisempi kokemus sekä työmarkkinoilla vallitseva kysynnän ja tarjonnan tasapaino.

Osan henkilökohtaisesta palkasta voi muodostaa saatavuuslisä. Saatavuuslisän vähimmäismäärä, joka maksetaan tekniikan ja liikenteen koulutusosalalle sijoitetulle opettajalle, saadaan kertomalla yliopettajan ja lehtorin työehtosopimuksen mukainen peruspalkka palkkaliitteessä olevalla kertoimella.

Tehtävien vaihtuessa oikeus saatavuuslisään arvioidaan uudelleen.

Työkokemusvuosien mukaan määräytyvät saatavuuslisät ovat palkkaliitteessä tilastokoodeittain seuraavasti:

114101	yliopettaja
114202	lehtori

4 § Muun kuin opettajan työaika ja vuosiloma

1. Muun kuin opettajan työaika ja vuosiloma määräytyvät opetushenkilöstön palkkauksesta ja työaika koskevan 6 luvun 17 §:n mukaisesti.
2. Kokonaistyöaika voidaan henkilön suostumuksella ylittää, jolloin on kyse lisätyöstä.

5 § Muun kuin opettajan vähimmäispalkka

1. Erittäin vaativia tehtäviä tekevän pedagogisen hallinto-, johto-, suunnittelu-, kehittämis- ja asiantuntijahenkilöstön vähimmäispalkka on sama kuin vastaavan koulutusalan yliopettajalla.
2. Vaativissa 1. kohdan tehtävissä vähimmäispalkka on sama kuin vastaavan koulutusalan lehtorilla.
3. Muiden pedagogisten asiantuntijatehtävien vähimmäispalkka on enintään 30 % pienempi kuin ao. koulutusalan lehtorilla.
4. Muulle kuin johtavassa asemassa olevalle maksettava lisätyökorvaus tunnilta saadaan jakamalla vuosipalkka luvulla 1600.

6 § Opettajan vapaajaksot

1. Opettajalle on annettava 2.5.–30.9. välisenä aikana 8 viikon (56 kalenteripäivää) pituinen vapaajakso, johon työnantaja ei saa sijoittaa työaikaa. Vapaajakso voidaan antaa kahdessa osassa. Luonnonvarakoulutuslalla voidaan alan luonteesta johtuen poiketa edellä olevasta ajoituksesta.
2. Opettajalle on annettava 1.10.–30.4. välisenä aikana 4 viikon (28 kalenteripäivää) pituinen vapaajakso ammattikorkeakoulun toiminnan kannalta sopivana aikana (esim. joulun, uudenvuoden ja opiskelijoiden loman yhteydessä) ja se voidaan antaa enintään neljässä jaksossa.
3. **(Voimaan 1.1.2023 tai sen jälkeen alkavien vapaiden osalta).
Jos opettaja on ollut työvuoden aikana palkattomalla vapaalla, vuorotteluvapaalla tai opintovapaalla, hänen kesävapaajaksonsa palkkaa vähennetään vapaan keston suhteessa.**

**Vapaajaksojen palkkaa vähentävien päivien määrä saadaan laske-
malla palkattomaan vapaaseen sisältyneiden opettajan työpäivien
(ma-pe) lukumäärä. Palkan vähennys lasketaan kertomalla päivä-
palkka työstä poissa oltujen työpäivien määrällä ja kertomalla näin
saatu luku luvulla 0,1.**

**Palkattomalla vapaalla ei tarkoiteta perhevapaita tai sairauslomia,
vaikka nämä olisivat palkattomia.**

Soveltamisohje:

**Tämän pykälän mukaista vähennystä ei tehdä, mikäli
työntekijä on ollut palkattomalla vapaalla kokonaisen
vuoden (12 kk).**

Vapaajaksoista sopiminen

4. Opettajan suostumuksella vapaiden sijoitusajankohdista ja jaksotuksesta voidaan sopia toisin.

7 § Määräaikaisen opettajan kesävapaakorvaus

Lukuvuotta lyhyemmäksi ajaksi otetun opettajan työsuhteen päättyessä maksetaan opettajalle kesävapaakorvauksena jokaista työsuhteen keston ammattikorkeakoulun työpäivää (ma-pe) kohden korvaus, joka saadaan kertomalla päiväpalkka luvulla 0,18. Jos työsuhteeseen on sisällynyt 2.5.–30.9. vahvistettuja kesävapaapäiviä, vähennetään ne kesävapaakorvaukseen oikeuttavien päivien lukumäärästä.

8 § Korvaus ilta/yö- ja viikonloppu-/arkipyhätyöstä

1. Kello 18.00–07.00 väliseen aikaan työaikasunnitelmassa määrätystä työstä maksetaan työaikakorvaus, joka on vähintään 30 % 3 §:n 5

kohdassa lasketusta tuntipalkasta. Työaikakorvauksesta voidaan ao. henkilön kanssa sopia toisin.

2. Viikonloppuun tai arkipyhään työaikasuunnitelmassa määrätystä työstä maksetaan työaikakorvaus, joka on vähintään 50 % 3 §:n 5 kohdassa lasketusta tuntipalkasta. Työaikakorvauksesta voidaan ao. henkilön kanssa sopia toisin.
3. Edellä 1. ja 2. kohdan mukaista korvausta ei makseta johtavassa asemassa olevalle 5 §:n 1. kohdassa tarkoitetulle henkilölle.

9 § Osa-aikaiset opettajat

1. Osa-aikaisen opettajan työaika on vähintään 760 tuntia lukuvuodessa tai vähintään keskimäärin 19 tuntia viikossa. Tällöin työsuhde on päätoiminen.
2. Osa-aikaisen opettajan omavalintaisen työajan ja -paikan osuus määräytyy vastaavassa suhteessa kuin 2 §:ssä on todettu.
3. Osa-aikaisen opettajan palkka määräytyy samoin perustein kuin yliopettajalla ja lehtorilla. Palkka on samassa suhteessa alempi kuin mitä hänelle määrätty työaika on täyttä työaikaa (1600 h) lyhyempi.

10 § Tuntiopettaja

Alle 760 tuntia lukuvuodessa tai keskimäärin alle 19 tuntia viikossa työskentelevä työntekijä on tuntiopettaja. Tuntiopettajan lukuvuoden työtunnit jakautuvat korkeintaan 40 työviikolle, ellei tuntiopettajan kanssa toisin sovi.

Soveltamisohje:

Tuntiopettajan työajasta sovittaessa on huomioitava valmistelun ja jälkitöiden tarve sekä muut opettajalle kuuluvat tehtävät vastaamaan todellisen työajan käyttöä.

Tuntiopettajalle maksetaan vähintään palkkahinnoittelun mukaisesti. Tuntipalkan määrittelyssä otetaan huomioon työn vaativuus ja vastuullisuus, tuntiopettajan taidot ja kokemus sekä koulutustaso ja kelpoisuus.

Tuntiopettajan oikeus sairausajan palkkaan määräytyy työsopimuslain säännösten mukaan.

11 § Siirtymämääräykset

Siirtymämääräyksiä noudatetaan siirtymähetkellä 31.3.2020 tekniikan ja liikenteen koulutusosalalle sijoitettuun ammattikorkeakoulun opettajaan niin

kauan kuin hän on työsuhteessa samaan työnantajaan tekniikan ja liikenteen koulutusalailla:

Tekniikan ja liikenteen opettajan vuosityöajasta 37,5 %:n osalta opettaja saa itse määrätä työn tekemisen ajan ja paikan. Työnantaja voi sijoittaa määrättävissään olevaa työaika 35 viikon ulkopuoliseen aikaan sopimalla asiasta opettajan kanssa.

Opettajan kanssa on mahdollista sopia pienemmästä sitomattoman työajan määrästä kuitenkin siten, että sitomattoman työajan määrä on vähintään 28 %.

8 LUKU MUUT SOPIMUKSET

SOPIMUS PAIKALLISESTA SOPIMISESTA

1 § Työehtosopimuksen paikallinen soveltaminen

Tätä pykälää sovelletaan niiden määräysten osalta, joissa työehtosopimus sallii paikallisen soveltamisen työehtosopimuksessa määritellyissä rajoissa.

Osapuolet paikallisessa soveltamisessa ovat työehtosopimuksen sidottu työnantaja tai tämän edustaja sekä luottamusmies tai yksittäinen työntekijä, jollei työehtosopimuksessa ole kyseisen määräyksen osalta toisin todettu.

2 § Työehtosopimuksen määräyksistä toisin sopiminen

Paikallinen sopimus voidaan tehdä lainsäädännön säätämässä rajoissa. Osapuolet voivat sopia työehtosopimuksen määräyksistä poikkeavasti, mikäli perusteltu syy sitä edellyttää. Paikallisella sopimuksella ei voida kuitenkaan syrjäyttää koko työehtosopimusta tai ylittää säännöllisen työajan tai opetusvelvollisuuksien keskimääräisiä enimmäismääriä tai poiketa työehtosopimuksen mukaan vähintään maksettavasta peruspalkasta, vuosiloman pituudesta sekä sairaus- ja **raskaus- ja vanhempainvapa**etuksia koskevista määräyksistä.

Sopijaosapuolina ovat työehtosopimuksen sidottu työnantaja tai tämän edustaja sekä luottamusmies tai sopijajärjestöjen alainen rekisteröity työntekijöiden paikallinen yhdistys.

Ennen neuvottelun alkamista todetaan neuvotteluosapuolet.

3 § Sopimuksen muodosta ja sisällöstä

Paikallinen sopimus tehdään kirjallisesti.

Sopimuksesta tulee käydä ilmi ainakin seuraavat asiat:

- sopimuksen tarkoitus
- sopimuksen osapuolet
- kohteena oleva työehtosopimuksen määräys
- perusteet määräyksestä poikkeamiselle
- sopimuksen yksityiskohtainen sisältö
- sopimuksen voimassaolo ja irtisanomisehdot
- päiväys ja allekirjoitukset

4 § Paikallisen sopimuksen kesto ja päätyminen

Sopimus voidaan tehdä määräaikaiseksi tai toistaiseksi voimassa olevaksi. Tämän sopimuksen 6 §:n mukainen selviytymissopimus voidaan tehdä enintään kahden vuoden määräajaksi.

Toistaiseksi voimassa oleva paikallinen sopimus voidaan irtisanoa kolmen kuukauden irtisanomisajalla.

Kestettyään vuoden tämän sopimuksen mukainen määräaikainen sopimus on irtisanottavissa kuten toistaiseksi voimassa oleva sopimus. Ennen irtisanomista osapuolten on tarkasteltava sopimuksen jatkamisen edellytyksiä ja mahdollisia muutostarpeita.

Paikallisen sopimuksen voimassaolon päätyttyä noudatetaan voimassa olevia työehtosopimuksen määräyksiä.

Selviytymissopimuksella alennetut etuudet palautetaan selviytymissopimuksen päättyessä sopimusta edeltäneelle tasolle huomioiden työehtosopimuksen mahdolliset muutokset sopimuskauden aikana.

5 § Paikallisen sopimuksen oikeusvaikutukset ja tiedoksianto

Paikallisella sopimuksella on sama oikeusvaikutus kuin työehtosopimuksella.

Tämän sopimuksen 2 ja 6 §:ien tarkoittama paikallinen sopimus on annettava tiedoksi työehtosopimuksen sopijajärjestöille.

6 § Selviytymissopimus

Työehtosopimuksen palkkaa tai muita taloudellisia etuuksia koskevista vähimmäismääräyksistä voidaan paikallisesti sopia poiketa siten, kuin tässä pykälässä on sovittu.

Sopijaosapuolina ovat työehtosopimuksen sidottu työnantaja tai tämän edustaja sekä luottamusmies tai sopijajärjestöjen alainen rekisteröity työntekijöiden paikallinen yhdistys, jota asia koskee.

Sopimisen edellytyksenä on, että työnantaja joutuu taloudellisiin vaikeuksiin, jotka voivat johtaa työvoiman käytön vähentämiseen.

Selviytymissopimus voidaan tehdä vain erittäin painavista taloudellisista syistä tilanteissa, joissa sopimus on tilapäisesti tarpeen ja välttämätön työnantajan toimintaedellytysten ja työpaikkojen turvaamiseksi.

Selviytymissopimuksen käytön peruste, toimien tarve ja mitoitus on pysyttävä yksimielisesti toteamaan neuvotteluosapuolten kesken samoin kuin toimenpiteiden arvioitu vaikutus ja työpaikan muut toimet talouden tasapainottamiseksi ja kriisistä selviytymiseksi. Selviytymissopimuksessa

sovittavien toimenpiteiden on oltava kohtuullisia tavoitteiden saavuttamiseksi.

Neuvoteltaessa tässä pykälässä tarkoitetusta sopimuksesta työnantaja noudattaa neuvottelussa tarvittavien tietojen antamisessa yhteistoimintalakia. Tarvittaessa osapuolet voivat käyttää hyväksi asiantuntijoita. Henkilöstön edustajille annetaan ajankohtaiset tiedot oppilaitoksen taloudellisesta tilanteesta, esimerkiksi tilinpäätös, talousarvio ja tarvittavassa laajuudessa muita työnantajan taloudellista tilannetta kuvaavia asiakirjoja.

7 § Sopimuksen tulkinta ja erimielisyydet

Tämän sopimuksen ja tähän sopimukseen perustuvien paikallisten sopimusten tulkintaa koskevat erimielisyydet ratkaistaan kuten työehtosopimuksen erimielisyydet.

8 § Voimassaolo

Tämä sopimus on voimassa saman ajan kuin työehtosopimus, jonka perusteella se on tehty.

Tämän sopimuksen voimassaoloaikana tehdyt paikalliset sopimukset ovat kuitenkin voimassa sen mukaan, mitä niiden voimassaolosta on sovittu.

LOMARAHAN VAIHTAMINEN VAPAAKSI

1 § Yleistä

Lomarahen vapaaksi vaihtamisesta on sovittava paikallisesti.

Sopimusta tehtäessä noudatetaan paikallista sopimista koskevan sopimuksen 2 § - 5 §, 7 § ja 8 §:iä.

2 § Vapaasuunnitelma

Työntekijä ja työnantaja laativat yhdessä kirjallisen suunnitelman lomarahen vaihtamisesta vapaaksi.

3 § Vapaan antaminen

Vapaa on annettava viimeistään seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä, ellei toisin sovita tai vapaata liitetä osaksi vuosilomalain mukaisista säästövapaata.

Työntekijälle annetaan vapaa viitenä oppilaitoksen työpäivänä viikkoa kohti siten, että vapaa-aikana ei olisi ollut keskimääräistä vähempää oppi- tai työtunteja.

4 § Sairastuminen vapaan aikana

Jos toimihenkilö sairastuu vapaan aikana, vapaa keskeytyy ja vapaa muuttuu seuraavan kalenteripäivän alusta sairauspoissaoloksi. Pitämättä jäänyt vapaa siirtyy annettavaksi myöhemmin sovittavana ajankohtana. Jos sairauspoissaolo päättyy ennen sovittua vapaan päättymistä, vapaa jatkuu sovittuna mukaisena.

Soveltamisohje:

Sairastumisesta on ilmoitettava työnantajalle välittömästi (vrt. vuosilomalain mukainen ilmoitus sairastumisesta), ellei ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi ole painavaa estettä. Todistus työkyvyttömyydestä toimitetaan työnantajalle työpaikan käytännön mukaisesti.

5 § Raskaus- tai vanhempainvapaa vapaan aikana

Jos työntekijän oikeus **raskaus- tai vanhempainvapaaseen** alkaa sovittuna lomarahavapaan aikana, vapaa muuttuu **raskaus- tai vanhempainvapaaksi**.

6 § Työsuhde-etuudet

Vapaa-aika lasketaan vuosilomaa, vuosisidonnaisia lisiä, kokemuslisiä ja vastaavia etuuksia kartuttavaksi ajaksi kuten vuosilomapäivät.

7 § Palkka

Työntekijälle maksetaan vapaan ajalta saman suuruinen palkka, jonka hän olisi saanut työssä.

8 § Pitämättä jääneet vapaat

Työsuhteen päättyessä maksetaan siirretty, mutta maksamatta oleva lomarahaa tai pitämättä olevaa palkallista vapaata vastaava lomarahaa.

9 § Sopimuksen peruuntuminen (poistettu 9.8.2022)

10 § Määräaikaiset työsopimukset

Lomarahan vapaaksi vaihtamista koskevaa sopimusta ei tule tehdä koskemaan sellaista määräaikaisessa työsuhteessa olevaa työntekijää, jonka työsopimuksen tiedetään päättyvän sopimuskauden aikana.

11 § Vaikutus eläkkeen määrään

Mikäli lomarahaa vapaaksi vaihtamisella saattaa olla vaikutusta työntekijän alkamassa olevan eläkkeen määrään, tulisi tällainen työntekijä jättää vapaaksi vaihtamista koskevan sopimuksen ulkopuolelle.

12 § Vapaan pituus

Vapaan pituus määräytyy niin, että jokaista vapaaksi vaihdettua työpäivää kohden lomarahaa vähennetään 4,0 % laskettuna kuukausipalkasta.

LUOTTAMUSMIESSOPIMUS

Johdanto

Luottamusmiesjärjestelmä on työehtosopimusjärjestelmän osa-alue, jonka tarkoituksena on edistää osapuolten välillä solmittujen sopimusten asianmukaista toteuttamista ja käytäntöön soveltamista. Sillä pyritään ratkaisemaan työnantajan ja työntekijöiden välille sopimusten soveltamisesta ja tulkinnasta syntyvät erimielisyydet tarkoituksenmukaisella ja nopealla tavalla. Keskeisinä asioina siihen kuuluvat myös työnantajan ja työntekijöiden välillä esiintyvien työsuhteisiin liittyvien kysymysten käsittely sekä työrauhan ylläpitäminen ja edistäminen työehtosopimusjärjestelmän edellyttämällä tavalla.

Tarkoituksenmukaisesti järjestetty ja hoidettu paikallinen neuvottelumenettely vähentää paikallisia kitkatekijöitä ja voi siten huomattavasti edistää sekä työnantajan tavoitteiden saavuttamista että työntekijöiden turvallisuuden ja viihtyvyyden lisäämistä. Paikallinen neuvottelumenettely voi muodostua myös hyödylliseksi molempiin suuntiin toimivaksi informaatiokanavaksi henkilöstökysymyksissä ja siten toimia osana työpaikan informaatio- ja osallistumisjärjestelmää.

1 § Sopimuksen soveltamisala

Tämä sopimus koskee Sivistystyönantajat ry:n jäseniä sekä niiden palveluksessa olevia työntekijöitä, jotka kuuluvat jäsenenä tämän sopimuksen allekirjoittaneeseen työntekijäjärjestöön.

2 § Luottamusmiesjärjestelmä

Luottamusmies

1. Luottamusmiehellä tarkoitetaan tässä sopimuksessa kuhunkin allekirjoittajajärjestöön järjestäytyneiden työntekijöiden keskuudestaan valitsemaa ja allekirjoittajajärjestönsä nimeämää luottamusmiestä ja varaluottamusmiestä.
2. Jokaiseen oppilaitokseen on oikeus valita 1. kohdassa tarkoitettu luottamusmies.

Päälouottamusmies

3. Päälouottamusmies voidaan valita silloin, kun oppilaitoksessa on sovittu luottamusmiesorganisaatiosta, johon kuuluu useita alue-, toimipaikka- tai osastokohtaisia luottamusmiehiä.

Varaluottamusmies

4. Luottamusmiehelle voidaan valita varaluottamusmies, joka luottamusmiehen estyneenä ollessa toimii hänen sijaisenaan ja jolla on tänä aikana luottamusmiehen oikeudet ja velvollisuudet.

Kelpoisuus

5. Luottamusmiehen tulee olla asianomaisen oppilaitoksen palveluksessa oleva työntekijä, joka kuuluu työehtosopimuksen soveltamispiiriin ja on työehtosopimukseen sidotun työntekijäjärjestön jäsen sekä perehtynyt työpaikan olosuhteisiin.
6. Työehtosopimusosapuolet voivat sopia edellä olevasta poiketen seuraavaa:

Soveltamisohje 1:

Jos saman työnantajan palveluksessa on useamman työehtosopimuksen piiriin kuuluvia työntekijöitä, jotka kuuluvat samaan järjestöön, voidaan sopia eri työehtosopimusalojen yhteisen luottamusmiehen valinnasta. Luottamusmiehen tulee työskennellä jollakin yhteisistä työehtosopimusaloista.

Soveltamisohje 2:

Jos samaa toimintaa harjoittavat samaan yhteisöön kuuluvat työnantajat ovat saman työehtosopimuksen piirissä, voidaan sopia yhteisen luottamusmiehen valinnasta.

3 § Luottamusmiesten valitseminen ja lukumäärä

Vaalit

1. Luottamusmiehen vaali voidaan suorittaa työpaikalla ja tällöin kaikille järjestäytyneille työntekijöille on varattava tilaisuus osallistua vaaliin. Vaalin järjestäminen ja toimittaminen ei kuitenkaan saa häiritä työntekoa. Työpaikalla järjestettävien vaalien vaaliajoista ja vaalipaikoista on sovittava työnantajan kanssa viimeistään 14 vuorokautta ennen vaalin toimittamista. Vaalin toimittamisesta huolehtii allekirjoittajajärjestö, pääsääntöisesti kuitenkin luottamusmies tai hänen estyneenä ollessaan mahdollinen varaluottamusmies. Vaalien toimittamiseen luottamusmieheltä tai varaluottamusmieheltä kulunut välttämätön aika luetaan luottamusmiestehtäviin käytetyksi ajaksi.
2. Oppilaitoksen luottamusmiehen valitsevat oppilaitoksen palveluksessa olevat työehtosopimuksen piiriin kuuluvat allekirjoittajajärjestöön järjestäytyneet työntekijät.

3. Valitusta luottamusmiehestä ja hänen mahdollisesta varamiehestään sekä näiden eroamisesta tai erottamisesta tehtävästään ilmoittaa kirjallisesti työnantajalle asianomainen ammattiyhdistys, työhuonekunta tai vastaava tai työntekijäjärjestö.

Luottamusmiesten lukumäärä

4. Milloin paikallisen neuvottelutoiminnan ja luottamusmiesjärjestelmän kannalta on tarkoituksenmukaista, voidaan paikallisesti sopia, että suureen tai alueellisesti hajautettuun oppilaitokseen voidaan valita useampia tämän sopimuksen tarkoittamia luottamusmiehiä oppilaitoksen itsenäisiin alueellisiin tai toiminnallisiin yksiköihin. Jos luottamusmiesjärjestelmästä tai luottamusmiesten lukumäärästä ei paikallisesti päästä yksimielisyyteen, asia voidaan saattaa sopijaosapuolten neuvoteltavaksi.
5. Oppilaitoksen tai sen toimintayksikön toiminnan olennaisesti supistuessa, laajentuessa tai muuttuessa (esim. liikkeen luovutus, sulautuminen, yhtiöittäminen), muokataan luottamusmiesorganisaatio tämän sopimuksen periaatteiden mukaisesti vastaamaan muuttunutta tilannetta.

4 § Luottamusmiehen työsuhde

Velvollisuudet

1. Ellei tästä sopimuksesta muuta johdu, luottamusmies on työsuhteessaan työnantajaansa samassa asemassa kuin muutkin työntekijät. Luottamusmies on velvollinen henkilökohtaisesti noudattamaan yleisiä työehtoja, työaikoja, työnjohdon määräyksiä sekä työpaikan järjestysmääräyksiä.

Syrjintäkielto

2. Luottamusmiehen mahdollisuuksia kehittyä ja edetä ammatissaan ei saa heikentää luottamusmiestehtävän takia.
3. Luottamusmiehenä toimivaa työntekijää ei tätä tehtävää hoitaessaan tai sen tähden saa siirtää huonompipalkkaiseen työhön, kuin missä hän oli luottamusmieheksi valituksi tullessaan. Häntä ei saa myöskään siirtää vähemmän vaativaan työhön, jos työnantaja voi tarjota hänelle muuta hänen ammattitaitoaan vastaavaa työtä. Luottamusmiestehtävän takia häntä ei saa erottaa työstä.

Taloudelliset ja tuotannolliset irtisanomisperusteet

4. Jos työvoimaa vähennetään tai lomautetaan taloudellisista tai tuotannollisista syistä, luottamusmies joutuu viimeiseksi tällaisen toimenpiteen kohteeksi. Jos luottamusmiehelle ei voida tarjota hänen ammatiaan tai pätevyyttään vastaavaa työtä, tästä määräyksestä voidaan poiketa. Jos luottamusmies katsoo, että hänet on irtisanottu tai lomautettu vastoin edellä olevia määräyksiä, hänellä on oikeus vaatia asian selvittämistä järjestöjen välillä.

Yksilösuoja

5. Luottamusmiehen työsopimusta ei saa irtisanoa henkilöön liittyvillä perusteilla selvittämättä työsopimuslain 7 luvun 10 §:n 1 momentissa edellytettyä työntekijöiden enemmistön suostumusta. Suostumus selvitetään työehtosopimuksen osapuolena olevan allekirjoittajajärjestön toimesta.
6. Luottamusmiehen työsuhdetta ei saa purkaa sairauden johdosta työsopimuslain 8 luvun 1 §:n purkuperusteillakaan noudattamatta irtisanomisaikaa.
7. Luottamusmiehen työsopimuksen purkuperusteita arvioitaessa luottamusmiestä ei saa asettaa huonompaan asemaan muihin työntekijöihin nähden.

Jälkisuoja

8. Tämän sopimuskohdan määräyksiä työsuhdeturvasta sovelletaan myös pääluottamusmiehenä tai oppilaitoksen luottamusmiehenä toimineeseen työntekijään kuusi kuukautta hänen luottamusmiestehtävänsä päättymisen jälkeen.

Ilmoitus työsuhteen päättämisestä

9. Työsuhteen päättämisestä ilmoitetaan luottamusmiehelle vähintään kuukautta ennen työehtosopimuksen mukaisen irtisanomisajan alkamista. Luottamusmiehelle annettuun ilmoitukseen työsuhteen päättämisestä merkitään irtisanomisen syy. Luottamusmiehelle annetusta ilmoituksesta työnantaja antaa tiedon myös asianomaiselle ammattiosastolle, työhuonekunnalle tai vastaavalle taikka työntekijäjärjestölle.

Korvaukset

10. Jos luottamusmiehen työsopimus on päätetty tämän sopimuksen vastaisesti, työnantajan on suoritettava korvauksena luottamusmiehelle vähintään kolmen ja enintään 30 kuukauden palkka. Korvaus on määrättävä samojen perusteiden mukaan kuin työsopimuslain 12 luvun 2 §:ssä on säädetty. Korvausta lisäävänä tekijänä on otettava huomioon se, että tämän sopimuksen oikeuksia on loukattu. Jos tuomioistuin harkitsee, että edellytykset työsuhteen jatkamiselle tai jo päättyneen työsuhteen palauttamiselle ovat olemassa, eikä työsuhdetta siitä huolimatta jatketa, on tämä otettava erityisen painavana syynä huomioon korvauksen suuruutta määrättäessä.

5 § Luottamusmiehen tehtävät

1. Luottamusmiehen pääasiallisena tehtävänä on toimia asianomaiseen työehtosopimukseen sidottujen järjestäytyneiden työntekijöiden edustajana työehtosopimuksen soveltamista koskevista asioista.

2. Luottamusmies edustaa edellä mainittuja työntekijöitä työlainsäädännön soveltamista koskevissa asioissa ja yleensä työnantajan ja työntekijän välisiin suhteisiin ja oppilaitoksen kehittymiseen liittyvissä kysymyksissä. Luottamusmiehen tehtävänä on myös osaltaan toimia oppilaitoksen ja henkilöstön välisen neuvottelu- ja yhteistoiminnan ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi.

6 § Luottamusmiehen oikeus saada tietoja

1. Jos syntyy epäselvyyttä tai erimielisyyttä työntekijöiden palkasta tai muista työsuhteeseen liittyvistä asioista, on luottamusmiehelle annettava kaikki erimielisyyden kohteena olevan tapauksen selvittämiseen vaikuttavat tiedot.
2. Luottamusmiehellä on oikeus saada ajantasaiset tiedot oppilaitoksen taloudellisesta tilasta sekä palkka- ja muista tiedoista yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain 3 luvun mukaisesti.
3. Luottamusmiehellä on oikeus saada kirjallisesti tai muulla sovittavalla tavalla seuraavat tiedot edustamistaan oppilaitoksen työntekijöistä työsuhteen alkaessa ja muuttuneista tiedoista neljännesvuosittain:
  - työntekijän nimi
  - työsuhteen alkamisaika ja se, onko työsuhde kokoaikainen vai osa-aikainen
  - määräaikaisen työsuhteen peruste ja sen kesto
  - palkkaryhmä tai vastaava, johon työntekijä tai hänen suorittamansa työ kuuluu.

Luottamusmiehellä on oikeus saada työnantajan kanssa sovittavalla tavalla tieto oppilaitoksessa oppisopimuskoulutettavista ja koulutusoppimuksella olevista.

4. Luottamusmiehillä on oikeus saada kaksi kertaa vuodessa tieto oppilaitoksen koko- ja osa-aikatyöntekijöiden lukumäärästä. Tämä koskee myös puolen vuoden aikana työssä olleita erikseen työhön kutsuttavia tai muuta tilapäistä henkilöstöä.

Luottamusmiehelle annetaan hänen pyynnöstään selvitys siitä, millaisia tietoja työhönoton yhteydessä kerätään.

5. Mikäli oppilaitoksessa on edellä 2 §:n perusteella valittu useampia luottamusmiehiä, sovitaan työnantajan ja luottamusmiesten kesken niistä periaatteista, millä tiedot eri luottamusmiesten kesken jaetaan.
6. Luottamusmiehellä on sama oikeus kuin työsuojeluvaltuutetulla perehtyä hätä- ja sunnuntaityöstä, ylityöstä ja niistä maksetuista korotetusta palkasta laadittuun luetteloon.

7. Luottamusmiehen on pidettävä edellä olevan perusteella tehtäviensä hoitamista varten saamansa tiedot luottamuksellisina.

7 § Luottamusmiehelle myönnettävä vapautus työstä

1. Luottamusmiehelle annetaan riittävästi vapautusta työstä luottamusmiestehtävien hoitamista varten. Vapautuksen määrästä sovitaan työnantajan kanssa. Vapautuksen määrää arvioitaessa otetaan huomioon edustettavien työntekijöiden määrä, toimipisteiden lukumäärä ja maantieteellinen sijainti sekä henkilöstön asemaan kohdistuvat muutokset.
2. Työnantaja ja luottamusmies sopivat siitä, milloin edellä tarkoitettu työstä vapautus annetaan. Tällöin otetaan huomioon oppilaitoksen toiminnalliset edellytykset sekä mahdollisuus hoitaa luottamusmiestehtävät asianmukaisesti. Luottamusmiehelle järjestetään tehtäviensä hoitamista varten tarvittaessa tilapäisesti, säännöllisesti toistuen tai kokonaan vapautus työstä.
3. **Paikallista sopimusta ja selviytymissopimusta** neuvoteltaessa luottamusmies vapautetaan neuvottelujen ajaksi luottamustehtäviin 1. kohdassa todettujen perusteiden mukaisesti.

8 § Luottamusmiehen säilytys- ja toimistotilat

1. Luottamusmiehellä on oikeus saada säilytystilaa tehtävässään tarvittaville asiakirjoille ja toimistovälineille. Oppilaitoskohtaisella ja alueellisen toimintayksikön luottamusmiehellä on oikeus tarvittaessa käyttää korvauksetta luottamusmiestehtävien hoitamiseen luottamusmiehen käyttöön luovutettavissa olevaa tarkoituksenmukaista toimistotilaa, mikäli sellaista on työnantajan hallinnassa. Luottamusmiehellä on oikeus käyttää tavanomaisia toimistovälineitä luottamusmiestehtävien hoitamiseen.
2. Luottamusmiehellä on oikeus käyttää luottamusmiestehtävänsä hoidossa tavanomaisia toimisto- yms. välineitä, mukaan lukien atk-laitteet ja niihin liittyvät ohjelmat sekä internet-yhteys (sähköposti) sekä puhelinta, jonka työnantaja on antanut työtehtävien hoitamista varten.

9 § Ansionmenetyksen korvaaminen

Ansionmenetys

1. Työnantaja korvaa sen ansion, jonka luottamusmies menettää työaikana joko paikallisissa neuvotteluissa työnantajan edustajan kanssa tai toimissaan muissa työnantajan kanssa sovituisissa tehtävissä.
2. Jos luottamusmies suorittaa työnantajan kanssa sovittuja tehtäviä säännöllisen työaikansa ulkopuolella, maksetaan näin käytetystä ajasta säännöllisen työajan palkka ja opetusvelvollisuustyöajassa olevien opettajien osalta ylituntipalkkio.

Soveltamisohje:

Ylituntipalkkion korvauksen perustana olevaa tuntimäärää päätettäessä on otettava huomioon se, että kyseessä on muu kuin luokkaopetustyö, jolloin yhtä ylituntipalkkiota vastaava työmäärä on 1,5 tuntia.

Tarvittaessa työehtosopimusosapuolet voivat sopia korvauksen perusteista ja määrästä.

Matkakulut

3. Jos luottamusmies työnantajan kanssa sovittujen tehtävien hoitamista varten tämän määräyksestä joutuu matkustamaan, suoritetaan hänelle matkakustannusten korvausta yrityksessä sovellettavan järjestelmän mukaisesti.

10 § Luottamusmiesten koulutus

1. Koulutukseen osallistumisesta on sovittu järjestöjen välillä voimassa olevassa koulutussopimuksessa. Paikallisen sopimisen edistämiseksi työnantajille ja henkilöstön edustajille järjestetään yhteistä koulutusta.
2. Työnantajan ja luottamusmiehen on selvitettävä luottamusmiestehtävän aikana, edellyttääkö luottamusmiehen ammattitaidon ylläpitäminen entiseen tai vastaavaan työhön sellaisen ammatillisen koulutuksen antamista, jota järjestetään myös muille työntekijöille.

11 § Neuvottelujärjestys

1. Työn suorittamista ja sen teknillistä järjestelyä koskeissa kysymyksissä tulee työntekijän kääntyä välittömästi työnjohdon puoleen.
2. Palkkausta ja muita työsuhteen ehtoja koskevat erimielisyydet on selvitettävä paikallisesti työnantajan tai tämän edustajan ja luottamusmiehen tai työntekijän itsensä välillä.
3. Paikalliset neuvottelut on syytä aloittaa ja käydä ilman aiheetonta viivytystä.
4. Paikallisissa neuvotteluissa on laadittava muistio, jos jompikumpi osapuolista sitä pyytää. Muistio tehdään ja allekirjoitetaan kahtena kappaleena, joista annetaan yksi kummallekin osapuolelle.
5. Ellei syntynyttä erimielisyyttä saada ratkaistuksi oppilaitoksessa paikallisissa neuvotteluissa, noudatetaan työehtosopimuksen mukaista neuvottelujärjestystä.
6. Luottamusmiehelle ilmoitetaan, ellei työnantaja itse hoida neuvotteluja luottamusmiehen kanssa, työnantajan edustaja sekä hänen

toimialueensa ja toimivaltansa, jos se on alueellisesti tai henkilöstöasioiden osalta rajattu tiettyihin asiaryhmiin.

7. Jos erimielisyys koskee tämän sopimuksen tarkoittaman luottamusmiehen työsuhteen päättämistä, on paikalliset ja järjestöjen väliset neuvottelut lisäksi käynnistettävä ja käytävä viipymättä sen jälkeen, kun lakkauttamisen peruste on riitautettu.

KOULUTUSSOPIMUS

1 § Koulutustyöryhmä

1. Sopimuksen tarkoittaman ammattiyhdistyskoulutuksen toimeenpanoa varten on liittojen välinen koulutustyöryhmä, johon nimetään tarpeellinen määrä edustajia sopijaosapuolten taholta.
2. Koulutustyöryhmä hyväksyy kurssit kalenterivuodeksi kerrallaan. Kurseja voidaan tarpeen vaatiessa hyväksyä myös kesken kalenterivuoden.
3. Koulutustyöryhmälle annetaan ennen kurssin hyväksymispäätöstä selvitys kurssin opetusohjelmasta, ajankohdasta, järjestämispaikasta, kohde-ryhmästä, osallistujista ja muista koulutustyöryhmän mahdollisesti pyytämistä tiedoista. Kurssin hyväksymisen edellytyksenä on yhteisesti todettu koulutustarve. Hyväksymällä kurssilla koulutustyöryhmällä on mahdollisuus seurata opetusta.
4. Liitot tiedottavat koulutustyöryhmän seuraavalle vuodelle hyväksymät kurssit viimeistään kaksi kuukautta ennen ensimmäisen kurssin alkua.

2 § Ammatillinen jatko-, täydennys- ja uudelleen koulutus

1. Työnantajan antaessa työntekijälle ammatillista koulutusta tai lähettäessä työntekijän hänen ammattiinsa liittyviin koulutustilaisuuksiin, korvataan koulutuksen aiheuttamat kustannukset ja säännöllisen työajan ansionmenetykset. Jos koulutus tapahtuu työajan ulkopuolella, käytettyä aikaa ei lueta työajaksi, mutta työntekijälle korvataan siitä johtuvat suoranaiset kustannukset.
2. Osapuolet toteavat, että alan henkilöstön koulutukseen suositellaan käytettäväksi valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaisesti keskimäärin vähintään 3 päivää vuodessa ottaen huomioon mm. henkilöstön työtehtävät ja koulutus sekä työyhteisön toimintojen kehittämisvaihe.

3 § Yhteinen koulutus

Yhteistoimintasopimusten edellyttämä yhteinen koulutus annetaan yleensä työpaikkakohtaisesti. Koulutukseen osallistumisesta sovitaan työpaikkakohtaisesti yhteistyöelimessä tai ellei sellaista ole työnantajan ja luottamusmiehen kesken. Koulutukseen osallistuminen korvataan kuten 2 §:n mukainen koulutus.

4 § Ammattiyhdistyskoulutus

Työsuhteen säilyminen ja ilmoitusajat

1. Työntekijälle annetaan työsuhteen katkeamatta tilaisuus osallistua koulutustyöryhmässä hyväksytyille enintään kuukauden kestäville kursseille, mikäli koulutuksen tarve on yhteisesti työnantajan ja kurssille hakeutuvan

työntekijän välillä todettu ja kurssille osallistuminen voi tapahtua tuottamatta yritykselle tuntuvaa haittaa.

2. Kielteisessä tapauksessa luottamusmiehelle ilmoitetaan viimeistään 10 päivää ennen kurssin alkua syy, minkä vuoksi vapaan antaminen tuottaisi tuntuvaa haittaa.
3. Ilmoitus aikomuksesta osallistua kurssille on tehtävä mahdollisimman varhain. Milloin kurssi kestää enintään yhden viikon, ilmoitus on annettava vähintään kolme viikkoa ennen kurssin alkua sekä milloin on kysymys pitemmästä kurssista, vähintään kuusi viikkoa ennen kurssin alkua.
4. Työsuojelukoulutus pyritään suuntaamaan erityisesti työsuojeluvaltuutettuihin.

Varaluottamusmiesten ja varatyösuojeluvaltuutettujen ammattiyhdistyskoulutus

5. Osapuolet suosittelevat, että varaluottamusmiehille ja varatyösuojeluvaltuutetuille varataan mahdollisuus tarpeen vaatiessa osallistua ammattiyhdistyskoulutukseen ansiota menettämättä.

Varaluottamusmiehellä ja 1. varatyösuojeluvaltuutetulla, jotka edustavat vähintään 10 työntekijää, on oikeus osallistua kalenterivuoden aikana yhdelle peruskurssille, josta enintään 3 työpäivää ansiota menettämättä. Koulutukseen osallistumisen osalta tulee huolehtia siitä, ettei tehtävien hoitaminen ja oppilaitoksen toiminta kohtuuttomasti häiriinny esimerkiksi sen takia, että useampi henkilöstön edustaja haluaisi osallistua koulutukseen samaan aikaan.

Korvaukset

6. Luottamusmies, työsuojeluvaltuutettu ja työsuojelutoimikunnan jäsen saavat osallistua 1. kohdassa mainituille, koulutustyöryhmän hyväksymille kursseille ilman, että heidän palkkaansa vähennetään. Ansionmenetystä ei kuitenkaan korvata kuukautta pitemmältä ajalta.

Edellytyksenä ansionmenetyksen korvaamiselle on lisäksi se, että asianomainen kurssi liittyy osanottajan yhteistyötehtäviin yrityksessä ja että kurssi on todettu sellaiseksi työnantajan ja osallistujan välillä.

7. Luottamusmiesten lisäksi ansionmenetys korvataan myös liiton rekisteröityjen alayhdistysten tai työpaikkaosastojen puheenjohtajille sekä yhteistoimintaelinten jäsenille, jos kurssi on sellaiseksi hyväksytty.

5 § Sosiaaliset edut

Osallistuminen 4 §:ssä mainittuun ay-koulutustilaisuuteen ei aiheuta vuosiloma-, eläke- tai muiden niihin verrattavien etuuksien vähenemistä.

SOPIMUS TYÖAIKAPANKISTA

1 § Soveltamisala

Tämän pykälän mukainen työaikapankki voidaan ottaa käyttöön työaikaan koskevan 2 luvun 2 §:n piiriin kuuluvien työntekijöiden osalta (työaikalain piiriin kuuluva henkilöstö).

2 § Sopimuksen tekeminen ja kesto

1. Työaikapankin käyttäminen edellyttää työntekijän ja työnantajan välistä kirjallista sopimusta. Aloitteen työaikapankin käyttöönottamisesta voi tehdä joko työntekijä tai työnantaja.
2. Sopimuksessa tulee todeta, mitä lisiä ja työaikakorvauksia työaikapankkiin voidaan tallettaa, talletettavan työajan enimmäismäärä sekä se, koska työaikapankkiin talletettu työaika tulee käyttää vapaana.

Soveltamisohje:

Työehtosopimus osapuolet suosittelevat, että sopimus tehdään osapuolten yhteisesti laatiman sopimusmallin muodossa.

3. Sopimus voidaan tehdä toistaiseksi tai määräajaksi.

3 § Työaikapankkiin siirrettävät korvaukset

1. Työaikapankkiin voidaan tallettaa lisätyön ja ylityön perus- ja korotusosien korvauksia, ilta-, yötyö-, lauantai- ja sunnuntaikorvauksia sekä varallaolokorvauksia (ks. 11 § Taulukko työaikakorvausten muuntamisesta). Työaikapankkituntien enimmäismäärä voi olla korkeintaan 300 tuntia / työntekijä.
2. Lisätyön ja ylityön perus- ja korotusosien korvausten, ilta-, yötyö-, lauantai- ja sunnuntaikorvausten sekä varallaolokorvausten siirtämisestä työaikapankkiin on sovittava viimeistään samassa yhteydessä, kun sovitaan näiden tekemisestä.

4 § Vapaan pitäminen

Vapaa pidetään erikseen sovittavana ajankohtana ja vapaa-ajan palkka määräytyy vapaan pitämisaikajankohdasta voimassa olevan palkan mukaisesti. Jollei vapaan ajankohdasta voida sopia, on työntekijän ilmoitettava vapaan pitämisestä viimeistään neljä kuukautta ennen sen alkamispäivää.

Soveltamisohje:

Jos työntekijän palkka muuttuu esim. työehtosopimuksen muutosten vuoksi kesken vapaan, muutos tulee voimaan työehtosopimuksen mukaisesti.

Työaikapankkivapaa pidetään ensisijaisesti kokonaisina päivinä.

5 § Työaikakirjanpito

Työaikapankkiin talletetusta ajasta tulee pitää työaikalain mukaista kirjanpitoa tai muuta luotettavaa kirjanpitoa. Työaikapankin saldo tulee olla helposti työntekijän tarkistettavissa.

6 § Työsuhde-etuudet

Työaikapankkivapaan pitäminen ei heikennä työntekijän vuosiloma- eikä muita etuuksia, jotka määräytyvät työsuhteen keston perusteella.

7 § Sairastuminen vapaan aikana

Jos työntekijä sairastuu vapaan aikana, vapaa keskeytyy ja vapaa muuttuu seuraavan kalenteripäivän alusta sairauspoissaoloksi. Pitämättä jäänyt vapaa siirtyy annettavaksi myöhemmin sovittavana ajankohtana. Jos sairauspoissaolo päättyy ennen sovittua vapaan päättymistä, vapaa jatkuu sovittuun mukaisena.

Soveltamisohje:

Sairastumisesta on ilmoitettava työnantajalle välittömästi (vrt. vuosilomalain mukainen ilmoitus sairastumisesta), ellei ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi ole painavaa estettä. Todistus työkyvyttömyydestä toimitetaan työnantajalle työpaikan käytännön mukaisesti.

8 § Vapaan aikana alkava raskaus- tai vanhempainvapaa

Jos työntekijän oikeus **raskaus- tai vanhempainvapaaseen** alkaa sovittuun työaikapankkivapaan aikana, vapaa muuttuu **raskaus- tai vanhempainvapaaksi**.

9 § Sopimuksen muuttaminen ja irtisanominen

1. Sopimusta voidaan muuttaa yhteisesti sopimalla. Sopimusmuutokset on tehtävä kirjallisesti.
2. Työaikapankkia koskeva sopimus voidaan puolin ja toisin irtisanoa. Irtisanominen tulee tehdä kirjallisesti tai muulla tavoin todisteellisesti.
3. Työnantajan irtisanoessa sopimuksen työntekijällä on oikeus käyttää talletettu aika alkuperäisen sopimuksen mukaisesti.
4. Työntekijän irtisanoessa sopimuksen, irtisanomisaika on 4 kk, jonka jälkeen työnantajalla on oikeus maksaa korvaus työaikapankkiin talletetusta työajasta samassa aikataulussa kuin korvaus olisi maksettu, jos talletettu työaika olisi pidetty vapaana.

10 § Pitämättä jääneet vapaat

Työsuhteen päättyessä maksetaan työaikapankkiin kertynyt työaika rahana samassa aikataulussa, kun mitä on sovittu loppupalkan ja mahdollisten lomakorvausten maksamisesta.

11 § Taulukko työaikakorvausten muuntamisesta

Taulukko työaikakorvausten muuntamisesta

Työaikakorvausten muuttaminen ajaksi		
Työaikakorvaus	Korvauksen suuruus (korotus%)	Minuuttia työaikana laskettuna täydestä tunnista
Lisätyön ja ylityön perusosa	0 %	"tunti tunnista" eli tehdyn työajan mukaan
Lisä- ja ylityön korotusosa	50 %	30 min
Ylityön korotusosa	100 %	60 min
Iltatyökorvaus	15 %	9 min
Yötyökorvaus	30 %	18 min
Lauantaityökorotus	25 %	15 min
Sunnuntaityökorotus	100 %	60 min
Varallaolokorvaus	15 %	9 min
Varallaolokorvaus	20 %	12 min
Varallaolokorvaus	25 %	15 min
Varallaolokorvaus	30 %	18 min
Varallaolokorvaus	50 %	30 min

Mallisopimus työaikapankin käyttöönottamisesta

1. Osapuolet	Työnantaja/ oppilaitos Y-tunnus																									
	Työntekijä	Henkilötunnus																								
2. Sopimuksen tarkoitus	Osapuolet ovat sopineet yksityisen opetusalan työehtosopimuksen 2 luvun 15 §:n mukaisen työaikapankin käyttöönottamisesta.																									
3. Sopimuksen voimassaolo	Sopimus on voimassa ☐ toistaiseksi _____. 20 ____ lukien. ☐ määräajan _____. 20 ____ saakka.																									
4. Työaikapankin osatekijät	<p>Työaikapankkiin voidaan säästää seuraavia korvauksia:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Työaikakorvaus</th> <th style="text-align: center;">Kyllä</th> <th style="text-align: center;">Ei</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Lisä- ja ylityön perusosa</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Lisä- ja ylityön korotusosa</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Illatyökorvaus</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Yötyökorvaus</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Lauantaityökorotus</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Sunnuntaityökorotus</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Varallaolokorvaus</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>Edellä mainittujen osatekijöiden siirtäminen työaikapankkiin on sovittava samassa yhteydessä, kun sovitaan niiden tekemisestä.</p>		Työaikakorvaus	Kyllä	Ei	Lisä- ja ylityön perusosa			Lisä- ja ylityön korotusosa			Illatyökorvaus			Yötyökorvaus			Lauantaityökorotus			Sunnuntaityökorotus			Varallaolokorvaus		
Työaikakorvaus	Kyllä	Ei																								
Lisä- ja ylityön perusosa																										
Lisä- ja ylityön korotusosa																										
Illatyökorvaus																										
Yötyökorvaus																										
Lauantaityökorotus																										
Sunnuntaityökorotus																										
Varallaolokorvaus																										
5. Tallennettavien tuntien enimmäismäärä	Työaikapankkiin voidaan tallettaa enintään _____ tuntia työaikakorvauksia. (täyttöohje: voi olla enintään 300 tuntia)																									
6. Vapaan pitämisestä on sovittu seuraavaa:	<p>Työaikapankkiin talletettu työaika käytetään vapaana seuraavasti:</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>(täyttöohje: vapaa on pidettävä viimeistään 3 vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jona työaika on pankkiin talletettu. Jos vapaan pitämisestä ei ole muuta sovittu, sen pitämisestä on työntekijän ilmoitettava viimeistään neljä kuukautta ennen sen alkamispäivää.)</p> <p>Pääsääntöisesti työaikapankkiin tallennettu työaika on pidettävä vapaana. Poikkeuksellisesti, jos vapaata ei voida pitää em. aikana, se maksetaan työntekijälle rahana.</p>																									
7. Työaikapankin kirjanpito	Työnantaja pitää työaikapankkiin talletetusta työajasta kirjanpitoa, mikä toteutetaan seuraavalla tavalla:																									
8. Sopimuksen irtisanominen	<p>Toistaiseksi voimassa oleva sopimus on puolin ja toisin irtisanottavissa työehtosopimuksessa olevan työaikapankkisopimuksen mukaisesti.</p> <p>Määräaikainen sopimus päättyy määräajan päättymisen jälkeen.</p>																									
9. Allekirjoitukset	Paikka ja aika																									
	Työnantajan allekirjoitus	Työntekijän allekirjoitus																								

YKSITYISEN OPETUSALAN PALKAT, LISÄT JA PALKKIOT

YKSITYISEN OPETUSALAN PALKAT, LISÄT JA PALKKIOT
Sivistystyönantajat

1.9.2022 alkaen

HALLINTO- JA TUKIPALVELUHENKILÖSTÖ

Vaativuusryhmä	1	2	3	4	5	6
	1682,59	1820,29	1964,96	2132,79	2300,66	2500,22

HALLINTO- JA TUKIPALVELUHENKILÖSTÖN LISÄT JA PALKKIOT

Hälytysraha (2 luku 13 §)	11,97
Kiellisiä (5 luku 7 §)	
- hyvä suullinen taito	20,20
- hyvä suullinen ja kirjallinen taito	25,91
- molempien kotimaisten kielten täydellinen hallinta	40,34
Kielitaitolisä (5 luku 7 §)	
- perustaso	20,20
- keskitaso	40,34
- ylin taso	78,47
Luottamusmieskorvaus (5 luku 7 §)	
-19 edustettavaa	68,55
20 - 59 edustettavaa	86,23
60 - 159 edustettavaa	100,62
160- edustettavaa	112,77
Työsuojeluvaltuutetun palkkio (5 luku 7 §)	
10 - 100 edustettavaa	36,49
101 - 200 edustettavaa	47,54
201- edustettavaa	65,23

OPETUSHENKILÖSTÖ

YLEISSIVISTÄVÄ KOULU

Tilastokoodi

LUKIO-OPETUS JA PERUSOPETUS

Rehtorit ja johtajat		I kalleusluokka	II kalleusluokka
011064	Peruskoulun rehtori (3 §)	3 984,12 - 4 743,12	3 874,40 - 4 612,48
011065	Lukion rehtori (3 §)	4 152,95 - 5 208,77	4 038,61 - 5 065,46
		I kall.luokka	II kall.luokka
011261	Johtaja (8 §)	3 471,47	3 376,02
011259	Johtaja (10 §)	3 243,51	3 154,56
011154	Apulaisjohtaja (10 §)	2 666,72	2 593,48

Opettajat (11 §)

Sivutoimisen tuntiopettajan ylituntipalkkiokerroin on 0,897.

1. Lehtori ja opinto-ohjaaja (lukio)		I kall.luokka	II kall.luokka
012151	a. Ylempi korkeakoulututkinto ja lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus taikka aiempi vanhemman lehtorin kelpoisuus	3 136,42	3 049,94
	Ylituntipalkkiokerroin	0,821	0,844
012150	b. Perusopetusta antavan opettajan tai aiempi lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus	3 015,55	2 932,85
	Ylituntipalkkiokerroin	0,831	0,855
012145	c. Ylempi tai alempi korkeakoulututkinto	2 583,25	2 521,22
	Ylituntipalkkiokerroin	0,864	0,885
012139	d. Muu kuin edellä mainittu	2 194,71	2 145,12
	Ylituntipalkkiokerroin	0,908	0,930

2. Lehtori (peruskoulu)		I kall.luokka	II kall.luokka
012249	a. Ylempi korkeakoulututkinto ja perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus tai aiempi vanhemman lehtorin kelpoisuus	2 919,07	2 840,83
	Ylituntipalkkiokerroin	0,838	0,861
012248	b. Perusopetusta antavan opettajan tai aiempi peruskoulun/lukion opettajan kelpoisuus	2 798,20	2 725,67
	Ylituntipalkkiokerroin	0,852	0,875
012244	c. Ylempi korkeakoulututkinto	2 450,74	2 392,62
	Ylituntipalkkiokerroin	0,892	0,913
012242	d. Alempi korkeakoulututkinto	2 337,12	2 281,80
	Ylituntipalkkiokerroin	0,899	0,921
012239	e. Muu kuin edellä mainittu	2 194,71	2 145,12
	Ylituntipalkkiokerroin	0,908	0,930
3. ja 4. Erityisopettaja ja erityisluokanopettaja		I kall.luokka	II kall.luokka
012349/	a. Ylempi korkeakoulututkinto ja erityisopetusta antavan opettajan kelpoisuus	2 919,07	2 840,83
012649		0,838	0,861
	Ylituntipalkkiokerroin	0,838	0,861
012348/	b. Alempi korkeakoulututkinto ja erityisopetusta antavan opettajan kelpoisuus	2 798,20	2 725,67
012648		0,852	0,875
	Ylituntipalkkiokerroin	0,852	0,875
012347/	c. Erityisopetusta antavan opettajan kelpoisuus taikka ylempi korkeakoulututkinto ja perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus	2 734,42	2 665,87
012647		0,852	0,874
	Ylituntipalkkiokerroin	0,852	0,874
012346/	d. Perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus	2 639,12	2 574,15
012646		0,863	0,885
	Ylituntipalkkiokerroin	0,863	0,885
012344/	e. Vaikeimmin kehitysvammaisten opettaja, jolla on soveltuva vähintään opistoasteinen tutkinto ja lisäksi 35 opintoviikon erityisopinnot	2 450,74	2 392,62
012644		0,892	0,913
	Ylituntipalkkiokerroin	0,892	0,913
012341/	f. Muu kuin edellä mainittu tai vaikeimmin kehitysvammaisten opettaja, jolla on soveltuva vähintään opistoasteinen tutkinto	2 292,41	2 238,46
012641		0,900	0,922
	Ylituntipalkkiokerroin	0,900	0,922
5. Luokanopettaja		I kall.luokka	II kall.luokka
012449	a. Ylempi korkeakoulututkinto, aineen opettajan kelpoisuus sekä perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus	2 919,07	2 840,83
	Ylituntipalkkiokerroin	0,838	0,861
012448	b. Aineenopettajan kelpoisuus ja perus/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus	2 798,20	2 725,67
	Ylituntipalkkiokerroin	0,852	0,875
012446	c. Perus/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus	2 639,12	2 574,15
	Ylituntipalkkiokerroin	0,863	0,885
012435	d. Muu kuin edellä mainittu	2 048,11	2 002,55
	Ylituntipalkkiokerroin	0,925	0,947
6. ja 7. Opinto-ohjauksen lehtori (13 §)		I kall.luokka	II kall.luokka
015156/	Opinto-ohjaajan kelpoisuus, ylempi korkeakoulututkinto ja perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus taikka aiempi vanhemman lehtorin kelpoisuus	3 190,97	3 103,49
015256			
015155/	Opinto-ohjaajan kelpoisuus, perus-/lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus	3 099,16	3 014,01
015255			
015143/	Opinto-ohjaajan kelpoisuus, muu kuin edellä mainittu	2 169,75	2 120,26
015243			

Lisät ja palkkiot**Koulukodinjohtajat ja koulunjohtajat - sidonnaisuuskorvaus (8 §)**

arkipäivä	13,89
lauantai	28,03
sunnuntai	41,93

Koulukohtaiset lisätehtävät (20 §)	I kall.luokka	II kall.luokka
oppilasmäärä - 200	378,28	368,14
oppilasmäärä 201 - 400	630,92	613,59
oppilasmäärä 401 - 600	882,14	859,02
oppilasmäärä 601 - 800	1 134,78	1 104,46
oppilasmäärä 801 - 1000	1 387,43	1 349,91
oppilasmäärä 1001 -	1 513,05	1 472,63

Taito- ja taideaineiden hankinta- ja hoitotehtävät (21 §)	I kall.luokka	II kall.luokka
perusopetusryhmiä alle 9	396,55	385,73
perusopetusryhmiä 9 tai yli	594,81	576,79

Opetusvelvollisuuteen luettavat tehtävät lukiossa (23 §)	
lukioresurssipalkkio	143,06
ryhmänohjaajan palkkio	148,79

Opetusvelvollisuuteen luettavat tehtävät peruskoulussa (24 §)	
luokanvalvojan tehtävät	124,71
yksityisoppilaan kuulustelu ja oppivelvollisuuden edistymisen tutkiminen	38,17

Yksityisoppilaiden kuulustelu- ja valvontapalkkio lukiossa ja aikuislukiossa (34 §)	
kuulustelua kohti maksetaan kuulustelun vastaanottavalle opettajalle	42,71

AIKUISLUKIO JA LUKION AIKUISLINJA**Rehtorit (38 §)**

		I kalleusluokka	II kalleusluokka
011065	Aikuislukion ja lukion aikuislinjan rehtori	4 152,95 - 5 208,77	4 038,61 - 5 065,46

Opettajat (44 §)

1. Aikuislukion lehtori		I kall.luokka	II kall.luokka
012151	a. Ylempi korkeakoulututkinto ja lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus taikka aiempi vanhemman lehtorin kelpoisuus	3 136,42	3 049,94
	Ylituntipalkkiokerroin	0,821	0,844
012150	b. Perusopetusta antavan opettajan tai aiempi lukio-opetusta antavan opettajan kelpoisuus	3 015,55	2 932,85
	Ylituntipalkkiokerroin	0,831	0,855
012145	c. Ylempi tai alempi korkeakoulututkinto	2 583,25	2 521,22
	Ylituntipalkkiokerroin	0,864	0,885
012139	d. Muu kuin edellä mainittu	2 194,71	2 145,12
	Ylituntipalkkiokerroin	0,908	0,930

VAPAA SIVISTYSTYÖ JA TAITEEN PERUSOPETUS

Tilastokoodi

VUOSITYÖAJASSA OLEVAT KANSANOPISTOT

Rehtorit (12 §)		I kalleusluokka	II kalleusluokka
021060	Kok.työajassa olevan kansanopiston rehtori	3 534,71 - 3 948,90	3 506,49 - 3 917,74
021061	Rehtorille, jolla on ylempi korkeakoulututkinto tai jolla on rehtori- tai johtajapalvelua vähintään 5 vuotta	3 652,48 - 4 121,01	3 623,78 - 4 088,43

Apulaisrehtorit (14 §)

021159	Apulaisrehtorina/vararehtorina toimivan opettajan peruspalkka on	I ja II kalleusluokka
	alkupalkka	3 375,77
	3 vuoden jälkeen	3 578,65
	5 vuoden jälkeen	3 757,57
	7 vuoden jälkeen	3 945,47
	10 vuoden jälkeen	4 142,73
	15 vuoden jälkeen	4 391,29

Opettajat (17 §)

022657	1) Ylempi korkeakoulututkinto ja ylempi AMK-tutkinto	I ja II kalleusluokka
	alkupalkka	3 178,66
	3 vuoden jälkeen	3 369,66
	5 vuoden jälkeen	3 538,16
	7 vuoden jälkeen	3 715,07
	10 vuoden jälkeen	3 900,83
	15 vuoden jälkeen	4 134,90
022656	2) Korkeakoulututkinto tai vastaava opettaja	I ja II kalleusluokka
	alkupalkka	3 105,96
	3 vuoden jälkeen	3 292,62
	5 vuoden jälkeen	3 457,26
	7 vuoden jälkeen	3 630,14
	10 vuoden jälkeen	3 811,63
	15 vuoden jälkeen	4 040,33
022653	3) Muu tutkinto	I ja II kalleusluokka
	alkupalkka	2 702,25
	3 vuoden jälkeen	2 864,64
	5 vuoden jälkeen	3 007,86
	7 vuoden jälkeen	3 158,25
	10 vuoden jälkeen	3 316,17
	15 vuoden jälkeen	3 515,13

KANSALAIK- JA TYÖVÄENOPISTOT

Rehtorit (19 §)		I kalleusluokka	II kalleusluokka
021060	Kansalais- ja työväenopiston rehtori	3 417,30 - 3 817,72	3 322,94 - 3 712,63
021061	Rehtori, jolla on ylempi korkeakoulututkinto tai jolla on rehtori- tai johtajapalvelua vähintään 5 vuotta	3 531,17 - 3 984,12	3 434,06 - 3 874,40
021159	Kokonaispalkkauksessa oleva apulaisrehtori	3 383,69 - 3 487,28	3 290,90 - 3 390,98

Opettajat (25 §)

		I kall.luokka	II kall.luokka
022650	1) Ylempi korkeakoulututkinto	2 696,83	2 622,89
022645	2) Toimeen soveltuva alempi korkeakoulututkinto, ammattikorkeakoulututkinto tai opistoasteen tutkinto tai erivapauden nojalla opettajan toimeen kelpoisuus	2 333,64	2 277,65

TUNTIOPETTAJAT (kansanopistojen, kansalais- ja työväenopistojen sekä opintokeskukset)**Tuntiopettajan tuntipalkkiot (31 §):** I kall.luokka II kall.luokka

022942	Ylemmän korkeakoulututkinnon tai ylempi AMK-tutkinnon suorittanut tuntiopettaja	29,39	28,71
022939	Korkeakoulututkinnon, ammattikorkeakoulututkinnon, voimistelun-, kuvaamataidon-, musiikin-, kotitalous-, kotiteollisuus- ja käsityönopettajan tutkinnon suorittanut tai opistoinsinöörin tutkinnon suorittanut tuntiopettaja	27,90	27,23
022937	Muu tuntiopettaja	27,06	26,46

Opintokeskusten tuntiopettajien tuntipalkkiot (31 §): I kall.luokka II kall.luokka

022961	Ylemmän korkeakoulututkinnon tai ylempi AMK-tutkinnon suorittanut tuntiopettaja	28,88	28,17
022958	Korkeakoulututkinnon, ammattikorkeakoulututkinnon, voimistelun-, kuvaamataidon-, musiikin-, kotitalous-, kotiteollisuus- ja käsityönopettajan tutkinnon suorittanut tai opistoinsinöörin tutkinnon suorittanut tuntiopettaja	27,49	26,85
022956	Muu tuntiopettaja	26,75	26,15

Tuntiopettajan pätevyyslisällä korotetut tuntipalkkiot (33 §): I kall.luokka II kall.luokka

022946	Ylemmän korkeakoulututkinnon tai ylempi AMK-tutkinnon suorittanut tuntiopettaja	32,04	31,29
022943	Korkeakoulututkinnon, ammattikorkeakoulututkinnon, voimistelun-, kuvaamataidon-, musiikin-, kotitalous-, kotiteollisuus- ja käsityönopettajan tutkinnon suorittanut tai opistoinsinöörin tutkinnon suorittanut tuntiopettaja	30,41	29,68
022941	Muu tuntiopettaja	29,50	28,84

Opintokeskusten pätevyyslisällä korotetut tuntiopettajien tuntipalkkiot (33 §): I kall.luokka II kall.luokka

022965	Ylemmän korkeakoulututkinnon tai ylempi AMK-tutkinnon suorittanut tuntiopettaja	31,33	30,56
022962	Korkeakoulututkinnon, ammattikorkeakoulututkinnon, voimistelun-, kuvaamataidon-, musiikin-, kotitalous-, kotiteollisuus- ja käsityönopettajan tutkinnon suorittanut tai opistoinsinöörin tutkinnon suorittanut tuntiopettaja	29,83	29,13
022960	Muu tuntiopettaja	29,02	28,37

URHEILUOPISTOT**Rehtorit ja apulaisrehtorit (1 §)**

		I kalleusluokka	II kalleusluokka
031065	Rehtori	4 168,71 - 4 761,12	4 053,92 - 4 629,95
031162	Apulaisrehtori	3 616,87 - 4 094,15	3 517,58 - 3 981,41

1a. Opettaja (liikunta-aineet ja muut aineet) (7 §)

032757/

032857	a. Ylempi korkeakoulututkinto tai ylempi AMK-tutkinto	I kalleusluokka	II kalleusluokka
	alkupalkka	3 547,04 - 3 895,81	3 449,01 - 3 788,75
	3 vuoden jälkeen	3 758,91 - 4 128,63	3 654,99 - 4 015,15
	5 vuoden jälkeen	3 945,77 - 4 333,98	3 836,67 - 4 214,84
	8 vuoden jälkeen	4 142,00 - 4 549,61	4 027,43 - 4 424,51
	13 vuoden jälkeen	4 389,21 - 4 821,31	4 267,77 - 4 688,67
	20 vuoden jälkeen	4 607,18 - 5 060,82	4 479,69 - 4 921,60

032755/

032855	b. Korkeakoulututkinto	I kalleusluokka	II kalleusluokka
	alkupalkka	3 385,24 - 3 653,33	3 292,84 - 3 553,21
	3 vuoden jälkeen	3 587,39 - 3 871,58	3 489,45 - 3 765,46
	5 vuoden jälkeen	3 765,68 - 4 064,09	3 662,85 - 3 952,65
	8 vuoden jälkeen	3 952,89 - 4 266,21	3 844,92 - 4 149,23
	13 vuoden jälkeen	4 188,76 - 4 520,91	4 074,32 - 4 396,88
	20 vuoden jälkeen	4 396,73 - 4 745,44	4 276,56 - 4 615,22

032751/

032851	c. Muu tutkinto	I kalleusluokka	II kalleusluokka
	alkupalkka	2 862,31 - 3 096,77	2 784,00 - 3 012,36
	3 vuoden jälkeen	3 033,03 - 3 281,57	2 950,03 - 3 192,10
	5 vuoden jälkeen	3 183,62 - 3 444,59	3 096,42 - 3 350,62
	8 vuoden jälkeen	3 341,71 - 3 615,75	3 250,19 - 3 517,09
	13 vuoden jälkeen	3 540,94 - 3 831,39	3 443,92 - 3 726,81
	20 vuoden jälkeen	3 716,56 - 4 021,52	3 614,70 - 3 911,73

1b. Opettaja (liikunta-aineet ja muut aineet) / Pajulahti ja Vierumäki

032758/

032858	a. Ylempi korkeakoulututkinto tai ylempi AMK-tutkinto	I kalleusluokka	II kalleusluokka
	alkupalkka	3 653,33 - 3 957,95	3 553,21 - 3 849,71
	3 vuoden jälkeen	3 871,58 - 4 194,51	3 765,46 - 4 079,79
	5 vuoden jälkeen	4 064,09 - 4 403,14	3 952,65 - 4 282,68
	8 vuoden jälkeen	4 266,21 - 4 622,24	4 149,23 - 4 495,75
	13 vuoden jälkeen	4 520,91 - 4 898,26	4 396,88 - 4 764,21
	20 vuoden jälkeen	4 745,44 - 5 141,65	4 615,22 - 5 000,87

032756/

032856	b. Korkeakoulututkinto	I kalleusluokka	II kalleusluokka
	alkupalkka	3 463,03 - 3 761,97	3 368,69 - 3 659,39
	3 vuoden jälkeen	3 669,87 - 3 986,76	3 569,85 - 3 878,03
	5 vuoden jälkeen	3 852,27 - 4 185,04	3 747,27 - 4 070,84
	8 vuoden jälkeen	4 043,82 - 4 393,20	3 933,54 - 4 273,31
	13 vuoden jälkeen	4 285,15 - 4 655,50	4 168,26 - 4 528,41
	20 vuoden jälkeen	4 497,92 - 4 886,77	4 375,20 - 4 753,32

032752/

032852	c. Muu tutkinto	I kalleusluokka	II kalleusluokka
	alkupalkka	2 934,29 - 3 385,24	2 854,04 - 3 292,84
	3 vuoden jälkeen	3 109,35 - 3 587,39	3 024,27 - 3 489,45
	5 vuoden jälkeen	3 263,75 - 3 765,68	3 174,39 - 3 662,85
	8 vuoden jälkeen	3 425,84 - 3 952,89	3 332,04 - 3 844,92
	13 vuoden jälkeen	3 630,10 - 4 188,76	3 530,68 - 4 074,32
	20 vuoden jälkeen	3 810,17 - 4 396,73	3 705,79 - 4 276,56

Tuntiopettajien opetustuntipalkkiot (10 §)		I kall.luokka	II kall.luokka
032943	Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittanut tuntiopettaja	30,31	29,60
032940	Korkeakoulututkinnon suorittanut tuntiopettaja	28,69	28,02
032938	Muu tuntiopettaja	27,78	27,15

Tuntiopettajien pätevyysisällä korotetut opetustuntipalkkiot (11 §)		I kall.luokka	II kall.luokka
032947	Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittanut tuntiopettaja	31,83	31,08
032944	Korkeakoulututkinnon suorittanut tuntiopettaja	30,12	29,42
032942	Muu tuntiopettaja	29,17	28,51

MUSIIKKIOPPILAITOKSET

Rehtorit (1 §)		I kalleusluokka	II kalleusluokka
041061	a. Ylempi korkeakoulututkinto	3 780,46 - 4 632,11	3 676,51 - 4 504,23
041060	b. Muu tutkinto	3 658,57 - 4 446,17	3 557,53 - 4 323,74

Apulaisrehtorit (1 §)		I kalleusluokka	II kalleusluokka
041159	a. Ylempi korkeakoulututkinto	3 469,04 - 4 014,17	3 373,93 - 3 903,66
041158	b. Muu tutkinto	3 368,27 - 3 857,61	3 275,44 - 3 751,72

Opettajat (4 §)

Konservatorio		I kalleusluokka	II kalleusluokka
043152	a. Yliopettaja	2 906,32 - 3 100,53	2 826,21 - 3 015,42
043249	b. Lehtori - ylempi korkeakoulututkinto	2 680,07 - 2 839,89	2 608,22 - 2 761,58
043248	c. Lehtori	2 494,55 - 2 741,80	2 429,87 - 2 694,71
	d. Yleisaineiden opettajat		
043346	- ylempi korkeakoulututkinto	2 379,78 - 2 494,55	2 321,17 - 2 429,87
043341	- alempi korkeakoulututkinto	2 155,82 - 2 235,75	2 106,87 - 2 184,72

Musiikin perusopetus

		I kalleusluokka	II kalleusluokka
043449	a. Ylempi korkeakoulututkinto	2 680,07 - 2 839,89	2 608,22 - 2 761,58
043448	b. Soveltuva AMK-tutkinto, konservatorion jatkotutkinto tai entinen lehtorin kelpoisuus	2 494,55 - 2 741,80	2 429,87 - 2 666,65
043444	c. Muu soveltuva tutkinto	2 280,54 - 2 379,78	2 226,80 - 2 321,17

Päätoimiset tuntiopettajat (13 §)

		I kalleusluokka	II kalleusluokka
042543	a. Ylempi korkeakoulututkinto	2 275,25 - 2 370,53	2 223,32 - 2 313,66
042542	b. Soveltuva ammattikorkeakoulututkinto, konservatorion jatkotutkinto tai entinen lehtorin kelpoisuus	2 228,71 - 2 316,19	2 177,83 - 2 261,66
042539	c. Muu soveltuva tutkinto	2 117,49 - 2 188,65	2 069,75 - 2 138,97
	d. Yleisaineet		
042543	- ylempi korkeakoulututkinto	2 275,25 - 2 370,53	2 223,32 - 2 313,66
042538	- korkeakoulututkinto	2 088,05 - 2 153,22	2 041,20 - 2 104,24

Sivutoimiset tuntiopettajat (15 §)

	per tunti	kk-palkkio
a. Ylempi korkeakoulututkinto	29,72	86,76
b. Soveltuva ammattikorkeakoulututkinto, konservatorion jatkotutkinto tai entinen lehtorin kelpoisuus	29,20	85,17
c. Muu soveltuva tutkinto	25,49	74,35
Yleisaineet	per tunti	kk-palkkio
a. Ylempi korkeakoulututkinto		
- opv 20 t/vko - kielet, matematiikka	32,74	95,41
- opv 25 t/vko - liikunta	26,18	76,33
- opv 21 t/vko - muut aineet	31,17	90,86
b. Korkeakoulututkinto		
- opv 20 t/vko - kielet, matematiikka	30,13	87,92
- opv 25 t/vko - liikunta	24,11	70,32
- opv 21 t/vko - muut aineet	28,70	83,70

KUVATAIDEKOULU SEKÄ MONITAITEELLINEN KOULU

Rehtorit (1 §)		I kalleusluokka	II kalleusluokka
051054	Rehtori	2 834,67 - 3 571,16	2 756,86 - 3 472,52

Opettajat (4 §)		I kalleusluokka	II kalleusluokka
053442	1) Opettaja	2 186,16 - 2 486,28	2 136,20 - 2 421,85
053444	2) Perusopetuksen, kuvataiteen tai musiikin opettajan kelpoisuus, musiikkioppilaitoksen opettajan kelpoisuus tai asetuksen 948/1998 mukainen pedagoginen kelpoisuus	2 273,01 - 2 617,56	2 219,11 - 2 545,82

Koulunjohtajana toimiva opettaja (6 §)		
-1000	edellisenä lukuvuotena annettu opetustuntimäärä	104,40
1001 - 2000	edellisenä lukuvuotena annettu opetustuntimäärä	162,38
2001-	edellisenä lukuvuotena annettu opetustuntimäärä	220,39

Tuntiopettajat (9 §)		
052999	Palkkio opetustunnilta	27,89 - 33,63

AMMATILLISET OPPILAITOKSET

Tilastokoodi

AMMATILLISET OPPILAITOKSET - VUOSITYÖAIKA

Apulaisrehtorit (2 §)		I kall.luokka	II kall.luokka
061460	Apulaisrehtori	3 557,41	3 459,63

Opettajat (5 §)		I kall.luokka	II kall.luokka
Lehtori			
068758 /			
068858	Soveltuva ylempi korkeakoulututkinto tai ylempi AMK-tutkinto	3 413,37	3 328,04
068756 /			
068856	Soveltuva muu korkeakoulukoulututkinto, insinööri, rakennusarkkitehti	3 098,02	3 020,56
068754 /			
068854	Soveltuva opistoasteen tutkinto	2 808,32	2 738,11
068752 /			
068852	Soveltuva muu tutkinto tai koulutus	2 487,43	2 425,25

Tuntiopettajat (14 §)		I kall.luokka	II kall.luokka
067938	Tuntiopettajan palkkio	19,90	19,40

ERÄÄT AMMATILLISET OPPILAITOKSET

Rehtorit, apulaisrehtorit ja aikuiskoulutusjohtajat (2 §)		I kalleusluokka	II kalleusluokka
061062	Rehtori	3 705,51 - 4 194,50	3 603,81 - 4 079,01
061160	Apulaisrehtori	3 389,75 - 3 952,00	3 296,13 - 3 843,18
061359	Aikuiskoulutusjohtaja	3 272,70 - 3 786,94	3 182,96 - 3 682,69

Opettajat (5 §)		I kall.luokka	II kall.luokka
1. Lehtori (ammatilliset aineet)			
063551 /			
063651	a. ylempi korkeakoulututkinto tai ylempi AMK-tutkinto	3 047,07	2 963,03
	Ylituntipalkkiokerroin erityisopettajalla	0,95	0,95
063549 /			
063649	b. insinööri, rakennusarkkitehti, alempi korkeakoulututkinto, ammattikorkeakoulututkinto	2 816,37	2 740,88
	Ylituntipalkkiokerroin erityisopettajalla	0,95	0,95
063544 /			
063644	c. ammatinopettajantutkinto tai vastaava	2 378,73	2 322,33
	Ylituntipalkkiokerroin erityisopettajalla	0,95	0,95
063545 /			
063646	d. opetusministeriön määräämät lisäopinnot suorittanut teknikko tai vastaava	2 507,44	2 447,21
	Ylituntipalkkiokerroin erityisopettajalla	0,95	0,95
063541 /			
063641	e. alansa korkein muu koulutus	2 220,94	2 168,66
	Ylituntipalkkiokerroin erityisopettajalla	0,95	0,95

063539 /			
063639	f. teknikon tutkinto tai vast.	2 132,19	2 083,98
	Ylituntipalkkiokerroin erityisopettajalla	0,95	0,95
2. Lehtori (yhteiset aineet)		I kall.luokka	II kall.luokka
063747 /			
063847	a. ylempi korkeakoulututkinto tai ylempi AMK-tutkinto	2 656,53	2 589,92
	Ylituntipalkkiokerroin erityisopettajalla	0,95	0,95
063744 /			
063844	b. muu tutkinto	2 378,73	2 322,33
	Ylituntipalkkiokerroin erityisopettajalla	0,95	0,95
3. Lehtori (liikunta ja terveystieto)		I kall.luokka	II kall.luokka
063747 /			
063847	a. ylempi korkeakoulututkinto tai ylempi AMK-tutkinto	2 656,53	2 589,92
	Ylituntipalkkiokerroin erityisopettajalla	0,95	0,95
063744 /			
063844	b. muu tutkinto	2 378,73	2 322,33
	Ylituntipalkkiokerroin erityisopettajalla	0,95	0,95

Lisät ja palkkiot

Palkkiotoimisen apulaisrehtorin palkkio (4 §)	374,32
Osastonjohtajan palkkio (14 §)	
3 osaston luokkien lukumäärä	39,94
4 - 7 osaston luokkien lukumäärä	52,88
8 - 11 osaston luokkien lukumäärä	65,54
12- osaston luokkien lukumäärä	79,40
Urakointityön palkkio (15 §)	52,88
Urakointityön palkkio, rakennusosasto (15 §)	113,21

KAUPPAOPPILAITOKSET

Rehtorit, apulaisrehtorit ja aikuiskoulutusjohtajat (1 §)		I kalleusluokka	II kalleusluokka
071062	Rehtori	3 705,51 - 4 790,55	3 603,81 - 4 658,60
071161	Apulaisrehtori	3 508,89 - 4 126,79	3 412,41 - 4 013,15
071359	Aikuiskoulutusjohtaja	3 278,48 - 3 959,01	3 188,58 - 3 849,97

Opettajat (4 §)

		I kall.luokka	II kall.luokka
073551 /			
073651	a. Lehtori ylempi korkeakoulututkinto tai ylempi AMK-tutkinto	2 753,85	2 677,91
073547 /			
073647	b. Lehtori, alempi korkeakoulututkinto tai amk-tutkinto	2 407,87	2 347,51
073544 /			
073644	c. Lehtori, muu tutkinto	2 254,62	2 201,10

Lisät ja palkkiot

Palkkiotoimisen apulaisrehtorin palkkio (3 §)	177,70
Erikseen korvattavat tehtävät (14 §)	
1. linjanjohtajanpalkkio	157,02
Yksityisopiskelijoiden kuulustelu (17 §)	
1. yksityisopiskelijoiden kuulustelupalkkio	56,75
2. kirjallisen kuulustelun valvontapalkkio	11,56
3. rehtorin palkkio yksityisopiskelijalta	45,82

SOSIAALI- JA TERVEYSALAN OPPILAITOS**Rehitorit, apulaisrehitorit ja aikuiskoulutusjohtajat (1 §)**

	I kalleusluokka	II kalleusluokka
081061 Rehtori	3 566,46 - 4 194,50	3 468,40 - 4 079,01
081159 Apulaisrehtori ja 081359 aikuiskoulutusjohtaja	3 305,41 - 3 786,94	3 214,76 - 3 682,69

Opettajat ja päätoimiset tuntiopettajat (3 §)

	I kalleusluokka	II kalleusluokka
083556 / 082556 a. ylempi korkeakoulututkinto tai ylempi AMK-tutkinto	3 256,15 - 3 570,84	3 166,91 - 3 472,89
083554 / 082554 b. muu tutkinto	3 057,87 - 3 332,35	2 973,92 - 3 239,71

METSÄ- JA PUUTALOUSOPPILAITOS**Rehitorit, apulaisrehitorit ja aikuiskoulutusjohtajat (1 §)**

	I kalleusluokka	II kalleusluokka
091062 Rehtori	3 763,43 - 4 260,04	3 660,12 - 4 142,74
091161 Apulaisrehtori	3 557,41 - 3 846,14	3 459,63 - 3 740,24
091359 Aikuiskoulutusjohtaja	3 323,82 - 3 442,70	3 232,69 - 3 347,63

Opettajat (3 §)

	I kall.luokka	II kall.luokka
1. Lehtori (ammattilliset aineet)		
093555 a. ylempi korkeakoulututkinto	3 280,09	3 189,98
093552 b. soveltuva ammattikorkeakoulututkinto tai insinööri	2 935,02	2 854,16
093550 c. metsätalousinsinööri, puutalousinsinööri tai vastaava aikaisempi tutkinto	2 763,65	2 687,87
093549 d. tekniikko tai opistoasteen tutkinto	2 701,39	2 629,01
093547 e. metsätalous-, sahateollisuus- tai levyteollisuustekniikko	2 548,26	2 484,37
093545 f. metsätyönopettajan koulutus	2 345,68	2 289,39
2. Lehtori (yhteiset aineet)	I kall.luokka	II kall.luokka
093755 a. ylempi korkeakoulututkinto	3 280,09	3 189,98

Lisät ja palkkiot

Osastonjohtajan ja erillisen kurssipaikan esimiehen palkkio (6 §)	49,47
Opettajankoulutuslaskio (7 §)	
rehtori/johtaja	265,21
lehtori (ammattilliset aineet; ylempi korkeakoulututkinto), metsänhoitaja ja lehtori	181,23
lehtori (ammattilliset aineet; insinööri) ja insinööri	159,49
lehtori (ammattilliset aineet; metsätalousinsinööri, puutalousinsinööri tai vastaava aikaisempi tutkinto), lehtori ammattilliset aineet; (tekniikko) metsäteknikko ja konetekniikko	130,46
lehtori (ammattilliset aineet; metsätalous-, sahateollisuus- ja levyteollisuustekniikko), lehtori (ammattilliset aineet; metsätyönopettajan koulutus	110,25

AMMATTIKORKEAKOULUT

Tilastokoodi

AMMATTIKORKEAKOULUT (3 §)

I ja II kalleusluokka	yliopettaja	lehtori
Tilastokoodi	114104	114205
alkupalkka	3 972,56	3 566,06
5 vuoden jälkeen	4 287,61	3 844,92
10 vuoden jälkeen	4 771,92	4 223,74
15 vuoden jälkeen	5 356,37	4 756,72
20 vuoden jälkeen	5 634,98	4 965,42

Saatavuuslisä

I ja II kalleusluokka	yliopettaja	lehtori
Tilastokoodi	114101	114202
alkupalkka	0,229	0,277
5 vuoden jälkeen	0,213	0,262
10 vuoden jälkeen	0,165	0,230
15 vuoden jälkeen	0,131	0,181
20 vuoden jälkeen	0,131	0,185

Tuntiopettajat (10 §)

114505	Tuntiopettajan palkkio	26,75
114502	Tuntiopettajan saatavuuslisällä korotettu palkkio	34,15

OPETUSHENKILÖSTÖN LISÄT JA PALKKIOT (6 LUKU)

Kiellisiä (7 §)

- hyvä suullinen taito	20,20
- hyvä suullinen ja kirjallinen taito	25,91
- molempien kotimaisten kielten täydellinen hallinta	40,34

Kielitaitolisä (8 §)

- perustaso	20,20
- keskitaso	40,34
- ylin taso	78,47

Tentinjärjestämispalkkio (12 §)

palkkio yksityisopiskelijasta (täysi)	33,11
---------------------------------------	-------

Luottamusmieskorvaus (20 §)

-19 edustettavaa	68,55
20 - 59 edustettavaa	86,23
60 - 129 edustettavaa	100,62
130 - 159 edustettavaa	100,62
160- edustettavaa	112,77

Työsuojeluvaltuutetun palkkio (21 §)

10 - 100 edustettavaa	36,49
101 - 200 edustettavaa	47,54
201- edustettavaa	65,23

Jälkipainos kielletään.

Sivistystyönantajat • Eteläranta 10, 00130 Helsinki
p. 09 1728 5700 • www.sivista.fi